

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškimi pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 129 (13.662)

Trst, torek, 5. junija 1990

V nedeljo in ponedeljek je volilo nekaj več kot 43 odstotkov upravičencev

Referendumi o lovu in pesticidih propadli zaradi visokega absentizma

*Izid ni presenetil, a je vzbudil polemike in zahteve po reformi referendumskih pravil
Pobudniki referenduma očitajo vplivnim strankam in javnim občilom brezbržnost*

Zamujena priložnost

DUŠAN UDOVIČ

Italijanski volilci so se izrekli, ali bolje rečeno, izreklo se jih je za 7 odstotkov premalo, da bi bili referendumi veljavni. Težko je zaenkrat reči, ali so na odsotnost volilcev vplivali pozivi lovskih združenj, ali sta prevladali utrujenost in skepsa, ki v zadnjih letih postajata za italijanske volilce vse bolj konstantni značilnosti.

Značilna je tudi geografska razporeditev števila volilcev, ki se od severa proti jugu države postopoma zmanjšuje, kar je potrditev že več let prisotnih tendenc, odraža pa tudi različne stopnje družbene zrelosti. Ogromna večina pritrdilnih glasov očitno ni zadostovala za odpravo treh spornih zakonskih določil, vendar ni dvoma, da bo ta glas kljub vsemu imel svojo težo. Kdor je volil, se je nedvoumno izjavil za kvalitetnejši odnos do narave, kar dokazuje, da je stiska ljudi ob nedgovnih učinkih industrijskega razvoja nekaj povsem realnega, o čemer bodo morali politiki kot tudi nosilci različnih družbenih odgovornosti voditi račun.

Resnici na ljubo referendumu iz izjemo naravovarstvenikov niso bili deležni velikega navdušenja, kar je pred glasovanjem zlasti prišlo do izraza v dokaj dvomnih ali vsaj mlačnih stališčih velike večine strank, ki so očitno pazljivo škilile na razpoloženje lastnih volilcev. Zadrega je tudi razumljiva, če pomislimo, da so bile glede glasovanja vse stranke vertikalno razklane, kar še posebej velja za vprašanja o lovu.

Tudi ni mogoče pritrditi stališčem, po katerih naj bi bila pobuda za referendum zgolj demagoška poteza ambientalistov, na katere pogosto padajo očitki, da shizofrenično zagovarjajo romantične in nerealne modele razvoja. Takšne trditve je težko sprejemati, če drugo ne zaradi tega, ker je želja slehernika po boljšem in urejenem življenju, ki naj bo čim manj izpostavljen ekološkemu propadanju, povsem legitimna in upravičena.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Umrla je Miriam Schillaci žrtev medijskega posilstva

ENNA — V soboto je umrla Miriam Schillaci, komaj triletna deklica, ki je podlegla redki bolezni, raku na danki. Aprila lani se je družina Schillaci znašla kar čez noč na naslovnih straneh mnogih časopisov, saj so bili dnevi, ko se je veliko govorilo in pisalo o nasilju nad mladoletniki in so zdravniški milanske otroške bolnišnice prijavili očeta zaradi domnevnega posilstva. Pod družino Schillaci se je odprlo brezno. Oče je postal zver, ki se izživlja nad otrokom, mati pa odvratna ženska, ki je prekrivala možovo razvado. Na valu vsesplošne emocije so Schillacijevi postali - povsem neupravičeno - simboli vsega hudega. Pa ni bilo tako. Profesor Schillaci ni nikoli posilil hčerke, njegova žena ni poročila pošasti.

V soboto je Miriam umrla v snu, včeraj so jo pokopali, predsednik re-

publike pa je družini naslovil pismo, v katerem pravi, da ji je ob strani in jo prosi za odpustanje zaradi gorja, ki sta ji ga prizadela nemoč države in površnost celotne družbe. Družina Schillaci pa je morala, kljub ugotovitvam sodnega zdravnika, zapustiti rodni Libiate in se preseliti na Sicilijo, v Piazzo Armerino, kjer so z malo Miriam živeli leto dni. Miriam so tudi operirali, vendar je bil kirurški poseg zaman. Njena bolezen je bila neizprosna, kot neizprosni je lahko kdaj tudi novinarski posel, še posebno takrat, ko nekaj člankov uniči življenje celotne družine. O morebitni krivdi novinarjev, predvsem pa o širjenju nepotrebnih vesteh (kot se je zgodilo v bolnišnici) bo sicer odločalo sodstvo, vendar kdaj in kako? Za družino Schillaci je bilo že aprila lani prepozno.

Po političnem pluralizmu in napovedanih spremembah v Jugoslaviji V Mariboru posvet o manjšinah

MARIBOR — Ker je v minulem letu prihajalo vse več pritožb, protestov, informacij in predlogov na Jugoslovanski forum za človekove pravice, ki zadevajo položaj in pravice pripadnikov narodnosti in obeh »etničnih skupin«
v Jugoslaviji, je ta forum sklenil v sodelovanju z Evropskim centrom za preučevanje medetničnih odnosov in regionalizma pri Univerzi Maribor, organizirati znanstveni sestanek o odprtih problemih narodnosti v Jugoslaviji, nanj pa je povabil ugledne znanstvenike - poznavalce te materije iz vse države.

Kakšnih 35 referentov se je (in se v dveh dneh sestanka še bo) zvrstilo z analizami položaja in pravic narodnosti v luči pluralističnega političnega sistema in v nastajajočih ustavnih ureditvah in še več zelo aktualnih vprašanj - tudi onih perečih s Kosova - je bila tema predavanj in diskusij.

Tako je - na primer - dr. Silvo Devetak - ko je v svojih »tezah za razmišljanje«
govoril o predvideni novi zvezi držav (konfederaciji), opozoril, da v tem kontekstu ostaja odprto vprašanje, kakšen bo v takem državnem okvirju status SAP Kosova. S strokovnega vidika je treba po njegovem mnenju izhajati iz nujnosti celovitega varstva nealbanskega prebivalstva na ozemlju, na katerem živi, iz spoštovanja pravice albanske etnične skupnosti do samood-

ločbe in iz predpostavke, da dokončna ureditev političnega statusa SAP Kosovo ni stvar nove zveze držav, temveč odnosov v eni od držav članic, ki pa s svojim ravnanjem ne sme ogrožati interesov drugih. Svaril je tudi pred tem, da bi pri preobrazbi družbe zgolj posnemali vzore iz razvitega sveta, modele, ki so nastali v povsem drugih gmočnih in subjektivnih okoliščinah. »Nasprotno, čimprej se moramo odrešiti mitologizirane predstave Evrope!«

Za bolj trajno stabilnost mnogonacionalnih držav je po prepričanju prof. Vladimira Djuro Degana najbolj pomembno, da vsi posamezniki uživajo pod enakimi pogoji vse državljanske in politične pravice. Poleg tega je treba vsaki od etničnih skupin zagotoviti tudi nekatere temeljne skupinske pravice, kot so pravico obstoja, pravico do enakosti vseh skupin, pravico do sorazmernega sodelovanja v političnem odločanju, pravico do uporabe jezika in pisave ter pravico do zanje pomembnih institucij. V današnjih jugoslovanskih razmerah pa je treba radikalno preprečevati vse zakonske in druge državne ukrepe diskriminacije. Tudi v izrednih razmerah - dasiravno začasnih - so omejitve nekaterih pravic zelo nevarne in škodljive, če jih omejujejo samo eni etnični skupini. (dd)

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ustica: odprli novo preiskavo o radarskih črtežih

RIM — Preiskave o eksploziji potniškega letala DC-9 pri Ustici še ni konec. Tudi razmišljanje o tem, kdaj bi lahko sorodniki žrtev dobili dokončne odgovore na vprašanja, ki jih zastavljajo že deset let, sodi prej k znanstvenofantastiki kot pa k sprejemljivemu razpletanju sodne preiskave.

Po dodatni tehnični preiskavi, ki bi morala ugotoviti, če je eksplozijo povzročila raketa ali bomba na krovu letala, je preiskovalni sodnik Vittorio Bucarelli sklical sestanek izvedencev, ki bodo morali poskrbeti še za eno dodatno preiskavo. Tokrat bodo morali ugotoviti, koliko resnice je v radarskih črtežih iz Poggia Ballona. Te radarske črteže, ki beležijo prizorišče prave letalske bitke, so prvič pokazali med televizijsko oddajo Samarcanda.

Nova tehnična preiskava o črtežih bi bila že tretja po vrsti, ugotovila pa naj bi tudi, če in v kolikšni meri je kdo poneveril črteže radarske centrale v Marsali.

G. R.

Da ne bi bila kultura ponovno le pepelka v Ljubljani ustanovili Slovenski kulturni zbor

LJUBLJANA — Ker je po razpustitvi Kulturne skupnosti Slovenije kultura, enostavno povedano, zamenjala gospodarja in prešla v »roke«
Republiškemu komiteju za kulturo in Izvršnemu svetu skupščine Slovenije, so se posamezniki (kulturni delavci) reorganizirali in včeraj ustanovili Slovenski kulturni zbor. Ustanovitev tega pomembnega telesa prihaja iz vrst Iniciativnega odbora (sestavljajo ga Niko Grafenauer, Miloš Miken, Tine Hribar, Igor Lampret, Ksenija Hribar, Jaroslav Skrušny, Stane Bernik, Franček Rudolf, Tone Peršak, Urban Kodor, Jure Mikuž, Janez Bernik, Maks Strmčnik, Boris Ostan, Uroš Krek, Boris Gombač, Ivo Svetina in Boris A. Novak).

Kot se spodobi je prvi dobil besedo novi slovenski kulturni minister Andrej Capuder, ki je organizatorjem in vsem udeležencem tega zbora namenil pozdravne besede. Nato so si sledili referati (24 najavljenih), ki so bili bodisi splošni (mislim predvsem na kulturo kot celoto), bodisi parcialni (posamezne kulturne panoge). Začel je Boris A. Novak (član delovnega predsedstva, katerega predsednik je bil Rudi Seligo), ki je v uvodnih besedah razložil potrebo po ustanovitvi zbora. Predvsem gre za zaskrbljenost za trenutni položaj kulture, kateremu botruje med drugim tudi sedanja ekonomska kriza. Le-ta utegne kulturo še bolj prizadeti, saj bo po razpustitvi Kulturne skupnosti Slovenije,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Bush poročal nemškemu kanclerju o vrhu s SZ

BONN — Ameriški predsednik Bush je po telefonu izčrpnno seznanil zahodnonemškega kanclerja Kohla z vsebino pogovorov, ki jih je imel s sovjetskim predsednikom Gorbačovom. Kohl bo danes odpotoval v ZDA, kjer se bo v petek tudi osebno pogovarjal z ameriškim predsednikom. V Bonnu so vsekakor sprejeli na znanje dejstvo, da se Bush in Gorbačov nista mogla sporazumeti glede vprašanja članstva združene Nemčije v NATO. Kot je ugotovil zunanji minister Genscher pa odlog pri reševanju tega vprašanja ne pomeni tudi zastoja pri odločanju o tako imenovanih notranjih pogojih nemške združitve, ki naj bi po ministrovem mnenju potekala v skladu s doslej veljavnim urnikom. Po vsej verjetnosti je Genscher med tistimi zahodnonemškimi politikimi, ki so nad uspehom in potekom washingtonskega vrha še najmanj razočarani.

Sovjetski predsednik se je sestal tudi z južnokorejskim predsednikom Gorbačov je končal svoj obisk pri Bushu Ogledal si je Minnesoto in San Francisco

NEW YORK — Sovjetski predsednik Gorbačov se je predvčeršnjim spretno izognil raznim publicističnim in populističnim ponudbam in trikom: »spregledal« je ponudbo pevke Cher, ki se je ponudila, da po koncertu v Chicagu prileti v Minnesoto in se tam sestane z Gorbačovom.

Gorbačov je hvaležno zavrnil tudi minnesotskega kmeta, ki se je ponudil, da prinese sovjetskemu predsedniku pokazat skoraj 400 kilogramov težkega prašiča. Zavrnil je tudi neko minnesotsko nevesto, ki mu je pisala in obljubila, da ga bo na poroki počakala s prvim plesom. Zaradi zamude je odpovedal celo obisk na mlečni fermi, ki sta jo zakonca Richard in Cecilia Brand za to priložnost na novo prepletkala in skrbno skrtačila vseh svojih 250 krav...

Kljub temu pa je imel Gorbačov na kratkem obisku v Minnesoti, ameriški žitnici, zadosti publicitete. Vseposod so ga pričakale množice, vzklikale »Gorby, Gorby!« in mahale s sovjetskimi zastavami. Gorbačov, ki ga je v Minnesoti gostil njen guverner jugoslovanskega rodu Rudy Perpich, se je v Minneapolisu sestel s številno skupino ameriških poslovnežev in z njimi razpravljaj o možnostih skupnih vla-

ganj ter prenosu sodobne tehnologije. Obiskal je tudi znano družbo Central Data Corporation, kjer je z znanstveniki in poslovneži govoril o računalniških povezavah, srečal pa se je tudi s skupino minnesotskih kmetijskih strokovnjakov.

Sovjetski predsednik je bil včeraj v San Franciscu, kjer je imel zajtrk z bivšim ameriškim predsednikom Reaganom, sredi dneva pa je govoril na znani stanfordski univerzi.

V središču pozornosti pa je seveda napovedano srečanje Gorbačova z južnokorejskim predsednikom Roh Tae Woojem, ki je pred sinoči prispel v San Francisco. Kot predvidevajo, naj bi Gorbačov in Roh Tae Woo razpravljala predvsem o možnosti vzpostavitve diplomatskih odnosov med državama. Kot poročajo ameriška sredstva obveščanja, je napovedani sestanek že naletel na ostro reakcijo Severne Koreje. Severnokorejska tiskovna agencija navaja - kot poroča New York Times - nekega severnokorejskega funkcionarja, ki je dejal, da bo »sestane Gorbačova z Roh Tae Woojem povzročil resne politične probleme«.

Ob prihodu v San Francisco so Gorbačova pričakali tudi demonstranti, ki so ga obtožili, da zatira baltiške republike in zahtevali neodvisnost za Litvo, Latvijo in Estonijo.

Kot se je zvedelo, je med ameriško-sovjetskim vrhom že prišlo do pomembnega dogovora med korporacijami Chevron in SZ o skupnih vlaganjih za črpanje nafte na severovzhodni obali Kaspijskega morja. Gre za črpalnice Tengiz, ki ima po ocenah strokovnjakov na zalogi za več kot 25 milijard sodov nafte.

Sodeč po ameriških in sovjetskih izjavah je bil vrh »nad vse uspešen«, srečanje »med prijatelji«. Resnici na ljubo, pa nista državnik rešila obeh ključnih vprašanj, in sicer: vprašanja članstva NATO za združeno Nemčijo in pribaltski zaplet. Vsekakor pa je Gorbačov uspelo izboljšati svoj položaj, ker je v Ameriki nesporno dokazal, da notranje politične težave v sovjetski zvezi ne pogojujejo njegove pogajalske moči. Nič čudnega torej, da je v ZDA marsikdo razočaran, vseeno pa se utrjuje prepričanje, da je tudi tokrat bil storjen pomemben zgodovinski korak, in da bodo razhajanja premostili.

Za Kremelj postaja položaj iz dneva v dan bolj nevaren

MOSKVA — Razburkano sovjetsko notranjepolitično prizorišče se iz dneva v dan dopolnjuje z novimi nevšečnostmi, ki bodo dočakale sovjetskega predsednika Mihaila Gorbačova ob njegovem povratku iz ZDA.

V glavnem mestu Gruzije Tbilisiju je bil kljub odločnemu nasprotovanju oblasti množični protestni shod, na katerem so sporočili, da se je že več kot 68 tisoč Gruzijcev odreklo sovjetskemu državljanstvu. Namesto sovjetskih so dobili gruzijske potne liste, ki naj bi jih tiskali v Franciji. Tudi na samem protestnem shodu je na stotine Gruzijcev sežigalo sovjetske osebne dokumente in izpolnjevalo obrazce, s katerimi naj bi postali državljani »neodvisne Gruzije«. Udeleženci so obenem poudarjali, da sta vlada in parlament Gruzije nezakoniti.

Bolj kot ta folklorni in bučni prikaz protiruskega in protisovjetskega razpoloženja pa oblasti skrbijo rojevanje alternativne oblasti, ki bi lahko izrinila sovjetsko oblast, če bi v Gruziji prišlo do pravih svobodnih volitev.

Na drugem koncu Sovjetske zveze, v Pribaltiku, je bila v glavnem litovskem mestu Vilniusu mogočna procesija. Na njenem čelu so nosili ogromen križ, ki bi ga morali 14. junija postaviti na Križevi sveti gori v Šalajnskem rajonu.

Ta dan so že proglasili za »dan žalosti litovskega naroda«, ker so prav na ta dan pred 50 leti sovjetske enote vkorakale v Litvo.

Mihaila Gorbačova bodo danes podrobno seznanili, da se je novoizvoljeni predsednik Ruske federacije Boris Jelcin sestel s predsednikom uporne Litve Vytautasom Landsbergisom in da mu je obljubil, da bo vzpostavil stike in sklepal dogovore z Litvo. V bistvu naj bi Jelcin deblokiral gospodarsko blokado Litve. To pa ni edina nevšečnost, s katero se bo moral ob svojem povratku seznaniti Gorbačov. Še hujsa je uradni sklep moldavskega vrhovnega sveta, da prizna litovsko neodvisnost. Moldavija si za sedaj še ne upa stopiti po poti pribaltskih republik, s katerimi jo družijo ista usoda: priključitev Sovjetski zvezi na podlagi sporazuma Molotov-Ribbentrop.

Prav tako pa se bo Gorbačov zamislil ob vesti, da je savdski kralj Fahd sovjetskim muslimanom poslal milijon izvodov luksuznega korana. Njihova skupnost bo s prodajo tega »daru« vernikom zaslužila vsaj 33 milijonov rubljev. Denar bodo uporabili za popravilo mošej in da bi dali novega zagona verskemu pouku.

Za nasilne britanske huligane mundial v sardinskem zaporu

Trije britanski huligani so si zagotovili mundial v... zaporu. V Cagliariu so se namreč izkazali v kraji posteljnine in uničevanju spalnic, tako da so jih priprli in jih po najhitrejšem postopku obsodili na 20 dni zavora (AP)

Konferenca za mir v Kambodži je trajala le skromnih 25 minut

V Tokiu so se včeraj sestali člani mednarodne konference za mir v Kambodži. Po pilih 25 minutah je bilo tudi tega vrha konec, saj je zastopnik rdečih khmerov iz protesta ostal v hotelu (Telefoto AP)

V Jugoslaviji bodo v bodoče bolj ostre kazni v prometu

BEOGRAD — Delegati zveznega zbora skupščine Jugoslavije naj bi v sredo po hitrem postopku sprejeli spremembe šestih zakonov s področja prometa in zvez. Te spremembe med drugim predvidevajo tudi desetkratno povečanje denarnih kazni za prekrške v prometu. Sekretariat zveznega izvršnega sveta za informacije je pojasnil, da to povečanje pomeni samo odpravljanje posledic inflacije, ki je kazni povsem razvrednotila. Po novem bo najnižja kazen znašala 150 dinarjev, predvidena pa je za tiste, ki se v avtomobilu ne bodo privezali v varnostnim pasom. (dd)

Peterle v Kočevskem Rogu

KOČEVJE — Grobišča žrtev, ki so po koncu druge svetovne vojne končale svojo pot v Kočevskem Rogu, je včeraj v spremstvu predstavnikov kočevske občine in političnih strank obiskal predsednik izvršnega sveta skupščine republike Slovenije Lojze Peterle s člani vlade dr. Leom Šešerkom, Janezom Janšo, Igorjem Bavčarjem in Stanetom Staničem. Pozneje je bila beseda o ureditvi, ki jo zahtevajo pieteta in pogostejši obiski grobišč s strani svojcev pokojnikov. (dd)

V Jugoslavijo brez turistične takse?

BEOGRAD — Glede na to, da so hitre spremembe povzročile pravo invazijo tujcev na jugoslovanske meje, je zvezni sekretar za gospodarske odnose s tujino Franc Horvat izjavil, da tako imenovani turisti iz posameznih sosednjih držav vse bolj izrabljajo konjunkturo, ki jo omogoča konvertibilnost dinarja za denarje špekulacije in hitro bogatenje s transakcijami.

Zvezna vlada je te dni predlagala dopolnitev zakona o olajšavah za turiste. Po Horvatovih besedah bodo lahko v Jugoslavijo potovali brez potnih listov in vizumov, torej samo z osebnimi dokumenti, ter brez plačila turistične takse, skoraj vsi turisti iz večine evropskih držav, ZDA, Japonske, Kanade, Avstrije in drugih držav, katerih državljani sestavljajo kar 95 odstotkov gostov iz tujine. (dd)

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Zamujena priložnost

Očitno tokrat niso zalegla opozorila, da je parlament z vsem političnim aparatom vred močno obremenjen z navskrižnimi interesi, zaradi katerih se z reševanjem pomembnih vprašanj odlaš v nedogled, medtem ko gre degradacija ekosistema nezadržno naprej, po poti iz katere bo povratek vedno bolj problematičen. Vsekakor ni dvoma, da je neuspeh referendumu zaskrbljujoč poraz za formulo demokratičnega izražanja, ki je v italijanski družbi bistvenega pomena. V tem smislu je pričakovati temeljit razmislek in ustrezne ukrepe, da se pravici do referendumu zagotovi sodoben in uravnotežen okvir, da bo tudi v bodoče ostala pomembna institucionalna oblika družbenega sistema, ki jo je treba zavarovati pred zlorabami in manipulacijami.

Da je demokracija tudi drag špas, je splošno znano, pa vendar ostaja ob polomu referendumu še dodaten grenak priokus od tistih razvpitih šeststotih milijardah, kolikor je stal referendum in so šle v dim za prazen nič, v brk davkoplačevalcem, katerim bo skupaj z neresenimi problemi ostala tudi nehalna naloga, da še naprej pridno zalagajo obremenjeni javni primanjkljaj.

● Slovenski kulturni zbor

kulturi namenjen še manjši delež narodnega dohodka. S tem v zvezi je bil sprejet apel skupščini Republike Slovenije, v katerem Kulturni zbor zahteva za kulturo ustrežnejši delež državnega proračuna. Gre za nadstrankarsko organizacijo, ki bi artikularila interese in potrebe vseh segmentov slovenske kulture ter pritiskala na nacionalni parlament in vlado, z namenom, ustvariti boljše pogoje za delovanje kulture. V zbor se lahko vključi kdorkoli, ki je kompetenten na kateremkoli kulturnem področju.

In ker že gre za neko legitimno telo, je na predlog Inicijativnega odbora bil ustanovljen Svet zbora ali drugače, Slovenski kulturni zbor kot svobodno in fleksibilno družbeno telo, ki združuje vse posameznike, ki se ali ukvarjajo s kulturo ali so njen sestavni del ali pa jih, preprosto, skrbi za njen nadaljnji razvoj.

V podobnem tonu so si sledili vsi nadaljnji referati, med katerimi je treba izpostaviti predvsem besedo Dimitrija Rupla. »Romanopisec in profesor« kot ga je najvil Rudi Šeligo, je ostro nastopil proti dosedanji gospodarski politiki, kateri za uspešno delovanje manjka predvsem kulture ali če že hočete, pameti kulture. Odtod pomisleki in predsodki pred »bogastvom« kulturnikov, ki navsezadnje tudi morajo od nečesa živeti. Ciril Zlobec je v tem

kontekstu podal zahtevo, da se naj socialni problemi kulture in, seveda, kulturnikov, rešujejo kot res socialni problemi, ne pa, kot »iracionalizmi z območja ustvarjalnosti«.

Ogromno prahu je dvignil referat Toneta Peršaka, ki se je kar naravnost vprašal, ali bo kultura še vedno »dejavnost posebnega družbenega pomena« ali bo »zgolj ena od družbenih dejavnosti«. Namreč, bolj ko se bomo izmikali temu vprašanju, manj bomo imeli (od) kulture. Še več! Brez vlaganja v kulturo kot sestavnega dela neke družbe, ne bo družbenega razvoja. Zato je treba zmanjšati davke na kulturne dejavnosti in nemudoma zvišati delež državnega proračuna za kulturo. Poleg tega naj kultura ne bi zopet (ob menjavi oblasti) postala dekla ideologije (prepoved tiskanja knjig, cenzuriranje določenih filmov in gledaliških predstav, zapiranje kulturnih delavcev...), temveč naj politika »kulturi omogoči in dopusti, da se bo razvijala sama iz sebe na podlagi lastnih vzgibov kot nadstrankarska, nacionalna razsežnost«. Predstavniki zamejcev (Maja Haderlap) in slovenske politične emigracije (Andrej Rot) so opozorili predvsem na položaj tako slovenske kulture v tujini kot tudi na položaj in mesto emigrantske kulture v matici. Tu gre predvsem za vprašanje legitimnosti emigrantske kulture, ki naj pod novo oblastjo ne bi bila več vprašljiva.

V glavnem so si nadaljnji referati (Rudi Šeligo, Jure Mikuz, Polde Bibič, Sergij Peljhan, Lojze Lebič, Bruno

Hartman) bili bolj ali manj podobni v svojih zahtevah, zaradi česar je bila ustanovitev Sveta zbora še toliko bolj dobrodošla. Predlog s prvotnih enaindvajset predstavnikov vseh kulturnih panog so povečali na enaintrideset, kar pa nenazadnje niti ni bistveno; kot tudi ni bistveno število predstavnikov določenih panog.

Popoldanski del zasedanja zbora je izizenel na temo področnih »kulturnih problematik«, kot premislek posameznih kulturnih delavcev (kako težko gre ta socialistični termin z jezika) o specifičnih zadevah posameznih umetnosti in kulturnih zvrsti. Govorilo se je o glasbi (Lojze Levič), o kulturi in javnih medijih (Manca Košir), o knjigi in založništvu (Niko Grafenauer, Jože Snoj), o slovenski kulturi in prodiranju v svet (Mitja Potovnik) in o plesu kot sestavnemu delu nacionalne kulture (Ksenija Hribar). In kot za šalo je poročevalec lahko ugotovil, da gre za podobne, če ne skoraj identične probleme, vse zaplojene v težkih časih ideologizacije slovenske kulture in boljše vizacije vsega živega na tem občutljivem organizmu. Prav vsi govoreči in njihovi sodržniki (bi bilo bolje reči - kolegi) so opozarjali na veliko škodljivost tovrstnega »vodenja« kulturne politike in izražali upanje, da bo današnji klimi in s pomočjo tega zbora (in njegovega sveta) vendarle mogoče stopiti korak naprej, v resnično lepšo prihodnost. Drugače bo ta korak treba izsiliti, pa čeprav kot nova opozicija

oblasti, ki je bila še včeraj v opoziciji. To velja tako za kulturnega ministra kot za vso vlado in parlament. Kulturna, ki je bila vse doslej ponizevana kot nekakšna »družbena poraba«, tega ne more in noče več prenašati v nedogled. Zato pa zahteva svoje zasluženo mesto v tistem sklopu, ki mu bodo prihodnje generacije pravile - narodova zgodovina.

Ob sicer zelo razredčeni popoldanski sestavi zbora, na katero ni bil nihče posebej vabljen, pač pa so kot važno veljale objave v javnih občilih, se je zasedanje izteklo s sklepom, da se še pred poletjem sestane svet, ki ga bo še zadnjič sklical predsedujoči v iniciativnem odboru Boris A. Novak: potem z apelom novemu kulturnemu ministru, da se mora nujno povečati nacionalna prispevanja za kulturo in s takojšnjim odgovorom tega ministrstva, ki pravi, naj zbor zahteva od parlamenta upoštevanje vseh dosedanjih sklepov o pogojih dela v družbenih dejavnostih, ki se še niso uresničile. Najpomembnejši od sklepov pa je prav gotovo tisti, ki pravi, da Slovenski kulturni zbor ni nikakršna nostalgija po nekdanji Kulturni skupnosti Slovenije in hoče biti konkurenca slovenskemu parlamentu, kajti ni in ne bo ustanova, ampak zbor posameznikov, ki jim je slovenska kultura pri srcu. V svetu Slovenskega kulturnega zbora je poleg drugih tudi predstavnik italijanske skupnosti v Sloveniji, nek italijanski Slovenec, dva Slovenca iz Italije in še predstavnik slovenskih Korošcev v Avstriji.

T. Č. in M. K.

Mednarodni dvodnevni posvet v Devinu Italija hudo zaostaja pri nadziranju družb

TRST — Na Devinskem gradu se je odvil včeraj prvi del dvodnevnega mednarodnega posveta z naslovom "Nadzor nad družbami v viziji evropskih smernic: izkušnje in perspektive", ki ga prireja Odeks za podjetniško ekonomijo in tehniko pri Univerzi v Trstu oziroma v njegovem sklopu delujoča Visoka šola za upravljanje in nadzorovanje podjetij v Gorici. Iz povedanega je prišlo jasno do izraza, da se mora italijanska zakonodaja na tem področju - in posledično seveda poslovni svet - čimprej prilagoditi ustreznim navodilom št. IV, VII in VIII, ki jih je izdala Evropska gospodarska skupnost v letih 1978 in 1984.

S problemom se že dalj časa ubada posebna komisija, ki jo je umestilo pravosodno ministrstvo in je poimenovana po predsedniku Florianu D'Alessandru; le-ta je tudi vodil včerajšnje posvetovanje. Zakonska osnutka, ki se nanašata na IV. in VII. navodilo EGS - določila o sestavi in nadzoru obračunskih oziroma proračunskih listin - sta bila že izgotovljena in zdaj je v pravi odlok, ki zadeva VIII. navodilo - poklicna usposobljenost nadzornikov omenjenih listin.

Poleg Florianu D'Alessandra so bili včeraj navzoči docenta Giuseppe Bruni in Giampaolo de Ferra z veronske oz. tržaške univerze, strokovnjak EGS Karel von Hulle s Katoliške univerze v Louvainu, dalje Vincenzo Matturri, ki sodi v peterico članov Consoba (komisije, ki nadzira delovanje družb in borz), in Roberto Robotti, predsednik

vsedržavnega združenja nadzornih družb ASSIREVI.

Predstavnik Consoba Vincenzo Matturri je med drugim spomnil udeležence zasedanja na okoliščino, da ta nadzorni organizem ravno v teh dneh skrbno proučuje zaključke, do katerih je prišla študijska skupina, ki ji sam predseduje, med poglobljanjem najvidnejših problemov, ki se pojavljajo pri revidiranju računskih listin družb in podobnih postopkih. »Na tem področju Italija zaostaja za drugimi članicami dvanajsterice,« je naglasil Matturri, »ker še ni osvojila zadevnih navodil Evropske gospodarske skupnosti, sicer pa je njena zakonodaja precej razdrobljena in neorgansko zastavljena.« Nasprotno se je na evropski ravni razvila glede tovrstnih vprašanj nova, avtonomna kultura, ki je docela drugačna, kakor pa je bila še pred kakšnim desetletjem.

Zaradi tega razkoraka med Italijo in drugimi evropskimi državami oziroma zaradi nezaustavljivega procesa internacionaliziranja in globaliziranja mednarodnih tržišč, ki postavlja v ospredje neobhodnost "harmonizacije" informacijskih sistemov v podjetjih in med njimi, obstaja po zadržilu Matturrija resna nevarnost: namreč ta, da ostane Italija oddaljena od splošnih tendencnih usmeritev, ki označujejo presnavljajoči se mednarodno-gospodarski sistem. To še toliko bolj, če upoštevamo, da začenjajo rimske oblasti šele sedaj vključevati v zakonsko ureditev odlok o izvajanju določila EGS o računskih listinah, ki sloni še na normativu iz leta 1978!

Furlanijo-Julijsko krajino (in Italijo) v Poznanu zastopal Gianfranco Carbone

Zasedal Komite Vzhod-Zahod

Izrecen poudarek mednarodni povezovalni vlogi dežele FJK v novi evropski stvarnosti Prihodnje srečanje tega novega mednarodnega organizma bo septembra letos v Trstu

POZNAN — Po naglem političnem preobratu in sprožitvi demokratizacijskega procesa so se znašle vzhodnoevropske države naenkrat v hudi družbeno-gospodarski krizi, ki je še prav posebno zaznavna na industrijskem področju. To gre pripisati z ene strani pomanjkanju ekonomskih in psiholoških spodbud k delu, z druge strani pa odtrajanemu stroju podjetij in tovarn, kjer razpolagajo v večini primerov še s povojno tehnologijo in previsokim številom delovnih moči. Primer: Poljaki pridelajo veliko mleka, v potrošni cikel pa ga pride malo zaradi pomanjkanja sodobnih predelovalnih sredstev, vtem ko tržišče potrebuje mnogo več sira in drugih mlečnih izdelkov, kot pa jih dobi.

Takšne in podobne okoliščine so narekovale evropskemu vzhodu, da se obrne za pomoč na Zahod in to tako na razne organizme Evropske gospodarske skupnosti kot na pristojne dejavnike posameznih vlad in poedine industrijske oziroma ekonomske ustanove sploh. Toda iz takšnih pobud se je porodila marsikatera zmešnjava, ki pa jo poskuša zdaj odpraviti delovna skupina East-West Follow-up Committee - Iniciativni odbor Vzhod-Zahod. To je organizem, ki ga sestavljajo po ena regija oziroma dežela iz vsake vzhodnoevropske in zahodnoevropske države članice, in ki je bil ustanovljen v sklopu Skupščine evropskih regij (vzhodnih in zahodnih), ustanovljene ravno po lanskim "revoluciji" na Vzhodu. Naloga tega iniciativnega odbora je, da podrobno prouči predloge in načrte za raztegnitev vsesestranskega gospodarskega sodelovanja tudi na specifična krajevna okolja ob predhodni analizi ustreznih pravnih, garancijskih in tehničnih vidikov in odobri tiste projekte, ki jamčijo uspeh. Z drugimi besedami: projekte, ki lahko prispevajo k družbeno-gospodarskemu preporodu vzhodnih držav in v tem sklopu k prodoru zahodnega kapitala na njihova tržišča.

Prvo delovno zasedanje Iniciativnega odbora Vzhod-Zahod je bilo te dni v Poznanu na zahodnem Poljskem, udeležile pa so se ga delegacije iz Baden-Württemberg (ZRN), Katalonije (Španija), Flamske (Belgija), Jure (Švica), Rhone-Alpes (Francija) in Furlanije-Julijske krajine v zastopstvu Zahoda ter Gruzije (Sovjetska zveza), Vasa (Madžarska), Wilkopolske (Poljska) in Slovenije. Na zasedanju so obravnavali možnosti sodelovanja na področju strokovnega izbora-

ževanja in solstva, ekologije in varstva narave, gospodarstva oziroma industrije, znanstvenega raziskovanja, tehnološke prenov, infrastrukture in investicij.

Ob tej priložnosti so izrecno poudarili gonilno in mednarodno-povezovalno vlogo Furlanije-Julijske krajine, ki jo je v Poznanu zastopal deželni odbornik za zunanje stike in načrtovanje Gianfranco Carbone v spremstvu generalnega direktorja tega resorja Franca Capoleva. Sad tega je bila odločitev, da bo prihodnje zasedanje iniciativnega odbora v Trstu in sicer septembra letos. Odbornik Carbone je ocenil ta sklep kot novo priznanje mednarodni funkciji FJK, »ki je povsem izpolnila pričakovanja vzhodnoevropskih regij s predložitvijo zadevnih kooperacijskih načrtov.« Ti zadevajo usposabljanje visoko specializiranih kadrov v informatiki in sodelovanje na področju industrije in gradnje velikih infrastrukture. Prvi projekt je izdelal Mednarodni center za teoretsko fiziko pri Miramaru in predvideva tečaj o vodenju kompjuterskih omrežij, ki naj bi se ga udeležilo 40 kandidatov iz vzhodnoevropskih držav (omejitev je v zvezi s številom razpoložljivih aparatov); Center pa je prejel tako veliko prošenj za udeležbo, da bi kazalo organizirati še druge podobne seminarje. Sredstva za to bodo prišla iz blagajn EGS in iz zainteresiranih držav evropskega vzhoda.

Odbornik Carbone je seznanil zborovalce tudi z delovanjem tržaškega BIC (Business Innovation Center) rekoč, da so take in podobne pobude druge v Evropi propadle, medtem ko doživlja tržaška velik uspeh. Zakaj? Zato, je pojasnil Carbone, ker se ta organizem sproti seznanja z najnovejšimi tehnološkimi inovacijami in izsledki znanstvenih raziskav, in se zato ne omejuje na "obrtiško raven". Predstavnik FJK je napovedal, da bodo tak center odprli tudi v Kopru (njegov temeljni kamen bodo vzdali jutri) in Leningradu.

Glede možnosti ustanavljanja mešanih podjetij z zahodnim kapitalom na evropskem vzhodu pa je Gianfranco Carbone navedel izkušnje med Italijo in Jugoslavijo, točneje operacijo joint-venture za izgradnjo avtocestnih priključkov v Sloveniji. To ni bilo naključno, saj imajo v teh državah velike probleme ravno s prometnimi zvezami. Carbone je dodal, da se da najti pri financiranju takšnih operacij marsikatera inovativna rešitev.

Nauk generalnega direktorja emisijskega zavoda Banca d'Italia Lamberta Dinija bančnikom in finančnikom

Banke morajo modernizirati storitve

Valutna liberalizacija jim mora pri tem pomeniti nepogrešljivo sredstvo v prizadevanjih za prodor na svetovno tržišče

RIM — Italijanske banke morajo čimprej izpeljati korenite inovacije na področju storitev in njihove kakovosti ter ob tem izkoristiti nova operativna okolja, ki jim jih je odprla valutna liberalizacija, parlament in politični sistem pa naj z nujnostnim postopkom prilagodi novim razmeram in potrebam predpise, ki urejujejo finančno tržišče in to še posebno na področju nebančnih finančnih operacij. Če gornje ne bo uresničeno, bosta italijansko bančništvo in celoviti finančni aparat še bolj zaostala za ustreznim razvojem v Evropi.

Takole je generalni direktor emisijskega zavoda Banca d'Italia Lamberto Dini prikazal perspektive oziroma nevarnosti, ki jih prinaša s sabo "evropski izziv", ko je le nekaj dni po odmevnem posegu guvernerja Carla Azeglia Ciampiја spregovoril na skupščini združenja operaterjev s tujimi vrednotničami AIOTE v Veroni.

Sprostitev kapitala iz dne 14. maja je končno pretrgala »valutni zastor«, ki je dolgo prispeval k prikrivanju »organizacijskih zamud, izkrivljujočih dejavnikov in institucionalnih pomanjkljivosti«, je naglasil Dini, a opozoril, da odstranitev valutnih pregrad še ni zadosten recept, kako povzdigniti učinkovitost in konkurenčnost italijanskega finančnega trga. Treba je prikriti operativne metode posredniških organov in zboljšati tržno organiziranost: banke se morajo opremiti s prožnimi mehanizmi za preverjanje in upravljanje s tečajnim rizikom, tako da bodo imele lahko čimveč profita od novih priložnosti, ki se jim ponujajo v mednarodnem meniju. Prav tako je treba po mnenju Lamberta Dinija

dokončno urediti problem obdavčevanja finančnih poslov.

Generalni direktor centralne banke je opozoril bančnike, da bo leta 1993 obveljal takšen sistem konkurence kakršni je pravzaprav skoraj že na pragu: z nastopom enotnega evropskega tržišča se bo konkurenca odvijala na ravni bančnih podružnic, točneje finančnih produktov in storitev. Valutna deregulacija je odpravila zapreke, ki so doslej zavirale posredniške dejavnosti italijanskih bank v tujini in ki so bile v prvi vrsti krive, da je italijanski bančni sistem zgubil dragocene tržne priložnosti. Toda zdaj morajo denarne ustanove naglo posodobiti svoje strukture in zboljšati kakovost storitev ter izkoristiti ves novi instrumentarij, ki ga imajo na razpolago; tako na primer ne sme biti odslej nobene omejitve več pri nakazovanju lirskih posojil tudi osebam, ki nimajo stalnega bivališča v Italiji. Stranke bodo smele razpolagati po novem z bančnimi računi tako v lirah kot v devizah, te račune pa bodo lahko po mili volji prilagojevali gibanju obresti in menjalnih tečajev. To pa spet pomeni, da bo potrebna v vsedržavnem okviru dejanska integracija blagajn z lirami in devizami. Poleg tega bo valutna liberalizacija vplivala tudi na delovanje bank v tujini in jih silila k temu, da bodo v skladu s strogimi načeli ekonomičnosti odpirale predstavništva v tistih državah, kjer ni v veljavi nobena poslovna omejitev.

Lamberto Dini se je dotaknil nato vrzeli na normativnem področju, ki jih bo treba zapolniti tako na

ravni dvanajsterice kot na domačih tleh: tu gre predvsem za uskladitev davčnih pristojbin, ki bremenijo finančne rente, brez česar bi prišlo de facto do odprave tovrstnega obdavčevanja. Dini se je postavil v bran "davčne monitoraže" na področju investiranja v tujini, ki jo je odobrila vlada skupaj z deregulacijo. »Nikakor ne soglašam s sodbo, da bo monitoraža izvolila valutno liberalizacijo vsake njene vrednosti, kajti sprostitev je mnogo širšega zadaha, saj ne zadeva samo denarnega prometa čez mejo, ki ga bodo opravljale posamezne družine, ampak se nanaša tudi in še zlasti na prenos kapitalov v režiji podjetij in bank,« je dejal Dini s pripombo, da je to tudi stvar civilizacijske ravni neke države.

Še veliko dela pa je po njegovem potrebnega na zakonodajnem področju za to, da se raven italijanskega finančnega trga povzdigne do evropskega standarda. Nujno potrebno je natančno opredeliti institucionalni položaj subjektov, kot so družbe za posredniške premičninske posle (SIM), obenem pa gre še pospešiti spremembo lastniškega stroja pri osrednjih denarnih zavodih, kajti ta postopek teče prepočasi. Dini je nadalje opozoril na pomanjkljivost, da v Italiji še ni uradnega organiziranega mehanizma za kritje rizika, to pa zavira dotok tujih investicij in lahko povzroči preusmeritev operacij "futures in options" pri finančnem poslovanju v lirah na tuja tržišča. Govornik je podkrepil svoje izvajanje rekoč, da znaša delež mednarodnih posredniških poslov, ki jih opravljajo italijanske banke, komajda 4 odstotke.

Dogovor z Ljudsko banko v Čedadu

Konzumenti za delo od sedaj še lažje do svežih posojil

ČEDAD — Ljudska banka v Čedadu - Banca popolare di Cividale je podpisala včeraj s predstavniki stanovskih organizacij konzulentov za delo ANCL in USICLA, ki delujeta v območju videmske pokrajine, konvencijo o še nadaljnji poglobitvi oziroma raztegnitvi sodelovanja, ki se je začelo na podlagi ustreznega dogovora že pred lanskim letom.

Poleg posebnih obrestnih ugodnosti pri njihovih tekočih računih bo banka odslej dovoljevala članom ANCL in USICLA - katerih storitev se poslužuje približno 70 odstotkov vseh podjetij v videmski pokrajini - še posojila po nižji obrestni meri do najvišjega zneska 75 milijonov lir za nabavo nove pisarniške opreme, srednjeročna posojila prav tako po nižnji obrestni meri za nakup nepremičnin, ki naj bodo namenjene profesionalnim studiom, dalje posebne olajšave pri leasinskih operacijah ter brezplačno zavarovanje prproti nezgodam.

Tržaški poslanec Giorgio Rossetti predložil Evropskemu parlamentu resolucijo z zahtevo po razčiščenju

Ladjedelnštvo: Tokio izvaja dumping

Tokijska vlada podpira ladjedelnice z neposrednimi subvencijami, kar pa je navzkriž z mednarodnim dogovorom

TRST — Tržaški poslanec Giorgio Rossetti (KPI) je sporazumno s predsednikom Komisije za zunanje gospodarske stike Willyjem De Clerqom in poslanki Peijs (PPE) predložil Evropskemu parlamentu resolucijo, s katero poziva k razčiščenju odnosov med EGS in Japonsko na področju ladjedelniške politike. Japonske ladjedelnice so bile med kriznim obdobjem zaprte, zdaj pa jih spet odpirajo, vendar se v Tokiu na noben način ne marajo držati mednarodnega sporazuma, ki določa odpravo direktnih državnih subvencij ladjedelnicam - piše v resoluciji.

Upošteva, da so južnokorejske ladjedelnice že zmerom na zgubi, čeprav so jih poskušali sanirati z državnim denarjem, in da Združene države Amerike ladjedelnice popolno ukinitve vsake državne pomoči ladjedelništvu, a v isti sapi hočejo, da se vse blago, ki je namenjeno iz ali v Ameriko, prevaža z ameriški ladnjami, resolucija poziva pristojno oblast EGS, da poišče skupni imenovalec z Japonsko in sprejme takšne ukrepe, ki naj ohranijo evropskim ladjedelnicam dostojen delež na trgu.

Dvanajsterica in Japonska naj skratka skleneta "svetovni dogovor o ladjedelništvu", da se z njim natančno določijo in pravično porazdelijo količniki proizvodne zmogljivosti, ki pritečejo posameznim državam, in da se obenem postopno in vsepovsod odpravi sleherna oblika posredne ali neposredne državne pomoči ladjedelnicam, a hkrati s tem seveda tudi sleherna dumpinška praksa.

Intereuropa skrbi tudi za razpošiljanje listin

KOPER — Koprška Intereuropa je že lani razširila dejavnost z ekspresnim prevzemom in dostavo pošilk, s tem ko se je pogodbeno povezala z ameriško družbo United Parcel Service. Kaj vse zajema tovrstna ponudba, ki v svetu biznisa dobiva vse večji pomen, so te dni predstavili na sedežu Intereurope, navzoč pa je bil tudi direktor UPS za Vzhodno Evropo Gilbert Doctorow. Le-ta je povedal, da je UPS na svetovni trg prodrl z distribucijo manjših ekspresnih pošilk (paketov do 31,5 kg), predvsem poslovnih dokumentov, rezervnih delov in vzorčnih izdelkov. UPS nudi distribucijo "od vrat do vrat", kratek čas od sprejema do oddaje pošilk pa je mogoč z uporabo vseh mogočih transportnih sredstev, pri čemer igra glavno vlogo letalski prevoz. Vsako pošiljko računalniško obdelajo, tako da že med prevozom natančno vedo, kje se nahaja, v času potovanja iz ene države v drugo pa zaposleni v njihovem servisu poskrbijo tudi za ureditev carinskih formalnosti. UPS je največja ameriška letalska distribucijska firma, razpolaga pa z več kot 100.000 vozili in 360 letali, svojo mrežo pa je razširila na 180 držav. Dnevno potuje prek UPS okoli 11 milijonov pošilk. Intereuropin zbirno-prodajni center UPS je na zagrebškem letališču Pleso, doslej pa se takega načina pošiljanja dokumentov in paketov poslužujejo uvozno-izvozne ter še zlasti špedicijske firme iz Zagreba, Beograda, Niša, Osjeka, Splita, Reke, Ljubljane, Celja, Kranja, Maribora in Kopra. I. U.

CONAD - odslej tudi s pomočjo privatnikov

PARMA — Mali trgovci, ki so včlanjeni v stanovski organizaciji CONAD, so prodali lani za skoraj 8 milijard lir raznega blaga in se tako uvrstili med največja razdelitvena omrežja v Italiji. Nanje odpade na primer 5,2% vseh prodanih živil, vendar jim to ne zadostuje, kajti opraviti imajo s čedalje bolj neusmiljeno konkurenco domačih pa tudi tujih distribucijskih verig, ki bi jim prej ali slej omenjeni tržni delež okrnile, ko se ne bi odločili za nove strateške posege. Na skupščini članov Conada v Parmi so se tako odločili, da bodo začeli odpirati hipermarkete in tako imenovane integrirane trgovske centre - prva dva še letos in to v Modeni in Rimu.

»Tržni delokrog lahko širiš edinole, če si sposoben nadzorovati obširna prodajna območja in naglo izkoristiti možnosti za nove investicije,« je zatrdil v Parmi pooblaščenim upravitelj vsedržavnega konzorcija nadrobni trgovcev iz sklopa napredne združne zveze, ki se je raztegnila iz Emilije-Romagne tako rekoč na vse državno ozemlje. Ta cilj bo skušal Conad doseči s korenito preureditvijo lastnega stroja - s spajanjem in združevanjem združenj. Teh je zdaj 45, njihov letni poslovni promet pa je dosegel lani 2.713 milijard lir in bil za 15% večji kot leta 1988.

Hkrati bo Conad utrdil svojo finančno strukturo, ki se vrti okoli finančne družbe Fincomma, pod katere nadzorostvom je 8 podjetij. Ta postopek se je pravzaprav že začel in ravno sedaj teče operacija za vstop ene od družb iz sklopa Credita romagnola ter Efibanca v Conad Invest, ki se bavi z leasingom; IBM pa se bo vključil v informatični sistem. »Čimbolj želimo sodelovati tudi s privatniki, kar pa seveda ne pomeni, da bomo zrahljali vaje, s katerimi nadziramo naša podjetja,« je naglasil na skupščini Conada predsednik Fincomme Enzo Grimandi in napovedal izdajanje "družbenih delnic", da bi ta način finansirali velike trgovske strukture. Med distribucijskimi centralami Zveze, Conada in Coop Consuma je še zmerom določen antagonizem, ki pa ga je treba odpraviti in odnose med njimi nasloniti na sodelovanje pri iskanju skupnih strategij. V tej zvezi je bil izmešen tudi predlog o ustavitvi skupnih organizmov, ob čemer je pooblaščenim upravitelj Conada Favio Fornasari dejal, da je treba najprej preveriti, ali obstajajo ustrezni pogoji.

Fornasarija, ki je bil na tem položaju polnih 18 let, je zdaj nasledil Camillo De Berardinis.

Referendumi v Furlaniji-Juljski krajini Udeležba nad 50% Večina volila DA

TRST — Če bi za veljavnost referendumov lahko upoštevali deželni obseg, bi bil v Furlaniji-Juljski krajini (kot v vseh deželah severne Italije) referendum veljaven. V naši deželi je, čeprav za las, volila večina volilnih upravičencev. V nedeljo in včeraj je namreč izrazilo svojo voljo nekaj nad 52 odstotkov upravičencev. To je znatno pod povprečno udeležbo na političnih volitvah, ki se približuje 90 odstotkom, je pa vendarle odraz dejstva, da večina upravičencev občuti izražanje svoje volje kot pravico in tudi dolžnost.

Najvišjo udeležbo so zabeležili v Gorici in v Trstu (o čemer poročamo na drugem mestu), medtem ko je bila udeležba v videmski in pordenonski pokrajini skromnejša. Slika je pravzaprav podobna sliki iz drugih severnoitalijanskih pokrajin s sorodnimi značilnostmi: precej visoka udeležba v mestih in znatno nižja na podeželju. Tako je na primer v Vidmu volilo 59 odstotkov upravičencev, v pokrajinskem merilu pa udeležba dosega komaj 47 odstotkov, v Pordenonu je volilo nekaj nad 60 odstotkov upravičencev, v pokrajinskem merilu pa slabih 49 odstotkov.

Na vseh treh referendumi je DA krepko prevladal (nad 90 odstotkov).

V teh dneh so delavci Marikulture posejali prvo »njivo« V bivših sečoveljskih solinah bodo gojili rake in školjke

SEČA — Sečoveljske soline ne bodo prepuščene zobu časa, saj so na solinskih površinah delavci Marikulture Portorož te dni posejali svojo prvo njivo školjk - vongol. Temu izjemnemu prostoru je zaradi opuščanja solinarske dejavnosti grozilo, da bo prepuščen na milost in nemilost uničevalni moči morja, vetra in neurij. S prvimi konkretnimi zdravilnimi potezami so začeli portoroški marikulturci.

Dolga leta so ob morju razmišljali, da bi prav marikultura lahko bila dejavnost, ki bi najbolj uspešno in primerno nadomestila opuščeno solinarstvo. Zdaj so uresničili prvi košček sicer kar velikih načrtov. Od približno 600 hektarjev celotne površine Sečoveljskih solin, so približno šestino tega prostora namenili dolgoročnemu razvoju vzgoje školjk, rib, rakov in drugih morskih sadežev. Zdaj pa so delavci Marikulture s pomočjo Droginega obrata Soline pripravili za svoje potrebe bazen Giassi, ki meri kar deset

hektarjev. Obnovitvena dela so začeli v januarju letos. Postavili in ojačili so več kilometrov nasipov okrog bivših solinarskih fondov in uredili so zapornice, s katerimi uravnavajo ustrezen pretok vode, od katerega je odvisen pridelek.

Tokrat so v mulj omenjenega bazena zasejali seme školjk vongol in sicer na površini kakih 2000 kvadratnih metrov. Gre torej le za eno školjkarsko njivo. Seme, oziroma mladice so tokrat uvozili iz Italije, pripravljajo pa se, da bi jih v naslednjih letih sami drstili. Gojitveni krog od setve do žetve traja vsaj 18 mesecev, lahko pa tudi več, če so pogoji slabi. Za omenjeno setev so se odločili potem ko so v lanskem letu že opravili poizkusno setev vongol na manjši, pilotni površini. Tokratna setev je že popolnoma komercialna poteza. Predvidevajo, da bi na omenjeni površini morali čez slabi dve leti pridelati pet do šest ton vongol.

BORIS ŠULIGOJ

Poziv ZSKD in ZSŠDI: v nedeljo vsi v Franjo

Ob slovesnem odprtju obnovljene bolnice Franje v nedeljo, 10. junija 1990, vabita Zveza slovenskih kulturnih društev in Združenje športnih društev v Italiji vse člane, da se polnoštevilno udeležijo nedeljske svečanosti. Razpoložljive avtobusne rezervacije sprejemajo do vključno četrta, 7. junija:

— urad ZSKD - Ul. sv. Frančiška 20 - tel. 040/767303, od 9. do 12. ure;

— urad ZSŠDI - Ul. sv. Frančiška 20 - tel. 040/767304, od 9. do 12. ure;

— občinska knjižnica v Saležu - od 18. do 19. ure - tel. 040/229533;

— knjigarna Terčon v Nabrežini - tel. 040/200142;

— Dom Albert Sirk v Križu - tel. 040/220505, od 17. do 20. ure.

Predstavniki Zveze izseljencev obiskali ministra Dularja

LJUBLJANA — Dr. Janez Dular, ki v slovenski vladi vodi resor za Slovence po svetu, je v prejšnjih dneh sprejel delegacijo Zveze slovenskih izseljencev iz F-JK.

Predstavniki Zveze izseljencev Ferruccio Clavara, Elio Vogrig, Renzo Mattelig in Riccardo Ruttar so novemu ministru za Slovence po svetu orisali več kot dvajsetletno delo Zveze izseljencev v korist slovenskih emigrantov in nove naloge, ki jih bo morala prevzeti. Poudarili so tudi, da se znotraj slovenske narodnostne skupnosti včasih kaže premalo razumevanja za prispevek, ki ga izseljenci lahko dajo k razvoju slovenskega naroda.

Poleg tega so med razgovorom razčlenili položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in odnose med komponentami ter odnose manjšine z matično Slovenijo. O vseh teh vprašanjih, pravi sporočilo Zveze izseljencev, ni bilo bistvenih razlik v pogledih.

Podjetniki italijanske narodnosti v Istri oblikujejo lastno avtonomno organizacijo

IZOLA - V izolskem Kulturnem domu so se minuli petek popoldne sešli predstavniki obrtnikov, zasebnih turističnih delavcev, kmetov, ribičev in drugih podjetnikov italijanske narodnosti iz cele Istre. Kar presenetljivo je, koliko jih v različnih dejavnostih služi »zasebni kruh« in stopa po gospodarskih poteh, ki bi, združene, lahko veliko pomenile za to avtohtono skupnost v Jugoslaviji.

Prav prepričanje o večjem uspehu združenih moči, je že pred dvema letoma vodilo izolskega vulkanizerja Maria Carbonija v priprave na oblikovanje skupne organizacije. Prislunilo mu je več kot 400 zasebnikov italijanske narodnosti iz številnih istrskih krajev; na ustanovno skupščino v Izoli pa jih je prišlo okrog 100.

Prijetno presenečen in vidno zadovoljen je zbranim najprej govoril pobudnik Mario Carboni. Razčlenil je delovna področja in naloge bodočega združenja, ki naj bi omogočilo, da bi

izdelke in usluge njegovih članov bolje spoznali po vsej Istri in širše v domovini in tujini. V ta namen naj bi oblikovali posebno blagovno znamko »MADE IN ISTRIA«, ki bi pomagala povrniti nekdanji sloves tega blaga. Dalje bi naj ustanovili posebno interno banko z mešanim italijansko-jugoslovanskim kapitalom za pospeševanje zasebne pobude; obrtniki in drugi podjetniki italijanske narodnosti pri nas naj bi neposredno sodelovali s sorodnimi združenji v tujini in v okviru delovne skupnosti Alpe Jadran, zatem s podjetjem Aegido in nenazadnje bi naj oblikovali tudi svoj sindikat, kar je z novo zakonodajo tudi možno.

Tako Carboni, ki je še poudaril, naj bo združenje povsem gospodarska organizacija in torej apolitična, ki naj združenim pomaga najti tudi možnosti razstavljanja in drugih poti na tržišča.

Ustanovne skupščine v Izoli so se udeležili tudi gostje iz Italije. Pod-

predsednik Združenja obrtnikov in podjetnikov iz Padove Leo Dell'Aglio je orisal 45-letne domače izkušnje in obljubil Istranom vso pomoč. Predsednik Unije Italijanov Istre in Reke Silvano Sau je novoustanovljeno združenje pospremil na pot z vrednotenjem Carbonijeve pobude. Združenje bo prispevalo gospodarski rasti celotnega prostora in same italijanske skupnosti, pomeni pa tudi, po Sauovem prepričanju, nadaljevanje stare istrske tradicije. Claudio Bartole, direktor kopske Aegide, je govoril o njenih načrtih in pomenu združenja obrtnikov, ribičev, kmetov in drugih podjetnikov narodnosti kot temeljev tovrstne gospodarske dejavnosti.

V Izoli so tudi govorili o tem, da bi naj vsaka regija imela po en center združenja in že tudi predlagali posameznike v delovno skupino, ki bi pripravila osnutek pravilnika in statuta.

MIRJAM MUŽENIČ

Po zasedanju predstavnikov narodov brez državnosti v Barceloni Kolektivne pravice narodov

BARCELONA - Medtem ko se nadaljuje proces evropskega združevanja med člani Evropske skupnosti, stopa na evropsko politično sceno nov dejavnik. Gre za narode brez lastne državnosti, ki zaradi zgodovinskih in drugih okoliščin niso imeli možnosti, da bi ustanovili lastno državo, čeprav so imeli za to vse pogoje (številčnost, definiran teritorij, jezik, zavest o skupni identiteti itd.).

Predstavniki teh narodov so se prejšnji teden sestali v Barceloni, da bi obravnavali svoje probleme, si izmenjali izkušnje in izoblikovali skupno politično strategijo. Predstavniki Sardincev, Slovencev, Furlanov, Okcitancev, Bretoncev in drugih so razpravljali o življenjskih vprašanjih kot so gospodarski položaj teh narodov, homogenizacija evropskih kultur, vse več zahtev po samoodločbi.

Kot teoretsko in politično izhodišče za bodoče delo Zveze narodov brez državnosti CONSEO so v Barceloni sprejeli »Univerzalno deklaracijo o kolektivnih pravicah narodov«. Listina temelji na »Univerzalni deklaraciji o človekovih pravicah«, ki jo je leta 1948 sprejela OZN. Toda listina OZN upošteva le pravice posameznika, ne pa pravice narodov. Poleg tega so samo kolektivne pravice narodov lahko temelj večje pravičnosti v mednarodnih odnosih in torej eden od pogojev za ohranitev miru.

Iz tega zornega kota so predstavniki narodov brez državnosti ostro kritizirali monopol držav nad mednarodnimi odnosi. Naslanjajoč se na modele, ki ne ločujejo med narodnostjo in državljanstvom, si državne strukture lastijo pravico, da določajo raven suverenosti narodov. Na ta način izvajajo oblast nad narodi, katerim preprečujejo, da bi uresničili svojo državnost, obenem pa tudi nad gospodarsko in strateško pomembnimi deli našega planeta.

Prav zato je bila v ospredju razprave pravica do samoodločanja, ki jo predvidevajo razni mednarodni dogovori

OZN. Delegati so poglabili predvsem posledice, ki bi jih dosledno uresničevanje pravice do samoodločbe imelo na mednarodni položaj. V tem okviru so tudi posegli predstavniki treh evropskih narodov, ki so orisali položaj svojih ljudi. Peter Bekeš, poslanec v slovenskem parlamentu in predstavnik SDP, je pojasnil razloge, zaradi katerih Slovenci in Hrvati poudarjajo lastno pravico do samoodločbe; predstavnik Armenske nacionalne fronte Ripsime Gabrieli-an je orisal zahteve svojega naroda, medtem kot je zastopnik gibanja za neodvisnost pribalskih republik Sirje Ainsno podrobno opisal zgodovinske in pravne razloge, na katerih temelji pravica teh narodov do neodvisnosti.

Iz teh treh poročil in iz razprave je izšla nujnost presejanja delitve med Zahodom in Vzhodom in potreba po oblikovanju solidarnostnega gibanja med vsemi evropskimi narodi. Delegati so na predlog sekretarja Aurelia Argemija tudi sklenili, da CONSEO ne bo več, kot doslej, združeval samo zahodnoevropske narode brez državnosti, pač pa vse evropske narode, ki nimajo še lastne državnosti.

V »Univerzalni deklaraciji o kolektivnih pravicah narodov«, ki je bila sprejeta ob koncu konference, je med drugim poudarjena pravica vsakega naroda do lastne državnosti, do samoodločanja in do samoupravljanja. Pojmu narod Deklaracija pripisuje zelo dinamično definicijo, ki upošteva zgodovinski razvoj skupnosti. Ta skupnost se lahko v zgodovini pojavi, nato zatone in se po daljšem času spet obudi k narodnostnemu življenju. Evolucija ali tudi involucija pa ne sme v nobenem primeru postati pretveza za omejevanje kolektivnih pravic narov.

Z odobritvijo Deklaracije, ki jo bo CONSEO sedaj predložil vsem pristojnim mednarodnim forumom, se začenja novo obdobje, ki postavlja pod vprašaj nacionalno državo in teži k novi evropski držbi. (FC)

Dve letali in 40 čolnov za boj proti cvetenju alg

RIM — V tem tednu bodo izvedenci izbrali kraje, kjer bodo za letošnje poletje postavili plavajoče pregrade proti sluzastim algam. V tem času pa so na pristojnih ministrstvih že organizirali »ekološko« brodogojstvo, ki bo skrbelo za stalno monitoriranje Jadranskega morja ob pomoči dveh letal. Na razpolago bo 40 čolnov, od katerih je polovica tipa »pelikan«, ki so pravi »pometalci« morja.

To brodogojstvo je bilo že na razpolago v lanskem letu in je večkrat preplulo priobalni morski pas od Trsta do Pescare (skupno je počistilo 35 ton sluzastih alg). Za letošnje leto je program še bolj zahteven, predviden strošek pa je okoli 70 milijard lir. Jadran bo pod stalnim nadzorstvom s pomočjo satelitov in letal, te podatke pa bodo dopolnjevali z analizo vzorcev morske vode, s podvodnimi posnetki in z merjenjem

tokov. Proti sluzastim algam bodo postavili plavajoče pregrade, sluz, ki se bo nabiral ob teh pregradah in na plažah pa bodo sproti pobirali in uničevali. Poleg tega predvidevajo tudi posege za dovajanje kisika najbolj prizadetim področjem.

Prvi posegi proti algam so začeli leta 1988, ko je pojav dosegel svoj višek. Od tedaj so se dežele in države organizirale za bolj učinkovito poseganje, saj so alge povzročile znatno škodo turizmu, čeprav se je izkazalo, da zdravju niso nevarne. Ministrstvo za okolje je doslej upoštevalo predvsem navodila lanskega zakona, ki dodeljuje deželam sredstva za boj šproti cvetenju alg na Jadranu, obenem pa je začelo tudi vrsto poskusov, kako najbolj učinkovito nabirati in uničiti alge.

Za učinkovitejšo civilno zaščito

TRST — Jutri dopoldne se bodo v hotelu Evropa deželni izvedenci za civilno zaščito sestali s predstavniki tržaške in goriške pokrajine ter občinskih uprav, da bi začeli zbirati podatke za organiziranje civilne zaščite. V novi fazi bodo poleg oboroženih sil imele pomebno nalogo tudi krajevne uprave, saj bo vsaka občina morala imeti svojo enoto, ki naj na županov ukaz poseže v primeru potrebe. Med jutrišnjim srečanjem naj bi upravitelji posredovali tehnikom tiste podatke, ki naj bi omogočili dejansko oblikovanje novega programa civilne zaščite.

Po odprtem pismu koprskemu županu

Aurelio Juri odgovarja Koreliču

Ne bom dolg, da ne bi moril bralcev.

Trditve, ki jih tov. glavni direktor Luke Koper Bruno Korelič, sicer eden mojih predhodnikov na mestu, ki ga trenutno zasedam, navaja v odprtem pismu koprskemu županu (31. 5. 1990), so žal povsem na mestu.

Od koprškega pristanišča in dejavnosti, ki so neposredno z njim povezane, živi v naši občini kar 10.000 ljudi, kar pomeni skoraj četrtina celotne občinske populacije.

Ali ni to dokaz, da je Koper vendarle odvisen, upam si reči tudi krepko odvisen od Luke!

Luko torej danes nedvomno potrebujemo in to krvavo (poti nazaj žal ni), tako kot potrebujemo dobro, moderno in hitro cestno povezavo s Slovenijo, Istro in Italijo oz. Evropo, pa ne samo v duhu pomorske usmeritve in tranzitne vloge naše Republike. Zato naj tov. Korelič ne skrbi: zavzemal se bom v tej smeri, v vlogi tako predsednika občinske skupščine kot tudi delegata republiške skupščine. Zavzemal se bom tudi za odločilno besedo občanov s strokovnim pristopom seveda, do vsakršnega posega in razvojnega

koncepta Luke, upošteva vpliv in potencialne nevarnosti njenih dejavnosti na prostor in okolje.

Če je Luka Koprsko ogromno dala, in tu ni dvoma, tov. Korelič, je Koprsko tudi nekaj bistvenega odvzela, pa ne mislim na prostor, oz. mestno infrastrukturo, temveč na identiteto in kulturno zgodovinsko poslanstvo kraja, kar bi sociologi nedvomno potrdili, in to je danes čutiti. Ob tem ne gre pozabiti na vendarle škodljiv vpliv luških dejavnosti na okolje, ob drugih onesnaževalcih, seveda.

Zgradili smo Luko - roko na srce tov. Korelič - za Slovenijo in naša republika ima danes svoj dostojen dostop na morje, upravljamo pa ga vendarle mi, občani Obale, to ne gre prezreti.

Glede same Luke menim, da ob takem mojem razmišljanju, ki kot sam tov. Korelič ugotavlja, ni novo, obstajajo vsi pogoji dobrega sodelovanja med Luko in Občino in v tem smislu pričakujem, da me bo tov. glavni direktor Luke tudi povabil k njemu na obisk.

Predsednik SO Koper
Aurelio Juri

Prispevki F-JK za kulturo in strokovno usposabljanje

TRST — Na predlog odbornika za kulturo in poklicno usposabljanje Silvana Antoninija je deželni odbor včeraj odobril vrsto finančnih posegov v podporo kulturnim ustanovam in ustanovam, ki skrbijo za poklicno usposabljanje mladih. Skupni znesek prispevkov presega 2 milijardi lir.

Odbor je namenil 450 milijonov lir združenju, ki upravlja šolo socialnih delavcev v Trstu, vsota pa bo izplačana v enem samem obroku.

Milijardo in 400 milijonov lir pa je odbor namenil za pomoč mladim, ki sledijo tečajem za poklicno usposabljanje. Pomoči bodo deležni tečajniki Združenja kmečkih družin F-JK, ki ima sedež v Rivoltu, videmskih ustanov CNOF-FAB Bearzi, ENAIP in ESEMA, čedajske ustanove EFA, tržaške ENAIP, IAL-CISEL v Avianu, Casarsi in Huminu, mladostniških domov v Pordenonu in Trstu.

Šestdeset milijonov lir je odbor dodelil čipkarski šoli v Gorici. Dvesto milijonov lir je odbor na predlog odbornika Antonija namenil deželnemu in furlanskem Institutu za zgodovino odprniškega gibanja, da bi lahko razvila že začeto raziskovalno delo.

Vinakoper začasno Vinak

KOPER — Čeprav se likvidacijski postopek v Vinakopru ni še iztekel, je od prejšnjega tedna vso dejavnost kopske kleti prevzela novoustanovljena družba Vinak. Novo podjetje je na podlagi pogodbe z likvidacijskim upraviteljem prevzelo v najem in upravljanje vse premoženje Vinakopra. Likvidacijski upravitelj pa bo v kratkem pripravil že dokončni obračun postopka in zaključno poročilo za sodišče.

Kaže, da je novo ime za koprsko klet le prehodnega značaja, dokler se ne zaključi likvidacijski postopek. Po tem naj bi klet znova dobila ime Vit-nakoper, to pa zato, ker se je klet s tem imenom močno uveljavila na trgu in torej ne bi smeli sprevlajati v isti koš renomeja vin koprškega okoliša in slabega poslovanja Vinakopra v letih pred uvedbo likvidacijskega postopka. (IU)

Iz obračuna družbe Autovie Venete Lani porast prometa po avtocestah v FJK

Promet po avtocestni mreži v naši deželi, ki ga upravlja družba Autovie Venete, se je lani povečal za 10,34 odstotka, za 7,8 odstotka pa je porasel potniški promet (avtoceste v FJK je lani prevozilo skupno 27 milijonov in 345 tisoč vozil, od teh je bilo 5 milijonov 141 tisoč tovornjakov in 22 milijonov 204 tisoč osebnih avtomobilov in avtobusov). Sorazmerno so se povečali tudi dohodki družbe, ki so v lanskem letu narasli na 78 milijard lir (+7,95 odstotka, kar predstavlja največji porast v primerjavi s drugimi koncesijskimi družbami), čisti izkupiček pa znaša kar 2,3 milijarde lir.

Podatki nedvomno pričajo, da se je cestni promet tudi v naši deželi znatno povečal. Vzroke za to pa gre iskati - kot je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal predsednik družbe Autovie Venete Romano Specogna, ki je orisal lanski obračun družbe - v krepitvi gospodarskih in drugih stikov z vzhodnimi in severnimi evropskimi državami in deželami, k čemur je seveda pripomogel hiter in ne pričakovani politični preobrat. V ta trend se vključuje tudi družba Autovie Venete, vendar ne samo tako, da posodablja ceste, pač pa tudi preko svoje udeležbe pri glavnicah družbe Adria, ki gradi avtocestne povezave med Hrvaško, Slovenijo in Italijo.

Kot smo zapisali, je razlika med dohodki in čistim presežkom zelo velika, saj je družba tudi v lanskem letu porabila velike vsote denarja za vzdrževanje, posodobitev in dograjevanje nekaterih cestnih odsekov. Tako so za vzdrževanje nekaterih odsekov, kjer so asfalt nadomestili s posebnim materialom, ki preprečuje drsenje in takoj vpije deževnico, porabili štiri milijarde lir, za novi opremljeni postajališči oziroma počivališči pri Vidmu pa pol milijarde lir. Prav tako so pred kratkim začeli graditi tranši št. 24 in 25 odseka med Pordenonom in Conegli-

nom, ki bosta stala približno 75 milijard lir. Za našo pokrajino pa je pomembnejše (kot je mogoče znano, ima družba v koncesiji samo avtocesto do Nabrežine), da so Autovie Venete začele pripravljati načrte za panoje proti akustičnemu onesnaženju, ki bi jih postavili prav na odseku avtoceste pri Vižovljah, in sicer v bližini tamkajšnje osnovne šole. Prav prejšnji teden pa je deželna komisija določila, da bo morala družba pripraviti nove načrte, češ da bi se načrtovani panoji slabo usklajevali z naravnim okoljem.

Specogna je včeraj omenil še načrte za prihodnost, med katere sodi izgradnja tretjega pasu na odseku med Portogruarom in Mestrami, preureditev mostov na rekah Tilmentu, Torre in Soči, posodobitev centra za zbiranje in obdelavo podatkov, posodobitev ograj in prometnih znakov itd.

Nazadnje pa je Specogna omenil tudi zahteve po »liberalizaciji« avtocest (kar pomeni, da bi odpravili cestnino). Ta rešitev po njegovem mnenju ne bi bila ugodna, saj bi za gradnjo in vzdrževanje avtocest morali obdavčiti vse državljane in ne samo tistih, ki avtoceste uporabljajo. Vendar je dodal, da bodo te zahteve ocenili globalno in na vsedravnih ravni.

O možnosti uvedbe novega načina plačevanja cestnine, in sicer o tako imenovani »cestnini na daljavo« (telepedaggio) pa je govoril glavni direktor družbe Sergio Pase. S tem sistemom bi preprečili nastajanje dolgih vrst ob vstopih na avtocesto, saj bi s fototelicami »fotografirali« avtomobile, ki bi pripeljali mimo, cestnino pa bi avtomatično zaračunali na bančni račun. Ta sistem pa bi lahko izkoristili samo tisti, ki se vsak dan peljejo po avtocesti, saj za turiste na primer zaenkrat sploh ne more priti v poštev. Plačevanje »cestnine na daljavo« bodo vsekakor uvedli eksperimentalno že v prihodnjem letu. (bg)

Pogovor s pokrajinskim sekretarjem stranke lipove vejice Oppelt: Volilni izidi v Nabrežini so za SSK res zgodovinski uspeh

Slovenska skupnost je na zadnjih volitvah potrdila svoje sedeže in svestovalske mandate v repentabski, zgoniški in dolinski občini, v Devinu-Nabrežini pa je doživela velik uspeh, saj je postala druga stranka v občini, medtem ko je njen glavni kandidat Bojan Brezigar prejel daleč največ preferenc. Volilni izidi postavljajo SSK pred nove politične in organizacijske naloge. O poteku upravnih volitev in tudi o političnem položaju na Tržaškem smo se pogovarjali s pokrajinskim tajnikom SSK Mirom Oppeltom, ki je eno leto na čelu stranke, svojčas pa je bil član upravnega odbora Krajevne zdravstvene enote.

Kako na splošno ocenjujete volilni izid SSK na pokrajinski ravni?

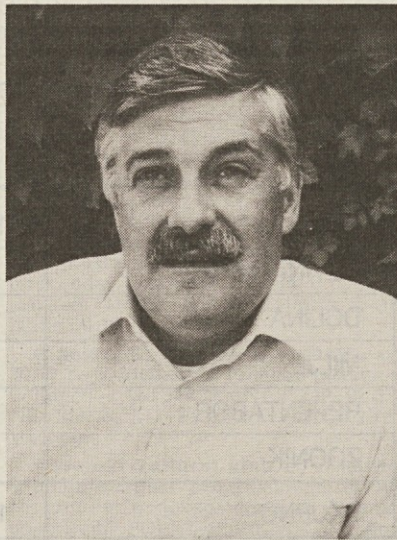
Volilni rezultati so za našo stranko vsekakor pozitivni, še zlasti v Nabrežini, čeprav bi lahko bili v zgoniški in v repentabski občini še nekoliko boljši. Tukaj sicer ni bilo »vroče« volilne kampanje, naš pristop do volitev pa je bil lahko bil učinkovitejši.

Ste pričakovali tako prodoren uspeh v devinsko-nabrežinski občini?

Tukaj je SSK dosegla res zgodovinsko konico, zato je bil uspeh v marsičem pričakovan. Volilci so nagradili delo župana Brezigarja in celotnega občinskega odbora, velike zasluge za uspeh pa ima tudi tamkajšnja občinska sekcija stranke, ki ne dela samo ob volitvah, ampak je vseskozi prisotna v javnem življenju. To lahko zmoreš samo tam, kjer imaš za sabo veliko število ljudi.

Kaj pa upravne perspektive v tej občini?

Vprašanje politične koalicije je v Nabrežini še precej odprto. Gotovo je vsekakor, da bo morala bodoča občinska uprava odražati voljo volilnega telesa, ki je tako množično nagradilo Brezigarja. Krajevna sekcija SSK ima pri sklepanju zavezništva vsekakor veliko avtonomijo.

Miro Oppelt

Kaj pa v dolinski občini?

Mi se prvenstveno potegujemo za domačo upravo s KPI in PSI, ne izključujemo pa niti druge možnosti, ki bi tako rekoč spet vključila SSK v politično igro na pokrajinski ravni. Ne smemo pozabiti, da je bila naša stranka izključena iz tržaškega občinskega in pokrajinskega odbora, pa tudi iz uprave Krajevne zdravstvene enote. Pri tem ne gre za nikakršno barantanje, ampak samo za vzpostavitev nekega ravnovesja, ki ga danes ni več.

Kako ocenjujete položaj na Pokrajini in Občini Trst?

Spori v vrstah večine, posebno med demokristjani in socialisti negativno pogujejo poslovanje obeh uprav, ki sta že nekaj časa skoraj popolnoma paralizirani in celo s težavo opravljata vsakdanje posle. Tržaški upravi sta bili že sicer pod povprečjem v primerjavi z ostalimi krajevnimi upravami v

naši deželi, sedaj pa sta pravzaprav skoraj na dnu. To velja tudi za tržaško Krajevno zdravstveno enoto, pri vodenju katere sodeluje tudi KPI. Kvaliteta javnih upraviteljev je zelo nizka. Spodobnejši ljudje se žal umikajo iz politike, kar je seveda negativno za javne institucije.

Bi torej SSK v novih političnih razmerah neposredno stopila v tržaški občinski in pokrajinski odbor?

Prisotnost slovenskega predstavnika v upravah bi vsaj preprečila nekatere negativne pojave in negativna stališča do odprtih vprašanj slovenske manjšine. Mi bomo šli na to pot le pod pogojem, da bo SSK zajamčeno dostojanstvo v tržaških upravah.

Stranka se sooča z nekaterimi posebnimi organizacijskimi vprašanji. Kaj pravite vi o tem?

SSK ima precej majave materialne temelje, tako da večkrat ne more dostojno ovrednotiti in popularizirati svoje dejavnosti in niti dela svojih izvoljenih predstavnikov. V bodoče bomo morali posvetiti več pozornosti stikom z bazo in z volilci. V naši bazi je opaziti precej pripravljenosti in volje do sodelovanja, zato se mora stranka opremiti za nove naloge, ki jo čakajo v bližnji prihodnosti. V mislih imam predvsem morebitne občinske in pokrajinske volitve.

Predstavniki slovenskega Demosa so se množično angažirali v volilni kampanji SSK. Kako ocenjujete to pomoč iz Slovenije?

Mislím, da se je izkazala za pozitivno. Šlo je tudi za predstavitev političnega trenutka v Sloveniji italijanskim strankam in tukajšnji javnosti, predstavniki Demosa pa so imeli priložnost, da spoznajo našo stvarnost. Bili smo priča splošnemu pozitivnemu pristopu, ki je tudi pripomogel k volilnemu uspehu Slovenske skupnosti.

SANDOR TENCE

Danes v okviru kluba Rosselli

Primerjava Polis-Bonifica

Po nedavni okrogli mizi o načrtu za mestni park bo Club Rosselli predstavil občinstvu še druge velike načrte za urbanistično preureditev našega mesta, ki bi morala sovpadati tudi z njegovim gospodarskim realsiranjem. Danes ob 17.30 vabi tako v sinjo dvorano hotela Excelsior Palace na zanimivo srečanje, na katerem bodo na primerjalni način predstavili načrta za urbanistično ureitev mesta Bonifica in Polis. Načrta bosta orisala načrtovalca posameznih projektov, in sicer arhitekta Luciano Semerani in Gino Valle. Srečanje se bosta udeležila tudi tržaški občinski odborniki za urbanistiko Eraldo Cecchini in predsednik Avtonomne pristaniške ustanove Paolo Fusaroli. Razpravo bo vodil deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Gianfranco Carbone.

V Zgoniku res ubran nastop štirih domačih prijateljskih pevskih zborov

V športno-kulturnem centru v Zgoniku je bilo preteklo soboto zvečer uspešno »Srečanje prijateljskih pevskih zborov«. V zapisu o tem lepem večeru pa ne moremo mimo dveh pripomb. Prva zadeva dvorano tega centra, ki je izredno akustična in tako nastopajočim omogoča, da prihaja njihovo izvajanje do prave in polne veljave. Res je namreč, da se na balkonskih sedežih sliši še boljše kot v dvorani, vendar bi bilo morda zaradi samih pevcev bolj primerno, če bi bili sedeži tudi v dvorani in ne samo na balkonu. Druga pripomba gre na račun samega zadnjega sobotnega večera, ko je bilo istočasno več prireditev: v Zgoniku omenjeno tradicionalno srečanje prijateljskih zborov, na Proseku celovečerni koncert moškega zbora Vasilij Mirk in ženskega zbora Prosek-Kontovel, na Opčinah pa še 9. praznik mladih pevcev. O vseh bi bilo prav obširno poročati, saj so si vsi trije kulturni dogodki

zaslužili kar največ pozornosti občinstva. Ta ugotovitev pa vsiljuje vprašanje, zakaj kljub raznim pripombam in kritikam ne pride do uskladitve datumov posameznih prireditev. In še lahko dodamo, da sta bili v soboto in nedeljo tudi dve ponovitvi kabaretnih predstave Sergeja Verča in Borisa Kobala. Kako naj se torej ljudje odločijo, kam naj se usmerijo, kaj je bolj in kaj manj pomembno?

Pa se vrnimo v Zgonik. Srečanja prijateljskih pevskih zborov so se udeležili štirje zbori: mešani pevski zbor Rdeča zvezda iz Saleza pod vodstvom Marte Werk-Volk (ki je bil tudi organizator srečanja), moški pevski zbor Skala iz Gabrij na Gorškem, ki ga vodi Rozina Konjedic, mešani zbor Slavec-Slovenec iz Ricmanj in Boršta, ki ga vodi Aldo Kumar in moški pevski zbor Vesna iz Križa, ki ga vodi Ivo Lešnik. Vsak zbor se je predstavil s

petimi pesmimi, ki pa so bile tako različne po vsebini in tudi po načinu izvedbe, da smo imeli poslušalci res pester večer. Poslušali smo pesmi naših znanih skladateljev Vrabca, Mihelčiča, Tomca, Srebotnjaka, Adamiča, Simonitija, Gabrijelčiča, Šivica, Berdovica, kar tri skladbe Alda Kumarja in še več slovenskih narodnih skladb v raznih priredbah.

K pohvali pevk in pevcev, ki so se res zelo izkazali, moramo dodati tudi priznanje zborovodjem, ki te zборе vodijo. Ob takšnem petju, ob takšni kvaliteti glasov pač ne moremo in ne smemo govoriti o krizah in težavah, temveč lahko naslovimo le poziv na vse tiste, ki bi se lahko zborovskemu petju pridružili, da to čimprej storijo.

Zgodiščno zborovsko srečanje je povezovala Jasna Milič, prireditvi pa je sledila prijetna družabnost, kjer tudi ni manjkalo lepega in veselega petja.

NEVA LUKEŠ

Posvet v četrtek

EZIT: vrata proti Vzhodu

»EZIT: projekt za Trst - Tehnološki park in vrata proti Vzhodu« je naslov posveta, ki ga v četrtek, 7. junija, prireja ustanova za tržaško industrijsko cono EZIT. Na srečanje, ki bo ob 16.30 v dvorani Oceanica kongresnega centra na Pomorski postaji, so prireditelji povabili predsednika deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Adriana Biasuttija, deželnega odbornika za programiranje, ozemeljsko načrtovanje in za odnose z Evropsko skupnostjo Gianfranca Carboneja, docenta na beneški univerzi Gorgia Contija, rimskega univerzitetnega profesorja Carla Aymonina in predstavnika družbe Zollet Ingegneria SpA Lucia Zolleta, nastopil pa bo seveda tudi predsednik EZIT Franca Tabacca. Pobuda se vključuje v širšo razpravo o novi in učinkovitejši vlogi ustanove EZIT.

MPZ in ŽPZ Vasilij Mirk sta pela v izredno akustični proseški cerkvi

V proseški cerkvi sta se preteklo soboto s celovečernim koncertom umetnih in narodnih pesmi predstavila ženski in moški pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka-Kontovela. Številni publiki, ki je do zadnjega kotička napolnila proseško cerkev, bo ostal sobotni večer gotovo v prijetnem spominu, ne samo zaradi solidno izvedenega sporeda pesmi, temveč tudi zato, ker je bil ta koncert prvič v povojnem obdobju proseško-kontovelskih pevkv. Koncert, ki ga je z lepim veznim tekstom povezovala Slava Starc, je začel ženski pevski zbor pod vodstvom Mirana Žitka. Kot prvo je zapel melodično pesem italijanskega skladatelja Marenzija »Al primo vostro sguardo«, mi je pritegnila posebno pozornost poslušalcev slovaška »Tancuj, tancuj«. Moški pevski zbor, katerega vodi tudi podal Žitko, pa je v začetnem delu mi se je hotel oddolžiti spominu tega skladatelja, katerega 40-letnico smrti bodo počastili prihodnje leto. Nato sta madrigalista Orlanda Di Lassa. Veliko pozornost poslušalcev pa je vzbudila pesem »Signore delle cime«, ki je res odlično zvenela v akustični proseški cerkvi.

po Srebotnjakovem spiritualu »Deep River« so pevci odpeli še pet narodnih pesmi ter sklenili koncert z živahno

skladbo Tomaža Habe Majolka, bod' pozdravljena, ki je vžgala občinstvo, tako da so pevci morali dodati še Ipavčevo Domovini, v kateri sta se izkazala solista Mario Simič in Marjan Verša. Naj omenimo še, da sta med izvajanjem posameznih skladb pevki in obenem članici amaterskega odra Jaka Štoka Zvonka Guštin in Katja Starc podali nekaj prilagoditvenih pesmi. Skratka, bil je to res lep in prijeten večer, kar je tudi ob koncu podčr-

tal pater Miha Volk, ki trenutno nadmešča proseškega župnika, ter obenem čestital pevkam in pevcem s priporočilom, da bi take koncerte še priredili v proseški cerkvi. Zato ob koncu lahko rečemo, da zaključno besedilo pozdravne pesmi, ki jo je podal ženski pevski zbor na sobotnem koncertu, najlepše prikazuje ta večer: »Naj dan današnji lep spomin naj bo!« (br)

Na sliki (foto Križmančič) pevke zbora Vasilij Mirk med koncertom.

Preteklo soboto v Nabrežini

SKD Igo Gruden gostilo zbor Izola v okolju pristne kraške domačije

Slovensko kulturno društvo Igo Gruden je preteklo soboto priredilo celovečerni koncert komornega moškega zbora Izola. V komaj treh letih od svoje ustanovitve je zbor pod umetniškim vodstvom Oskarja Trebca dosegel zavidljivo kakovostno raven. Poleg zahtevnejših zborovskih izvedb renesančne in liturgične skladbe, je zbor hkrati obdržal vse značilnosti fantovskega petja na vasi, ki je tako značilno za slovenski narod.

Tipična kraška domačija, na dvorišču katere je potekal sobotni koncert, je bila zato najprimernejši in zelo sugestivni prostor za izvedbo slovenskih ljudskih pesmi. Koncerta se je udeležilo lepo število domačinov, ki so navdušeno sledili petju naših ljudskih skladb.

Pobuda sindikatov upokojencev za usklajevanje pokojnin in plač

Sindikalne organizacije upokojencev, ki so vključene v konfederacije CGIL, CISL in UIL si že dalj časa prizadevajo za zaščito kupne vrednosti pokojnin. V ta namen nadaljujejo z zbiranjem podpisov pod peticijo z zahtevo v tem smislu, ki jo nameravajo odposlati italijanski vladi.

Glede vsebine peticije pa vlada veliko zanimanje tudi med zaposlenimi - ugotavljajo v posebni tiskovni noti sindikati upokojencev - kajti današnji zaposleni se dobro zavedajo težav, s katerimi se bodo morali spoprijeti tudi sami takrat, ko bodo odšli v pokoj. Konkretno pa sindikati predlagajo, da bi v pokojninski sistem uvedli mehanizme, na osnovi katerih bi pokojnine obdržale korak z gibanjem plač posameznih kategorij zaposlenih.

Na vsedravnih ravni pa so se sindikalne organizacije upokojencev CGIL, CISL in UIL obvezale, da bodo pod peticijo zbrale štiri milijone podpisov. Tako so na primer maja samo v Furlaniji-Juljski krajini že zbrale nekaj tisoč podpisov, med 5. in 9. junijem pa bodo zbirali podpise tudi v Trstu. Vsi, ki se strinjajo s to iniciativo, bodo lahko peticijo podpisali pri Mitnici, pri Sv. Jakobu, v Rojanu, na Goldonijem in na Borznem trgu. Podpise bodo zbirali vsak dan, in sicer dopoldne med 9. in 12. uro.

V tržaški pokrajini razmeroma visoka udeležba na referendumih

Večina Tržčanov se je (platonsko) izrekla za odpravo določil o lovu in o pesticidih

Prebivalci tržaške pokrajine so se izrekli za odpravo zakonskih norm, ki so bile predmet treh referendumov. Ta njihova dokaj jasno izražena volja po odpravi obstoječih določil o lovu (vključno z onim, ki omogoča lovcu dostop na tuja zemljišča) in o uporabi pesticidov in drugih škodljivih snovi v kmetijstvu bo sicer ostala le na papirju, saj so bili referendumi zaradi prenizke udeležbe na vsedravnih ravni razveljavljeni. Vsekakor pa gre podčrtati podatek, da se je večina volilnih upravičencev trikrat izrekla za DA, in sicer z okrog 54 odstotkov glasov. Uradni podatki, ki upoštevajo samo

V tržaški pokrajini je bil odstotek volilcev znatno višji kot na vsedravnih ravni in med najvišjimi v državi. Volilo je namreč 60,4 odstotka volilnih upravičencev, kar po drugi strani predstavlja negativni rekord v primerjavi z vsemi prejšnjimi volilnimi preizkušnjami. Volilna udeležba v naši pokrajini je bila tudi znatno višja kot na deželni ravni, kjer se je sukala okrog 52,5 odstotka.

V sami občini Trst je glasovalo 60,3 odstotka volilnih upravičencev, volilna udeležba v ostalih občinah pokrajine pa je bila naslednja: Dolina 66,4 odst., Zgonik 65,1 odst., Milje 60,5 odst., Devin-Nabrežina 59,6 odst. in Repentabor 52,6 odst. Najše povzemo, da obstajajo neznatne razlike v odstotkih glede na posamezne reference: odstotek udeležbe na referendumu o odpravi pesticidov v kmetijstvu je bil na primer ponekod za kakšno desetino odstotka višji kot na ostalih dveh referendumih.

tiste, ki so dejansko volili, pa seveda govorijo o premočni, pa čeprav le platonski zmagi DA. Na referendumih o lovu se je namreč za DA izreklo 92,4 oz. 93,1 odstotka, na referendumu o uporabi pesticidov pa 92,8 odstotka.

Če pa pogledamo na potek o glasovanju v okoliških občinah, lahko ugotovimo, da je bila udeležba v Dolini in Zgoniku dokaj višja kot v Trstu, najnižjo pa so zabeležili v repentabrski občini, ki je tudi edina občina v pokrajini, kjer se je za NE izreklo več kot 10 odstotkov volilcev.

Sicer pa, kot rečeno, so ti podatki zgolj teoretični in brez vsakršne pravne veljave, lahko jih obravnavamo samo kot nekakšno zanimivost, ki pa po drugi strani ima tudi svojo politično težo. Trst - bi morda lahko rekli - je dokaj »zeleno« mesto, ki je zelo pozorno na vprašanja, ki zadevajo okolje, varstvo narave in kvaliteto življenja. Morda bi lahko tudi dodali, da se prebivalstvo tržaške pokrajine v dobronameri zaveda, da so referendumi vendarle pomembni demokratični instrumenti in da je udeležba na njih konec koncev državljanska dolžnost.

Izidi glasovanja v občinah na Tržaškem

	LOV ŠT. 1		LOV ŠT. 2		PESTICIDI	
	DA	NE	DA	NE	DA	NE
TRST	111.125	9.043	112.453	8.240	111.886	8.618
DEVIN-NABREŽ.	3.822	311	3.895	259	3.865	278
DOLINA	3.047	283	3.053	282	3.047	275
MILJE	6.080	554	6.186	478	6.220	469
REPENTABOR	322	40	324	44	318	46
ZGONIK	1.003	93	1.010	83	1.005	95
SKUPNO	125.399	10.324	126.921	9.386	126.341	9.781

Problemi obstajajo ne glede na izide

Odmevi na izid glasovanja o referendumih proti lovu in uporabi pesticidov so seveda različni, čeprav je živa zavest, da problemi kljub razveljavitvi obstajajo in ostajajo.

Dokaj ostri so bili pri izjavah predstavniki zelenih in naravovarstvenih organizacij. Deželni predsednik Svetovnega sklada za naravo WWF Dario Predonzan je dejal: »Zmagala je strategija tistih, ki so hoteli, da se referendum razveljavi. Gre za kroge, ki so hoteli, da bodo referendumu na sporedu mesec po volitvah. Vsedržavna množica občila in državna televizijska mreža RAI so slabo in z zamudo informirali ljudi. Močne pritiske so izvajala tudi združenja in organizacije lovcev. Vsedržavni izid je torej negativen, o Trstu pa je treba povedati, da je tu šlo na volišča približno 60 odstotkov volilcev, kar dokazuje, da je v tržaški pokrajini naravovarstveni čut veliko večji kot v ostalih italijanskih deželah. Volilni izid je zadal hud udarec tudi referendumu kot instituciji, ki je edino demokratično orodje, ki ga imajo ljudje v odnosu do strank. Tisti, ki niso šli na volitve, so dejansko škodili samim sebi. Obstaja namreč nevarnost, da bodo razveljavljeni tudi morebitni prihodnji referendumi, nizka udeležba pa bo lahko znižala prisotnost ljudi tudi takrat, ko bo šlo za upravne ali državne politične volitve.«

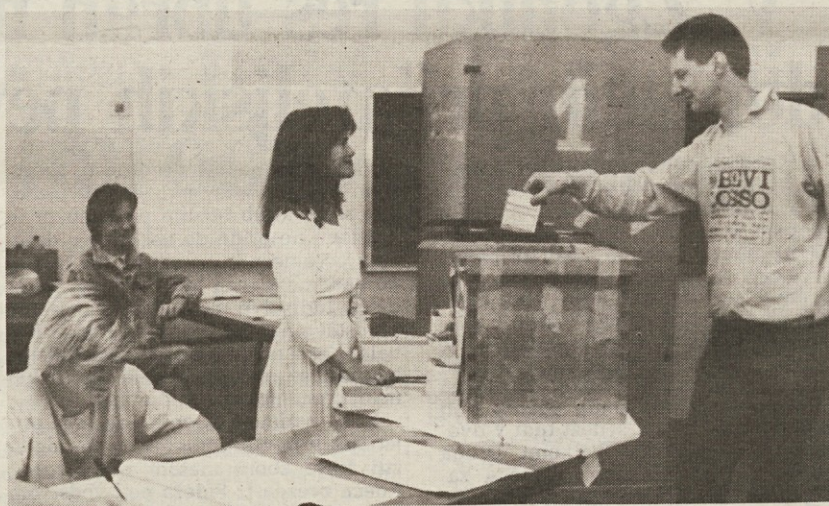
Predstavniki Alternativne zelene liste Maurizio Bekar je najprej kritiziral zadržanje strank in vlade. Dejal je, da so naredili vse mogoče, da ljudje ne bi šli na volišča. Poleg strank je Bekar kritiziral tudi zadržanje državne televizijske mreže RAI, ki je »čim bolj dolgo je bilo mogoče utišala pobude za referendum«. Bekar je dodal, da mnogi državljani niso prejeli volilnih

potrdil. Zeleni in ostali naravovarstveniki pa bodo »nadaljevali svoj boj proti lovu in uporabi pesticidov«.

Deželni svetovalec KPI Ugo Poli je izjavil: »Dejstvo, da udeležba pri referendumu ni dosegla 50 odst., odpira novo poglavje v krizi italijanskega političnega sistema. Kdor je podprl neudeležbo, je hotel izvoliti edino resnično orodje ljudske suverenosti v Italiji. V tej luči je treba dati še "posebno priznanje" tistim maloštevilnim, ki so šli na volišče in volili NE ter tako do konca sprejeli logiko demokratičnega soočanja. Vsekakor pomeni 20 milijonov volilcev, ki so se izrekli za DA stvarno večino, ki potrebuje ustrezne politične posrednike.«

Podpredsednik Društva slovenskih lovcev Doberdob Karlo Furlan pa je dejal: »Že predhodno smo bili prepri-

čani, da se bo referendum iztekkel tako, kot se je, čeprav tega ne štejemo za zmago. Lovci, kmetje in vsi občani se bodo morali potegovati za resnično reformo lova in za boljše zakone o pesticidih. O tako kompleksnih vprašanjih ni mogoče odločati s preprostim DA ali NE. Dejansko je bil ta referendum nepotreben. Referendum je potreben, kadar je nujno, da se izrečejo vsi državljani. O lovu in pesticidih bi lahko in bi moral odločati parlament. Prav gotovo je, da se nekateri lovci slabo obnašajo in da potrebujemo nov zakon o lovu, zato smo v preteklosti že zbrali milijon in 600 tisoč podpisov. Pripravljeni smo tudi na sočkanje z naravovarstveniki in tistimi, ki so se izrekli proti lovu. Tudi referendum, ne glede na izid, bi moral vzbuditi vse ljudi, da se zavzamejo za boljše zakone.«

Prizor z volišča v Borštu

(Foto Magajna)

Odprto pismo pedagogov šol Glasbene matice

Pedagogi Glasbene matice so slovenskim javnim občilom v Italiji poslali naslednje odprto pismo oziroma sindikalno sporočilo, ki ga objavljamo v celoti.

Pedagogi Glasbene matice so se v soboto, 2. t. m., zbrali na sindikalnem sestanku, da poleg drugega predurijo predvsem o protipredlogu vodstva ustanove v zvezi z nagrajevanjem nadurnega korepetiranja in sodelovanja pri javnih nastopih.

S pismom z dne 23. maja so prizadeji profesorji opozorili vodstvo ustanove, da je dosedanjih 9.000 lir na uro daleč pod slehernim tržnim povprečjem nagrajevanja strokovnega dela in da bi 15.000 lir na uro bil komaj spodoben znesek in izraz odgovorne uvidevnosti uslužbencev do finančnih težav ustanove.

Ustno posredovani protipredlog vodstva ponuja 12.000 lir na uro. Pedagogi GM so na sindikalnem sestanku sklenili, da se o miloščini ne bodo pogajali. Zato napovedujejo, da bodo na javnih nastopih in akademijah korepetirali brezplačno, da bi gojencev ne prikrajšali za dragoceno izkušnjo in kronanje naporov ob koncu šolskega leta ter da ne bi prizadeli ugleda šole Glasbene matice.

Hkrati vabijo vodstvo Glasbene matice, naj prihranjeni znesek pokloni Skladu Mitja Čuk.

Na koncu želijo pedagogi GM seznaniti javnost s preprostim dejstvom: pred desetimi leti so se njihovi prejemki lahko skorajda merili s prejemki kolegov na državnih konservatorijih. Danes za njimi zaostajajo za kakih 600.000 do 700.000 lir na mesec in ne dosegajo niti letnih prejemkov profesorjev na nižjih srednjih šolah.

V nedeljo ob zori hujša nesreča v Barkovljah

V nedeljo ob zori se je na Miramarškem drevoredu hudo ponesrečil 28-letni Roberto Macoratti iz Ul. San Martino v Trstu, ki so ga s pridržano prognozo sprejeli v katinarsko bolnišnico. Fant je iz še nepojasnjenih vzrokov s svojim avtomobilom zavozil s cestišča in se pri tem hujše poškodoval predvsem po glavi in prsnem košu, povrhu pa si je polomil tudi nekaj kosti. V nesrečo, ki se je pripetila okrog 5. ure, k sreči niso bila vpletena druga vozila, saj je bil promet ob tisti uri zelo redek. Ponesrečenca so pomagali reševalci RK, medtem ko so izvide o nesreči opravili karabinjerji.

Včeraj pa je bilo na cestah tržaške pokrajine sorazmerno mirno. Nevšečnost so so sredi dneva doživeli le vozniki na Trbiški cesti, kjer so morali promet zaradi prevrnjenega tovornjaka ustaviti, tako da se je ustvarila dolga vrsta med Gabrovcem in Opčinami.

† Zapustila nas je naša draga

Anna Maria Udovic

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 10. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo brat Luigi, sestra Stana, snaha Ivanka, draga vnuka Alessandro in Nadja z družinoma ter vsi sorodniki.

Poslednji pozdrav dragi teti
David, Erika, Ivana in Andrej

Trst, 5. junija 1990

† Po dolgi bolezni nas je zapustila naša draga mama in nona

Kristina Gregori vd. Sturman

Pokojnico bomo pripeljali iz Gorice jutri, 6. t. m., ob 12. uri v ricmanjsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo sin Danilo ter hčere Ida, Jelka in Marija z družinami.

Posebna zahvala vsem sestram Čurdodelne svetinje v Gorici, posebno pa Jelki za nesebično nego in pomoč.

Ricmanje, 5. junija 1990

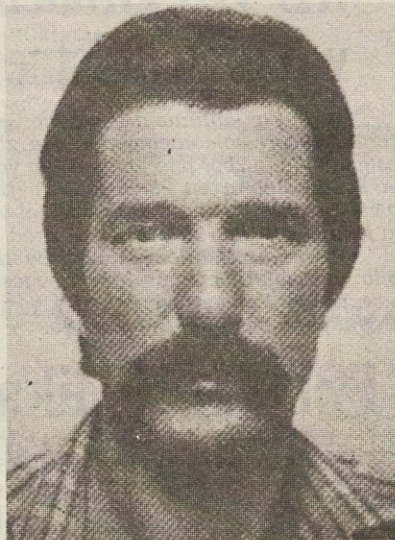
Mladoletnik, ki je po mnenju zdravnikov psihično labilen, je že nekajkrat pokazal veliko agresivnost

Zelo težko razumljivi psihološki vzvodi v ozadju srhljivega očetomora v predmestni četrti Valmaura

Državni pravdnik na sodišču za mladoletne Gianni Rosario je včeraj potrdil aretacijo 17-letnega Massimiliana Nicolaia, ki je v soboto ponoči umoril svojega 40-letnega očeta Antonina Nicolaia, po rodu iz palermske pokrajine, a ki je že več let živel v Trstu. Sodnik je včeraj prvič zaslišal mladega morilca, ki je od včeraj v zaporu za mladoletnike v Trvisu, da bi od njega preprosto izvedel, zakaj je umoril očeta. Resnico, vzroke za tako okrutno dejanje, pa bo gotovo težko izvedeti. Fant ima po mnenju zdravnikov centra za umsko zdravje v U. della Guardia, kamor je hodil na zdravljenje, namreč šibek živčni sistem in je že nekajkrat pokazal veliko mero agresivnosti. Prav pred kratkim je namreč napadel nekega prijatelja, s katerim je šel na zdravniški pregled za nabornike: prijatelju je zasadil nož za vrat in le malo je manjkalo, da bi ga zabodel.

Zaradi tega je fantov odvetnik Sergio Serbo zahteval psihiatrične eksperimente, ki naj bi pokazale, ali je bil fant v trenutku, ko je moril, sploh pri sebi. Od tega bo namreč odvisno, kakšno kazen mu bo odmerilo sodišče. O tem, da je mladi Nicolai umoril očeta, namreč ni nobenega dvoma. Fant je takoj po aretaciji priznal agentom letčnega oddelka, da je sam umoril očeta. »Ubil sem ga, ker sem ga imel rad,« je povedal agentom in s tem le delno razkril svojo trpko resnico.

Razen tega hermetičnega stavka pa novinarjem dejansko ni bilo dano, da

Umrjeni Antonino Nicolai

bi izvedeli, kaj se je pravzaprav zgodilo v stanovanjskem kompleksu v Ul. Valmaura 59, kjer stanuje mladi Massimiliano. Preiskovalci in sodniki so zaradi morilčeve mladosti uvedli najstrožjo tajnost, s katero želijo zaščititi seveda predvsem fanta.

Dogodek je torej mogoče le delno rekonstruirati. V soboto je bilo pri Nicolaievih doma precej mirno, saj se oče in sin sploh nista sprla, kot se je že zgodilo nekajkrat. Fant naj bi večer preživel doma s 47-letno materjo Ma-

rio Luiso Valič, s katero je gledal televizijo, medtem ko je oče počival v spalnici. Fant naj bi se odpravil precej zgodaj spat, okrog 1. ure ponoči pa je vstal iz postelje, vzel v kuhinji dolg kuhinjski nož in se spravil nad spečega očeta. Nož mu je zabodel skoraj naravnost v srce, tako da je Antonino skoraj pri priči umrl. Imel je sicer dovolj moči, da je vstal iz postelje in se opotekel na hodnik, tam pa se je mrtev zgrudil na tla. Šele takrat se je Valičeva, ki je še gledala televizijo, zavedela, kaj se je zgodilo in je poklicala policijo, medtem ko je fant zbežal na cesto.

Medtem ko se je posadka letčega oddelka odpravljala na Valmauro, je mladi morilec brez miru tekal po Valmauri. Tu je naletel nanj nek prijatelj, ki stanuje v sosednem poslopju in ki je opazil, da je Massimiliano pretresen. Priprčil ga je, naj pride k njemu na dom, da bi ga pomiril. Prav v tistem trenutku pa so pridrveli številni agenti letčega oddelka, ki so se ustavili pred stanovanjskim kompleksom, kjer stanuje Massimiliano. Njihov prihod je vzbudil radovednost očeta Massimilianovega prijatelja, ki je vzel fanta na dom. Stopil je na cesto, da bi se informiral, kaj se je zgodilo. Tedaj je razumel, da je prav Massimiliano zakrivil zločin in je fanta, ki se sploh ni branil, izročil agentom.

Vzroke za fantovo dejanje bo torej zelo težko ugotoviti. Da se oče in sin nista razumela, namreč sploh ni zadosten razlog. K temu bo treba verjetno

dodati celo vrsto dejavnikov, ki so prav v puberteti in adolescenci negativno vplivali na labilno psihično ravnanje Massimiliana Nicolaia. Njegove družinske in življenjske razmere so bile namreč precej neurejene, fantovi psihološki obrambni mehanizmi pa so bili očitno prešibki, da bi se obranil pred okoljem (pa čeprav kaže, da se je precej dobro razumel z materjo). Tako je fant na primer večkrat menjal šolsko okolje. Najprej je hodil v slovensko osnovno šolo (mami je namreč Slovenka), nato v italijansko nižjo srednjo šolo, potem pa se je vpisal na navtično šolo, ki jo je pustil že po prvem razredu. Prav pred dvema letoma, ko je dobil službo (ki pa jo je kaj kmalu zapustil), pa se je s starši in 15-letno sestro preselil od Sv. Jakoba na Valmauro, kjer je njegova družina končno dobila ljudsko stanovanje, a kjer se fant verjetno ni popolnoma znašel.

Medtem ko se je preživljal z občasnimi deli - včasih je opravljal manjša obrtniška dela po domovih - pa je verjetno spoznal učinke nekaterih kemijskih mamil, kot je na primer LSD, ki še povečajo agresivnost. Fant naj sicer ne bi bil redni uživalec mamil, včasih pa je verjetno iskal v mamilih zatočišče pred svojimi težavami.

Nazadnje pa so se starši pred enim letom ločili. Oče, ki je bil gradbeni delavec, a je ostal v zadnjih časih brez zaposlitve, pa se je februarja vrnil domov. Prav to je verjetno povzročilo pri fantu, ki ni nikoli imel dobrih odnosov z očetom, dodaten šok.

Množičen obisk na razstavi domačih vin v Podlonjerju

Rajonska razstava vin v Podlonjerju je tako v soboto kot v nedeljo doživela res izjemen obisk, tako da so imeli prizadevni organizatorji Skupnosti vrtnarjev in vinogradnikov polne roke dela, a tudi obilo zadoščenja. Vrhunec prireditve je seveda predstavljalo nagrajevanje vinogradnikov, ki so se izkazali z najboljšimi vzorci vina. Za bela vina sta prvo nagrado ex aequo prejela Celestina Urdih in Mario Usco, tretjo pa Erminio Sudic. Za najboljšje črno vino je bil nagrajen Mario Zok, na drugo in tretje mesto pa so se uvrstila vina Zvonka Lorenzija in Silvestra Zocchija.

Na sliki (foto Magajna) nagrajevanje vinogradnikov v Podlonjerju.

Umrla je slovenska učiteljica Nikolina Karkovič-Zega

Še živeči Ciril-Metodovi učenci se je bodo gotovo spominjali, saj je začela svoje učiteljstvo prav v Trstu, kjer se je 2. decembra 1891 rodila »na vogalu Trga Unità«, kot je rada sama poudarjala.

V Trstu je obiskovala nemško šolo, leta 1911 pa je maturirala na slovenskem učiteljskem v Gorici. Usposobila se je za poučevanje na slovenskih in nemških šolah, italijansko pa je lahko poučevala kot predmet.

Takoj po maturi je bila nastavljena kot suplentka na Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Jakobu. Poučevala je kot prostovoljka - brezplačno, ker CM družba ni imela dovolj denarja za vse.

Prav leta 1911, ko je nastopila službo Karkovičeva, so staro poslopje, v katerem je potoval pouk podrla, da so na istem mestu začeli graditi novo šolsko stavbo. Da bi učenci ne ostali brez pouka, so namestili razrede po zasebnih hišah, tako je tudi učiteljica Karkovičeva začela s poučevanjem v zasebni hiši.

Naslednje leto je bila nameščena po istrskih šolah. Leta 1915 se je vrnila v Trst na Ciril-Metodovo šolo in poučevala v veliki, moderni stavbi, ki je veljala za najlepšo daleč naokrog.

Leta 1921 se je poročila z Andrejem Zego, ki je bil uradnik na prizivnem sodišču v Trstu. Toda že leta 1923 je bil Zega premeščen v Videm, kot naveden uradnik z mnogo nižjo plačo, kot jo je imel v Trstu. Nikolina je morala zapustiti Ciril-Metodovo šolo in oditi z možem.

Zaradi vedno hujših razmer pod fašizmom sta leta 1928 emigrirala v Slovenijo. Nikolina je službovala po raznih krajih, najdlje v Škofji Loki. Leta 1935 se je zaradi bolehnosti upokojila, toda brez pokojnine, ker ji službe v Trstu na CM šoli niso priznali, ker je bila privatna.

Leta 1954 je prosila za ponovno namestitev, bila je imenovana na Zavod Janeza Levca v Ljubljani. Naslednje leto je bila premeščen v Portorož na Zavod Elvire Vatovec, kjer je poučevala do končne upokojitve leta 1961. Toda še vedno je pomagala, kjer je bilo potrebno, tudi suprirala je na slovenskih in italijanskih šolah. Bila je

izredna pedagoginja v šoli, ki ni z zaključkom predpisanih šolskih ur smatrala, da je konec njenih dolžnosti, ampak je povsod, kjer se ji je ponudila prilika prispevala s svojim znanjem k dvigu zavesti našega ljudstva. Mo je službovala v Istri, je v izvenšolskih urah poučevala analfabete in vodila razne tečaje za ročna dela in šivanje.

Po 1. svetovni vojni, ko je poučevala še na Ciril-Metodovi šoli, je veliko pomagala pri prireditvah, ki so jih uprizarjali z učenci v Narodnem domu. »To so bila najlepša leta, čep-rav smo morali veliko delati, garali smo,« je večkrat povedala. Cele dneve so preživljali v Narodnem domu. Učiteljica Nikolina je morala sešiti na desetine oblek in raznih kostumov za Ribičeve igre (palčke in škrate), ki so jih stalno uprizarjali pred nabito polno dvorano Narodnega doma. Na te predstave so prihajali tudi Italijani. Tako se je krepila narodna zavest, ki jo je učiteljica Nikolina znala vzbujati pri vsakem delu. Ponosna je bila, da sta bila Zvonimir Miloš in Ferdo Bidovec njena učenca.

S posebnim ljubeznijo se je posvetila slikarstvu. V mladih letih se je želela vpisati na slikarsko akademijo v Benetkah, prav takrat pa ji je umrl oče in ni imela dovolj sredstev za vpis. Vpisala pa se je na dopisno slikarsko šolo v Parizu, ki je imela podružnico v Milanu. Svoje slike je večkrat razstavljal. Zadnjič so visele v Kulturnem domu v Trstu ob praznovanju stoletnice Ciril-Metodove šole, ko je odbor za proslavo priredil tudi razstavo slik učiteljev-slikarjev te šole in učencev, ki so postali kasneje slikarji.

O učiteljici Nikolini Karkovič-Zega bi lahko še veliko napisali, saj lahko rečemo, da je delala do zadnjega. Pri 90 letih je z letalom obiskala sina, ki dela v Švici. Res izredna ženska.

Umrla je zadnje dni maja v 99. letu starosti. Pokopali so jo 29. maja v ožjem krogu v Kazljah pri Sezani.

Sinu dr. Bogdanu in ostalim sorodnikom iskreno sožalje.

MINKA PAHOR

včeraj - danes

Danes, TOREK, 5. junija 1990
SVETKO
Sonce vzhaja ob 5.17 in zatonja ob 20.49
Dolžina dneva 15.32 - Luna vzhaja ob 18.24 in zatonja ob 3.02.

Jutri, SREDA, 6. junija 1990
NORBERT
PLIMOVANJE DANES: ob 3.02 najnižja -48 cm, ob 9.33 najvišja 15 cm, ob 13.11 najnižja -8 cm, ob 20.18 najvišja 46 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 17 stopinj, zračni tlak 1010,9 mb, ustaljen, brezvetrje, vlaga 87-odstotna, nebo oblačno, padlo je 0,6 mm dežja, morje skoraj mirno, temperatura morja 19,1 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Stefano Giovanoni, Emiliano Biagiotti, Giulia Casini, Elisa Milleri, Pierelia Bacci, Alessio Strippoli, Oriole Felluga, Francesca Bearzot.
UMRLI SO: 57-letna Valeria Raja por. ni Berto Sirotti, Giuseppe Zuliani, 84-letnik vd. Baldich, 83-letna Pierina Berca-75-letni Giovanni De Candia, 78-letna Virginia Allesch vd. Vicari, 79-letna Lu-Quina Frata vd. Marocco, 44-letni Zarko Storti.

DNEVNA SLUŽBA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 4. junija, do sobote, 9. junija 1990
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30
Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan).

SLOVENSKI KLUB V TRSTU
Ulica sv. Frančiška 20/II

in DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV
vabita danes, 5. junija 1990, ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano na predavanje ob zadnjih primerih antisemitizma v svetu in pri nas

JUDJE NA SLOVENSKEM

Predaval bo slovenski publicist Mladen Švarc, predavatelja pa bo predstavil Filip Fischer.

GLASBENA MATICA
TRST

ZAKLJUČNE AKADEMIIJE OB 80-LETNICI GLASBENE MATICE V TRSTU
Jutri, 6. junija 1990, ob 20.30 v evangeličansko-luteranski cerkvi - Trg Panfilij

KLAVIRSKI VEČER

Pavel Biancuzzi, David Bogatec, Tjaša Bogatec, Katja Granier, Breda Mihalič, Marjetica Možina, Damjana Olenik, Veronika Pertot, Jana Radović, Irina Sancin, Marko Sancin, Eva Zafraan. Vabljeni!

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI
Danes, 5. t. m., ob 20. uri (red E) bo na sporedu ponovitev Donizettijeve opere ELISIR D'AMORE. Dirigent Gianfranco Masini, režiser Marco Tullio Giordana. Zbor bo vodila Ine Meisters. Ponovitvi bodo 8. 6. (red C) ob 20. uri in 10. 6. (red D) ob 16. uri.

Simfonična sezona Gledališča Verdi
Jutri, 6. junija, ob 20.30 (red A) bo na sporedu koncert pod vodstvom Pinchasa Steinberga. Izvajali bodo skladbe Bernsteina, Andersona in Gherwhina. Ponovitvi koncerta v četrtek, 7., (red B) in v soboto, 9. t. m., (red S) ob 20.30. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

GLEDALIŠČE CRISTALLO - LA CONTRADA
Jutri, 6. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Cristallo premiera L'OSPITE DESIDERATO. Režija Orietta Crispino. Gledališko delo je napisal Rosso di San Secondo. Upravitelji gledališča obveščajo, da je za predstavno obvezna rezervacija pri osrednji blagajni UTAT v Galeriji Protti, ker je število sedežev omejeno.

koncerti

Glasbena matica - Trst vabi na zaključne nastope, ki bodo: danes, 5. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah, v četrtek, 7. t. m., ob 17. uri na Glasbeni matici in ob 20.30 v dvorani Igo Gruden v Nabrežini nastop v spomin na prof. Sergija Radoviča, v ponedeljek, 11. t. m., ob 17. uri na Glasbeni matici v Trstu, ob 20.30 v Slovenskem šolskem centru v Miljah in ob 20.30 v dvorani Igo Gruden v Nabrežini klavirski recital Claudie Sedmach.

Gledališče Miela
Jutri, 6. t. m., ob 21. uri bo na sporedu koncert ARTHURJA MILESA in STEFANA FRANCA.

V četrtek, 7. t. m., ob 18. uri bo v gledališču Miela glasbeno srečanje s tržaškimi glasbeniki. Sodelovali bodo Pierpaolo Cogno, Gabriele Centis, Sergio Candotti, Marco Balaben, Stefano Franco, Angelo Baiguera in Alessandro Simonetto.

kino

ARISTON - 18.30, 22.00 Scandalo segreto, r.-i. Monica Vitti.
EXCELSIOR - 18.45, 22.15 Paganini, r.-i. Klaus Kinski, □ □
EXCELSIOR AZZURRA - 19.30, 21.45 Morte di un maestro del tè, r. Ken Kumai.
NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Nightmare V - Il mito, □
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Fuori pista.
NAZIONALE III - 16.20, 22.15 Moana e Cleopatra, supervoglose di maschi, porn., □ □
NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 Il sole anche di notte, r. P. in V. Taviani.
GRATTACIELO - 17.30, 22.15 Senti chi parla, i. John Travolta.
MIGNON - 16.00, 22.15 Sogni, r. Akira Kurosawa.
EDEN - 15.30, 22.00 Animal, la sposa supersexy, porn., □ □
CAPPELLA UNDERGROUND - GLEDALIŠČE MIELA - 19.00, 22.00 Palombella rossa, r. Nanni Moretti.
CAPITOL - 18.15, 22.00 Lettere d'amore, i. Robert De Niro, Jane Fonda.
LUMIERE - 18.00, 22.15 C'era un castello con 40 cani, i. Salvatore Cascio.
ALCIONE - 18.30, 22.15 Turnè, r. Gabriele Salvatores.
RADIO - 15.30, 21.30 Di dietro tutta, porn., □ □
Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

razne prireditve

KD Lipa - Bazovica priredi v četrtek, 7. junija, ob 20.30 v Bazovskem domu ob 45-letnici osvoboditve koncert partizanskih pesmi v izvedbi MPZ IGO GRUDEN iz Nabrežine. Vabljeni!

Narodna in študijska knjižnica v Trstu - Odsek za zgodovino vabi na predstavitev knjige Draga Žerjela: SPOMINI IN RAZLAGE O PROTIFAŠISTIČNEM BOJU PRIMORSKE MLADINE MED VOJNAMA. Sodelovala bosta: Jože Pirjevec in Branko Marušič. Trst, Narodna in študijska knjižnica, Ul. sv. Frančiška 20, v četrtek, 7. junija, ob 18.30.

Gospodarsko društvo na Kontovelu proslavlja 90-LETNICO USTANOVITVE. Ob tej priliki organizira zgodovinsko razstavo, gospodarskega, kulturnega in športnega delovanja na Kontovelu ter pokušnjo vin vaških vinogradnikov. Odprtje razstave bo v petek, 8. junija, ob 19. uri v društvenih prostorih. Sodeluje amaterski oder Jaka Stoka. Vabljeni člani in prijatelji. Urnik razstave 9. junija in 10. junija od 10. do 20. ure.

V petek, 8., in soboto, 9. junija, ob 20.30 bo v gledališču France Prešeren v Boljuncu ZAKLJUČNI NASTOP PLESNE ŠOLE KD FRANCE PREŠEREN. Vabljeni!

Slovenski kulturni klub bo v soboto, 9. junija, zaključil svojo delovno sezono. Na vrtu Finžgarjevega doma na Opčinah bo priredil POLETNI PIKNIK. Na programu je nagrajevanje klubovca leta, nagrajevanje najboljših slaščic, zabavne in družabne igrice, smeh in dobra volja. Vabljeni vsi člani in prijatelji. Začetek ob 18.30.

Sklad Mitja Čuk vabi PRIDE, GRJEMO NA TABR... z ljudsko pesmijo od Istre do Režije. Nastopajo: ŽPZ in pesalci Stu ledi, z ljudskimi igravicami se bodo bavali tudi vaši malčki... Pred cerkvijo na Repentabru v nedeljo, 10. junija, ob 17. ure dalje (v primeru slabega vremena, bo prireditve v dvorani na Colu).

Slovenske dobrotelne ustanove v Trstu sporočajo, da odpade 6. junija piknik za starejše občane v Dragi. Namesto tega se bomo srečali na vrtu pri šolskih seštrah pri Sv. Ivanu v Ul. delle Docce 34 v sredo, 13. t. m., ob 16. uri. Gledali bomo diapozitive o naravnih lepotah naših krajev in se še drugače zabavali.

razna obvestila

ŠD Zarja sklicuje jutri, 6. junija, redni občni zbor, ki bo v Bazovskem domu ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju. Vabljeni člani in simpatizerji.

Lanski 50-letnikom in sošolcem z Opčin, ob Banov in s Ferlugovi Zberemo se 8. junija na večerji na Opčinah. Za potrditve prisotnosti poklicati na tel. 214763 ali 21468 v večernih urah.

Sklad Mitja Čuk obvešča, da bodo od 15. junija do septembra letos prekinjene dejavnosti šiviljskih popravil.

Pokrajinsko vodstvo VZPI-ANPI Trst poziva vse svoje sekcije, da se množično udeležijo proslave odprtja obnovljene zgodovinsko znamenite partizanske bolnice Franje v nedeljo, 10. t. m., saj so zamejski Slovenci in Italijani izjemno veliko prispevali za njeno obnovo.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza - Odbor za vzgojo in izobraževanje in Dijaški dom Š. Kosovel iz Trsta prireja PLANINSKI POHOD 1990 od 17. do 21. julija 1990. Obvezna je veljavna izkaznica SPDT.

izleti

Združenje aktivistov in invalidov NOB, Društvo slovenskih upokojencev v Trstu in KRUT v sodelovanju z Zadružnim centrom za socialno dejavnost prireajo 21., 22. in 23. junija 1990 tridnevni izlet v hrvatsko Zagorje. Vpisovanje na sedežu zadružnega centra v Trstu, Ul. Cicerone 8/b, v četrtek, 7. junija, od 9. do 12. ure (tel. 360324).

SKD Vigred prireja v soboto, 23. junija, izlet v Gardaland. Cena izleta je 30.000 lir. Za vpisovanje in informacije tel. na št. 200150 - Franka Škrk ali 200679 - Mirka Kosmina od 20. do 21. ure najkasneje ob 15. junija.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu sporoča, da bo odhod avtobusa za izlet v Kanalsko dolino jutri, 6. t. m., ob 7. uri izpred deželne palače na Trgu Oberdan.

SKD Slavec Ricmanje organizira enodnevni izlet v Čedad in okolico v nedeljo, 10. t. m. Vpisovanje danes, 5., in jutri, 6. t. m., od 21. do 22. ure na sedežu društva - Ricmanje 64.

Darujte v sklad Mitje Čuka

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1251,200	1235.—
Nemška marka	735,350	732.—
Francoski frank	218,130	216.—
Holandski florint	653,040	650.—
Belgijski frank	35,735	35.—
Funt šterling	2092,900	2070.—
Irski šterling	1970.—	1950.—
Danska krona	193,050	190.—
Grška dragma	7,512	7.—
Kanadski dolar	1062,100	1030.—

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 je na ogled razstava mladih GRŠKIH KIPARJEV.

V galeriji Cartesius v Ul. Marconi 16 je odprta razstava slikarke Dianelle PIAZZE (Popy). Razstava bo trajala do 7. junija po običajnem urniku.

Na Gradu sv. Justa bo do 14. julija na ogled razstava o ERTEJU.

V Kraški galeriji je do 17. junija na ogled razstava originalnih grafik Franca Degrassija, Renate De Mattie, Maure Israel, Edija Žerjela in Bruna Ponteja z naslovom »Srečanje na Krasu« s prof. Lojzetom Spacalom.

V galeriji Rettori Tribbio 2, Piazza Vecchia 6, je do 8. junija odprta razstava kitajskega slikarja ZHOU ZHI WEIJA.

V prostorih miljske letovišarske ustanove bo na ogled do 14. t. m. slikarska razstava na svili in platnu, ki so jo pripravili tečajniki pod vodstvom Laurette Ghirardi. Urnik: 10.30-12.30 in 17.00-19.00, ob praznikih 10.00-12.00.

Paralelna razstava bo na ogled od 7. junija dalje na sedežu letovišarske ustanove v Sesljanu.

V občinski galeriji na Trgu Unità bo do 8. junija na ogled razstava Diega POLLIIJA. Urnik: 10.00-13.00 in 17.00-20.00, ob praznikih 10.00-13.00.

V galeriji Tommaseo bo do 30. t. m. na ogled razstava Maurizia DONZELLIJA. Urnik: ob delovnih urah od 17. do 20. ure.

V galeriji Nadie Bassanese (Trg Gioti 8, I. nad) bodo jutri, 6. t. m., ob 18. uri odprli razstavo ameriške umetnice Lynn UMLAUF. Razstava bo trajala do 30. t. m. in bo na ogled ob delavnikih od 17. do 20. ure.

prispevki

Ob 7. obletnici smrti dragega Maria Kralja (3. 6. 1983) darujeta soproga in hčerka 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOV na Trebčah, 20.000 lir za Godbeno društvo V. Parma in 20.000 lir Radio Opčine.

mali oglasi

OSMICO ima odprto Jožef Kukanja v Devinščini št. 1.

OSMICO je odprla Sonja Strain v Mačkalah (Križpot 84).

OSMICO so odprli Coljevi v Samatorci 20.

OSMICO sta odprla Ladi in Rado Milič v Saležu št. 68. Točita belo vino in teran.

PODJETJE import/export zaposli uradnico/ka - tajnico/ka, zaželena praksa. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Komunikativnost".

V MILNI na otoku Braču oddam komfortni apartma za štiri osebe. Za informacije tel. 42412 - zvečer ali pismeno na: Mirjana Padovan, Zoraničeva 6, Split, tel. (003858) 589507.

TRGOVSKO podjetje zaposli knjigovodjo/kinjo z nekajletno izkušnjo. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Dober zaslužek".

KORESPONDENT z znanjem slovenskega, italijanskega in angleškega jezika išče zaposlitev tudi part-time. Morebitne ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Korespondent".

PRIVATNIK prodaja privatniku 6-sobno prazno stanovanje v bližini postaje, primerno tudi za urade. Dvojni vhod, dvigalo, avtonomna kurjava ter podstrešje. Tel. na št. 422010 ob uri kosila.

IŠČEM delo kot hišna pomočnica ali pomoč v gostilni. Tel. (003866) 81371.

IŠČEMO žensko za pomoč motorično prizadeti starejši gospe v zgonski občini, petkrat tedensko dopoldne. Tel. na št. 229203 od 12. do 13. ure.

PRENOSNI osebni računalnik toshiba T 1000 IBM, kompatibilen za 1.000.000 lir in tiskalnik za 500.000 lir, tudi ločeno, prodam. Tel. 302748 v večernih urah.

PRODAM opel 1300 S ascona, edini lastnik, v odličnem stanju. Tel. 773792 od 10. do 12. ure ter ob 16. do 18. ure.

PRODAM fiat uno fire, letnik '87, prevoženih 52.000 km, edini lastnik. Tel. 229234.

PRODAM traktor fiat DT 540, priključni ročaj/obrezovalec za traktor do 590 cm dolžine in prikloiko za prevoz goseničarjev 40 stotov nosilnosti, vse v odličnem stanju. Tel. (0481) 531741.

PRODAM pse - mladiče z rodovnikom pasme "terranova". Tel. 829014 zvečer.

DAJEM v najem majhno stanovanje v vasi: kuhinja, kopalnica in spalnica za eno osebo. Tel. 361765.

OPRAVLJAMO razna vrtnarska dela z dobavo vsakovrstnih rastlin in razna vzdrževalna dela. Tel. (0481) 884161.

4. 6. 1990

Osnovnošolci iz Boljunca na pobratenju v Firencah

Srečevanje šol

Učenci celodnevne osnovne šole »Fran Venturini« iz Boljunca so med obiskom Firenc in okolice napravili tudi več posnetkov, da bi jim dogodek ostal neizbrisno v spominu

Nekaj uvodnih besed je treba vendarle zapisati, da uokvirimo dogodek v prave meje in razmislimo o pobudah, ki naj šolo stkejo v družbeno stvarnost, v kateri deluje in širše — v odpiranje svetu, spoznavanje drugačnih stvarnosti in okolij. Kajti v dobi, ki naj bi jo označili za komunikacijsko in s tem postmodernistično, v dobi, ko naj bi se rušile ideološke in vsakršne bariere, postajajo tudi meje v mišljenju nevdružne, življenje brez odkrivanja in spoznavanja duhovnih vrednot prazno in zamejeno, če se oslanja samo na materialno, zabavno plat, ki vodi v odtujenost in statičnost. In če smo ravno pri šoli — ta se po našem mnenju ne more držati samo togih učnih programov, integrirala naj bi jih prav s spoznavanjem konkretnih sredin, ljudi, kultur.

In tako so se učenci 4. in 5. razreda celodnevne osnovne šole »Fran Venturini« iz Boljunca v spremstvu svojih učiteljev prve dni maja odpravili v Firence. Stiki s sorodno osnovno šolo »G. Villani« datirajo že v prejšnja leta, zdi se mi, da je bila lani »delegacija« iz Firenc v Boljuncu in tako so se začele priprave na srečanja, ki naj bi postala v prihodnje nemara tradicionalna. Kajti v Firencah, kot smo že pred časom obširno poročali, je šlo tudi za uradno pobratenje med obema šolama. Ti statusi pobratenja pa so seveda sami sebi namen, če niso globlje občuteni in doživeti. A vse kaže, da so, vsaj po spisih in risbah naših učencev sodeč, saj je bilo zanje bivanje pri vrstnikih v kulturno pomembnem mestu doživetje, kakršno si velja zapomniti!

Ko prebiramo izdelke osnovnošolcev iz Boljunca, je takoj na dlani, da je bilo potovanje v Firence resnično nekaj več od samega šolskega izleta. Poudarjeno je predvsem prijateljstvo in v tem prijateljstvu je pogoj, da ne bodo mladi v našem deviantnem svetu več tako osamljeni in s tem niti naša slovenska skupnost. Seveda, vseh prispevkov in risbic nismo mogli objaviti, zabeleženih je le nekaj, za vzorec, a so dovolj povedni, da izražajo misel tudi drugih udeležencev.

MARIJ ČUK

Slovesnost pobratenja je bila zares imenitna

Lani so otroci osnovne šole »Giovanni Villani« iz Firenc bili pri nas na obisku. Uspeh obiska in pristrčno prijateljstvo, ki se je takrat skovalo med nami, je pripeljalo vzgojitelje in starše do spoznanja, da bi bilo prav, če bi se šoli pobratili. Rečeno, storjeno.

Uradna slovesnost je bila na šoli Villani 3. maja zjutraj. Vsi učitelji in gojenci šole Villani so nas sprejeli v prostorni veži šolske stavbe.

Florentinci so za to priložnost uprizorili igro »Sojenje volku«. Sporočilo igre je bilo poučno: volk ni hudobna žival. Hudoben je človek, ki temu bitju neizprosno uničuje naravno okolje.

Mi pa smo s pomočjo diapozitivov »svojim vrstnikom predstavili

dolinsko občino in še posebej svojo vas, ljudske običaje, zgodovino in naravne znamenitosti doline Glinščice. Zapeli smo nekaj zelo veselih pesmi.

Na vrsto so prišli uradni govori. Najprej je spregovorila ravnateljica Lučka Barej. Za njo pa še dolinski župan Edvin Švab, ki je poudaril, da je prijateljstvo med mladino zelo pomembno. Gospa Gianna Tucci pa je rekla, da je za otroke zelo vzgojno in koristno, da se srečajo z otroki, ki prihajajo iz drugih krajev.

Na koncu smo si izmenjali razna darila.

**Christian Slavec - 5. razred
COŠ »Fran Venturini«
Boljunc**

Samoa Mauro

PRIJATELJSTVO

Pri prijateljicah

V Firencah imam prijateljico, ki se imenuje Elena. Spoznala sem jo, ko je bilo v šoli Villani srečanje ob pobratenju med našo šolo in njihovo. Obisku je 4. razred. Je vselej narave, se rada smeje in pripoveduje smešnice. Elena me je povabila na večerjo. Čakala me je pred šolo Villani skupaj s prijateljico Letizio.

Očka od Letizije nas je peljal k njim domov. Letizia nam je razkazala svojo sobo, ki je zelo lepa. Meni in Sandyju je podarila nalepke. Potem smo šli vsi skupaj k Eleni. Tam sta nas čakala njen očka in mama. Njihovo stanovanje je lepo in veliko.

Šli smo v kuhinjo in večerjali. Jedli smo salamo, testenine z maslom, meso, krompir in sladke »bigné«. Potem smo šli v sobo in sestavljali »puzzle«. Igrali smo se tudi na skrivanje. Smo se tudi slikali. Zatem smo se odpeljali v kulturni krožek v Fiesole. Poslušali smo moški zbor, ki je pel toskanske pesmi. Večer je bil zelo lep.

**Irina Družina - 5. razred
COŠ »Fran Venturini« Boljunc**

V Fiesolah

San Gimignano

Firence ležijo v prostrani kotlini. Vse naokoli obdajajo mesto griči, poraščeni z oljkami, cipresami, hrasti in drugim drevjem. Med vsem tem zelenjem so si bogati Florentinci zgradili vile.

Na enem izmed teh gričev se nahaja starodavno mestce Fiesole, ki so ga zgradili Etruščani; pozneje so v njem zavladali Rimljani. Mi smo si ogledali ostanke starega rimskega gledališča; na istem mestu je bilo prej etruščansko pokopališče. Blizu gledališča so bile tudi terme. Šli smo tudi v muzej, kjer smo videli dosti izkopanin. Ogledali smo si tudi franciškanski samostan. Pater — misijonar nam je pokazal mnogo kitajskih dragocenosti: krožnikov, oblek, vaz, slik...

Pod večer smo šli v kamping, ki se nahaja prav na vrhu griča. Razteza se na veliki površini. Med drevjem se nahajajo lesene hišice...

Zjutraj smo zajtrkovali, potem smo se gugali na gugalnicah in se pripravljali za odhod.

BORUT ŽERJAL, 5. r.

Sam Gimignano je starodavno srednjeveško mesto. Nahaja se prav blizu Siene; spada v to provinco. Zgradili so ga na vrhu griča, ker je imelo obrambno vlogo. Sredi mesta je velik trg z vodnjakom; tu sta tudi županstvo in stolna cerkev. Vse naokoli so zgrajene hiše iz sivega kamna ali opeke. Ob bogatejših hišah se dvigajo visoko grajeni stolpi, ki so služili za obrambo mesta.

Tudi mi smo se povzpeli na najvišji in najbolj ohranjen stolp. Prehodili smo 230 stopnic in smo bili na vrhu. Imeli smo krasen razgled na mesto in okolico. Jaz in očka sva se fotografirala v spomin. Navzdol po stopnicah je šlo dosti hitreje.

S trga smo se napotili na glavno ulico, kjer je vse polno majhnih trgovinic za turiste. Ogledovali smo si raznovrstne spominčke in razmišljali kaj bi kupili. Jaz sem takoj kupila velik slaminik za mamo, majhnega zame in tudi očka si ga je kupil. Nato pa sem kupila tudi majhne glinaste vazice, očka pa tipično vino »Chianti«.

Samoa Mauro - 5. r.

Koliko lepih doživetij! Še se bomo vrnili...

Reka Arno teče skozi Firence, ki je glavno mesto Toskane. Firence imajo bogato zgodovinsko preteklost. So znane po celem svetu po bogatih palačah, mogočnih cerkvah in zanimivih muzejih. Tu so živeli slavni umetniki: Michelangelo, Giotto, Brunelleschi, Ghiberti, Botticelli, Tiziano, Leonardo da Vinci, Raffaello Sanzio, Caravaggio. V Firencah se je rodil tudi Dante Alighieri, oče modernega italijanskega jezika, ki je napisal zelo znano pesnitev »Božansko komedijo«. V Firencah smo bili tudi mi. Za ogled mesta bi potrebovali dosti časa, mi smo ga imeli na razpolago zelo malo. Zato smo se na hitro sprehodili skozi zgodovinski

center. Videli smo: Palazzo Pitti, Palazzo Vecchio, cerkev S. Maria Novella, S. Miniato al monte, baziliko S. Croce, Duomo, Campanile di Giotto, Battistero in Cappelle Medicee.

Sprehodili smo se po Ponte Vecchio, kjer so bogate zlatarne. Zelo lep razgled smo imeli s Piazzale Michelangelo. Ustavili smo se tudi na Mercato Vecchio, kjer je kipe bronaste merjasce. Mi smo ga večkrat pobožali, zato smo prepričani, da se bomo v Firence še povrnili.

**Igor Ota in Peter Metlika
5. razred COŠ »Fran Venturini« Boljunc**

Zelo sem srečna, da sem spoznala nove ljudi

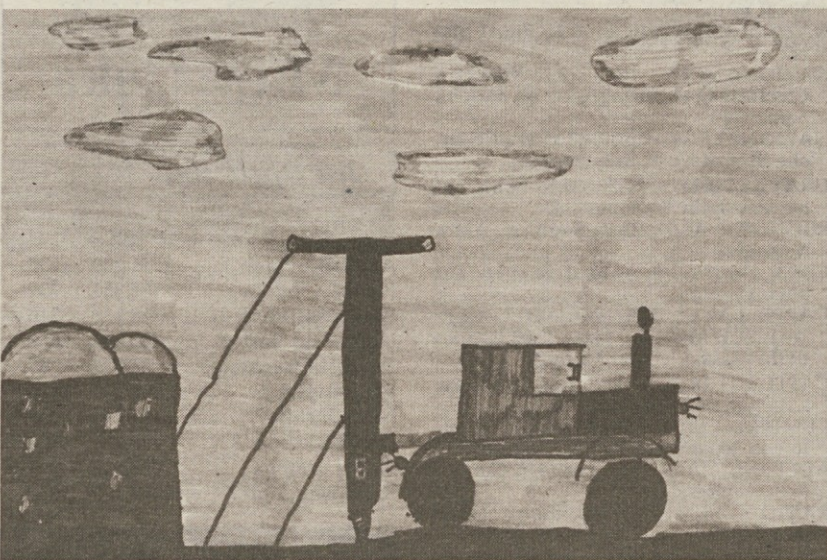
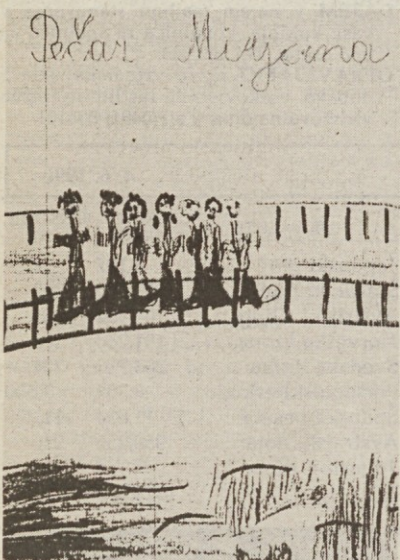
V začetku maja smo odšli v Firence, kjer smo se pobratili z učenci iz šole Villani. Tam smo bili štiri dni. Prespali smo v kampu v Fiesolah. Drugi dan po srečanju s prijatelji v šoli Villani, smo bili učenci iz Boljunca povabljeni na domove otrok iz Firenc. Jaz sem bila pri Giulii, ki je bila zelo prijazna. Ima večjo sestro Camillo. Giulia je tisti večer povabila tudi prijateljico Saro. Na njenem domu in na majhnem vrtičku pred hišo smo se igrale odbojko in smo skakale. Giulia igra zelo dobro odbojko. Ko je bil čas večerje, smo šle jest. Na mizi je bilo vse polno dobrot: tortellini, pohano meso, pure, solata, slaščica in jagode. Vse to je pripravila mama od Giulie, ki je bila zelo prijazna gospa. Za mizo smo se pogovarjali o raznih stvareh. Kmalu je

prišla ura, ko smo se morali posloviti. Giulio in njeno mamo sem povabila na svoj dom. Komaj čakam, da bodo prišli v Boljunc k meni domov.

Naslednji večer sem bila povabljen k Mariipauli. Igrali sva se igro »Italia mia«. Njeni starši so me peljali k sošolcem v picerijo. S florentinskimi prijatelji smo se pogovarjali o šoli, o jeziku, ki jih poznamo in kdo je najboljši v razredu. Spet smo se vrnili v kamping. Tam smo se pozdravili in odšli utrjeni spat. Zelo sem srečna, ker sem osebno spoznala prijateljice s katerimi sem si dopisovala. Tudi med počitnicami si bomo pisale in telefonirale.

**Nataša Žerjal - 4. razred
COŠ »Fran Venturini« Boljunc**

Tudi učenci ostalih razredov so poslali pozdrav vrstnikom iz Firenc

Čeprav niso šli v Firence, so na pobratenju s svojimi risbicami sodelovali tudi učenci 1., 2. in 3. razreda. Objavljamo izdelke Mirjane Pečar, Jerneja Ciucha in Mitje Bratoša

Bolečin nas ne obvarje danes niti koža gladka

Ameriški zvezdnik pop in rock glasbe Michael Jackson se je zaradi bolečin v prsih moral zateči v bolnišnico, v isti losangeleški Saint John's Hospital and Medical Center, v katerem leži že nekaj tednov tudi Elizabeth Taylor. Manager Lee Solters je časnikiarjem izjavil, da ne ve, kdaj so 31-letnega pevca popadle bolečine, zdravniki pa so izjavili, da je njegovo stanje »nespremenjeno«. Zdravniki se baje še ukvarjajo s preiskavami.

Od leta 1980, ko je zapustil skupino The Jackson Five, v kateri je nastopal z brati (vsa družina je namreč glasbeno nadarjena, čeprav sta najslavnejša Michael in sestra La Toya, s katero se časopisi ukvarjajo predvsem v neglasbenem smislu), živi Michael Jackson v vili blizu Los Angelesa. Zelo rad ima živali in nekoliko manj ljudi, ne kadi, ne pije, ne uživa mamil in se hrani edino z makrobiotskimi živili. En dan na teden se posti, da bi tako očistil svoje telo, in spi v hiperbarični sobi, ker je prepričan, da to koristi njegovemu zdravju. Naravnost obseden je z bojaznijo pred nalezljivimi boleznimi, tako da svojih partneric in kolegic v filmih raje ne poljublja.

Primanjkljaji, dvorane, obnavljanje in vladni komisariji Vse težave gledališč v Italiji

Na sceni italijanskih gledališč se pojavlja nova osebnost, ki nima popolnoma nič gledališkega. Tudi ne moremo reči, da je to priljubljena figura, prej gre za nujno zlo, ki se ga - vsaj tako se zdi - gledališča v Italiji v zadnjem času ne morejo znebiti: ta nova osebnost je vladni komisar. Njegova vloga je vedno ista - začasno nadomešča upravni odbor, v katerem se včasih - ne vedno in ne povsod - zrcalijo kregarije med krajevnimi upravami. Skupni imenovalec vseh italijanskih gledališč je povsod isti, čeprav ima nešteto plati: občinstvo sicer narašča, prav tako deficit (ki ga običajno računajo v milijardah), vodstva se pogosto grejo skrivalnice, če gledališč slučajno ne pestijo težki sindikalni boji, so prisotne drugačne krize in krizice. Ob vsem tem velja opozoriti, da govorimo o dokaj obsežnem delu italijanskega spektakla, ki ga upravljajo kot javno dobrino, z drugimi besedami - 13 opernih hiš in 14 stalnih gledališč.

Zadnji primer gledališča, v katerega se je pred kratkim (23. maja) vselil komisar, predstavlja rimsko stalno gledališče. Upravnemu svetu je zapadel mandat že pred štirimi leti, ravnatelj je Maurizio Scaparro. Upravni svet se ni uspel dogovoriti niti glede višine primanjkljaja: po mnenju delegirane-ga upravitelja znaša namreč 7 milijard, predsednik pa meni, da komaj presega 4 milijarde. Navidežno in vsaj v finančnem smislu je stanje nekoliko bolj rožnato v rimski Operi, kjer imajo sicer dva komisarja (komisarja-nadzornika in komisarja-predsednika). Primanjkljaj 18 milijard je k sreči krila Občina, kar je gledališče rešilo vsaj težav finančnega značaja.

Naravnost grotesken je položaj v Genovi. Tamkajšnja Opera premore tudi dva komisarja, ki pa nista dosegla posebne složenosti: drugega so imenovali pred dvema mesecema, starejši se pa ne namerava umakniti, čeprav je prej napovedoval svoj odstop. Genovska Opera se torej ta trenutek ukvarja z zelo težkimi problemi, nikakor pa ne z glasbo, saj s 7 milijardami dolgov (ki so posledica upravljanja v preteklosti)

ne more nihče razmišljati o repertoarju. Novo gledališče Carlo Felice so končali šele aprila. Strošek je znašal 120 milijard, a v tem gledališču vsaj še za nekaj (verjetno precej) časa ne bo predstav.

Tudi Neapelj premore novo gledališče Mercadante, ki so ga obnovili pred štirimi leti, ne da bi štedili pri obnavljanju in popravilih. Od tedaj so ga odprli le nekajkrat. V njem je bilo nekaj razstav in nekaj konferenc. To gledališče nima umetniškega vodje, ker se stranke ne morejo dogovoriti za ime. Ugledni San Carlo se otepa mnogih težav in deluje z nepojmljivimi pavzami. Precej drugačno je ozračje v Bocnu, kjer je požar uničil sedež Stalnega gledališča leta 1988. Občina je tedaj prispevala dve milijardi za ovno-vo, načrtujejo pa tudi povsem novo dvorano, za katero je milanski studio Zanusso že izdelal načrt.

Tudi v Cagliariu razpravljajo o novi dvorani, ki naj bi bila primeren sedež tamkajšnje operne hiše. Razgovori potekajo že od leta 1968. V Palermo je »začasno« zaprto gledališče Massimo. Zaprli so ga pred 17 leti, a Občina in Dežela zagotavljata, da bodo to slavno operno gledališče lahko spet odprli leta 1992.

Počasni so ritmi tudi v Milanu, kjer Piccolo Teatro Giorgia Strehlera čaka na nov sedež že trideset let. Dela so prekinili leta 1986, nadaljujejo se le

polemike o stroških. Optimisti upajo, da bo dvorana končana leta 1993. V najslavnejšem in najuglednejšem italijanskem gledališču, milanski Scali, čakajo že šest mesecev, da bo Carlo Fontana nadomestil dosedanega nadzornika Carla Badinija.

Stanje drugih gledališč v Italiji je samo navidežno ali za las boljše. Iz krize se je vsaj začasno izkopalo turinsko gledališče, ki je drastično oklestilo repertoar in tako krilo 10 milijard primanjkljaja. Prihodnji sezoni pa se ne obeta nič dobrega. Luigi Proietti je kot umetniški vodja v L'Aquila zdržal samo eno leto. Gledališče bo v kratkem »obiskal« komisar, ki bo skrbel, da bo gledališče iz občinskega postalo deželno.

Nič bolje se ne godi gledališčem v naši bližini. Beneško gledališče La Fenice je glasbeni repertoar skrcilo približno na polovico. Ravnatelj je John Fischer, ki kot tuj državljan ne sme biti prisoten na sejah upravnega odbora. Tržaška operna hiša je uspela zaključiti sezono brez izgube, a je trenutno brez nadzornika. Stalno gledališče F-JK ima tri milijarde izgube in predsednika, ki se odpoveduje funkciji. V seznamu, ki nam ga je posredovala tiskovna agencija nismo zasledili niti besede o Slovenskem stalnem gledališču, menda pa nihče ne dvomi, da tudi naše gledališče pestijo finančni in drugi problemi.

Hude težave uslužbencev mreže Odeon TV

Uslužbenci privatne televizijske mreže Odeon TV so po srečanju z upravnim svetom in s sindikati izdali danes dokument, v katerem poudarjajo svojo zaskrbljenost zaradi težkega finančnega stanja podjetja ali točneje vseh treh družb, ki ga sestavljajo - Odeon Programmi TV, Odeon TV Network in Odeon Publicità. Že dalj časa je znano, da finančno stanje treh družb ni rožnato, uslužbence pa skrbi predvsem »nezanimanje« lastnikov. V zadnjem času tudi ni bilo nikakršnega posega, ki bi pričal o kaki obliki sanacije. Sedanji delničarji se pravkar pogajajo za odkup Metro Goldwin Mayerja. Uslužbenci se v dokumentu sprašujejo, če »odpust kake desetine oseb velja 1500 milijard za nakup MGM«. Uslužbenci napovedujejo v naslednjih dneh vrsto pobud, ki naj bi opozorile javnost na stanje v podjetju.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nadaljevanka: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
11.00 Otvoritev centra RAI v Grottarossi
12.00 Kratke vesti
12.05 Ob nogometnem prvenstvu: Un mondo nel pallone - Avstrija
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Variete: Occhio al biglietto
14.10 Oddaja za najmlajše: L'albero azzurro
14.40 Risanca: zmaj Grisù
15.00 Mladinska oddaja: Bigli
17.55 Iz parlamenta in vesti
18.05 Po referendumu
18.40 Nadaljevanka: Santa Barbara (zadnji del)
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.40 Tednik: TG 1 - Sette
21.40 Variete: Tutto azzurro - una festa per la nazionale (iz Palače ledu v Marinu)
23.05 Dnevnik
23.15 Osmerboj v atletiki (prenos iz Milana)
0.25 Dnevnik in vreme
0.40 Rubrika: Mezzanotte e dintorni

RAI 2
7.00 Otroški variete: Pata-trac in risanke
8.00 Oddaja za najmlajše: L'albero azzurro
8.30 Zdravnik neposredno
9.30 Tečaj angleščine in francoščine za otroke
9.55 Knjige: Casablanca
10.00 Dok.: Occhio sul mondo
11.00 Nadaljevanki: La torre nera, 11.55 Capitol
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.15 Rubriki: Diogenes in Gospodarstvo
14.00 Nadaljevanka: Beautiful
14.45 Nan.: Saranno famosi
15.30 73. giro (19. etapa)
17.00 Vesti in Iz parlamenta
17.10 Videocomic
18.20 Šport in Casablanca
18.40 Nanizanka: Le strade di San Francisco
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Film: Russicum - I giorni del diavolo (krim, It. 1988, r. Pasquale Squitieri, i. Treat Williams, Murray Abraham)
22.20 Dnevnik in Dosje
23.25 Dnevnik in horoskop
24.00 Film: Il grido (dram., It. 1957, r. Michelangelo Antonioni, i. Steve Cochran, Alida Valli)

RAI 3
10.10 38. filmski festival v Trentu
10.30 Šport: motonavtika, 11.00 nogometni turnir Valentini, 11.30 teniški turnir Roland Garros (iz Pariza)
14.00 Deželne vesti
14.10 Izobraževalna oddaja: Dadaupma
14.30 Videosport: teniški turnir Roland Garros (prenos), ženska hitra hoja
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Šport: Girosera
20.00 Variete: Blob. Di tutto di più (ured. E. Ghezzi in M. Giusti)
20.30 TV film: Storia d'amore e d'amicizia (dram., It. 1982, r. Franco Rossi, i. Barbara de Rossi, Massimo Bonetti, 3. del)
22.25 Večerni dnevnik
22.30 Dokumentarec: Il terzo dopoguerra - Uomini pericolosi (ured. Furio Colombo, 1. del)
23.35 Nočni dnevnik
0.10 Dokumentarec: Mit tega stoletja - Klavirski genij Glenn Gould

TV Ljubljana 1
9.00 Mozaik. Spored za otroke in mlade: Zgodbe iz školjke
9.30 Oddaja o športu: Sedma steza
9.45 Osmi dan (pon.)
10.30 Video strani
15.15 Video strani
15.25 Žarišče (pon.)
15.55 Poletna noč: ponovitev nan. Murphy Brown, nad. Kdo je Bourne? (1. del) in nan. Črni gad
18.00 Dnevnik in poslovne informacije
18.05 Spored za otroke in mlade: Lonček, kuhaj!, 18.15 Ex Libris (pon.)
19.20 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanka: Oče bom (F. Nicolini, r. Gianfranco Albano, i. Gianni Morandi, Sophie Carle, Sissi Höfferer, 1. del)
21.00 Aktualno: Razprodaja družbene lastnine
22.45 Dnevnik in vreme
23.05 Poletna noč, vmes nani-zanka Murphy Brown, 23.40 nadaljevanka Kdo je Bourne?, 0.35 nani-zanka Črni gad
1.10 Video strani

TV Koper
13.45 Nogomet: Jugoslavija-Nizozemska (posnetki)
15.30 Boks: srečanja Damiani-ja in Stecce (pon.)
16.45 Oglejmo si prvake: Golden Juke Box
18.15 Wrestling Spotlight
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 Stičiče
20.00 Tednik: Evropa, zakaj?
20.30 Rubrika: Veliki boks
21.45 Rubrika: Fish Eye
22.15 TVD Novice
22.30 Rubrika: Eurogolf
23.30 Nogomet: Jugoslavija-Nizozemska (pon.)

TV Ljubljana 2
17.00 Poskusni satelitski prenosi
18.55 Slovenska ljudska glasbila in godci - Bordunske citre
19.30 Dnevnik
20.00 Žarišče in zrebanje lota
20.35 Umetniški večer: O retrospektivi slovenskega filma in (22.05) film Vetrer v mreži (Slov. 1989, r. Filip Robar-Dorin)
23.50 Poskusni satelitski prenosi

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 7.30 Pravilica, nato Dobro jutro po naše; 8.10 Arhipelag Goli; 8.35 Južnoameriška folklor; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Veliki uspehi Beatlesov; 9.40 V znamenju sreče; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Italijanski kantavtorji; 12.00 Biti človek; 12.20 Priljubljene melodije; 12.40 Z lanskega tekmovanje Seghizzi v Gorici; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mi in glasba; 17.10 Povest: Moj Kras (pon. 10. dela); 17.22 Mladi val; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki za goste iz tujine; 11.05 Človek in zdravje; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.20 Zabavna glasba; 13.30 Radio danes, radio jutri; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Nenavadni pogovori; 14.20 Glasbena poslušalnica; 14.40 Radijski merkurček; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Lahka glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za ...; 21.05 Igra; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Slovenski pevci šansonov; 23.05 Literarni nokturno.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.15 Oddaja v živo: Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Za varnejši jutri; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

TELEFRIULI

11.30 Nanizanki: L'albero delle mele, 12.00 Famiglia, si fa per dire
12.30 Dokumentarec: Alle sorgenti del suono
13.00 Nanizanki: After Mash, 13.30 Love Story
15.00 Music Box
17.15 Nadaljevanki: Passioni, 18.00 Cristal
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
19.40 Rubrika: Friuli Mondiale
20.10 Rubrika o obrtništvu
20.30 Variete: Buinesere Friul (vodi Dario Zampa)
23.30 Rubriki: Friuli Mondiale, 24.00 Sport e sport
1.00 Vesti in News

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Dogodki in odmevi
19.30 Dogodki in odmevi

CANALE 5
7.10 Nanizanke: La grande vallata, 8.00 Una famiglia americana - La trappunta, 9.00 Love Boat - Il decimo marito, 10.00 I Jefferson
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie
Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
16.00 Aktualno: Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 za vas
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro)
Film: Sentieri selvaggi (western, ZDA 1956, r. John Ford, i. John Wayne, Vera Miles)
22.35 Aktualno: L'età negata
23.20 Variete: Maurizio Costanzo Show (s prisotnostjo Laure Biagiotti in Gija Sabanija)
1.25 Nanizanka: Lou Grant - Il prigioniero

RETE 4
8.30 Nanizanka: Ironside - Telefonate anonime
9.25 Filmske novosti
9.35 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 11.00 Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: Strega per amore
12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.40 Azucena, 15.20 Falcon Crest, 16.30 Veronica, il volto dell'amore, 17.00 Andrea Celeste, 18.10 La valle dei pini, 18.45 General Hospital
19.30 Horoskop Daniele Rosati
19.35 Nadaljevanka: Febbre d'amore
20.30 Aktualno: C'eravamo tanto amati
21.00 Nadaljevanka: Topazio
23.00 Film: La maschera di cera (krim., ZDA 1953, r. Andre De Toth, i. Vincent Price, Phyllis Kirk)
0.45 Horoskop (pon.)
0.50 Film: Il diavolo si converte (kom., ZDA 1941, r. Sam Wood, i. Jean Arthur)

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja
8.30 Nan.: SuperVicky, 9.00 Agente Pepper, 10.00 Simon & Simon, 11.00 New York New York, 12.05 Chips, 13.00 Magnum P.I.
14.00 Vodiča za mundial
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.30 Nanizanka: Tre nipoti e un maggiordomo
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanke: Arnold, 18.30 L'incredibile Hulk, 19.30 Denise
20.00 Risanke
20.30 Nanizanka: College
21.30 Varieteja: Candid Camera Show, 22.30 Mai dire Mundial
23.30 Nanizanka: Lady Blue
0.30 Aktualno: Cara TV
1.20 Nanizanki: Sulle strade della California, 2.20 Chopper Squad

ODEON

9.30 Nanizanka: Arthur, re dei britanni
11.00 Igra: La spesa in vacanza
13.00 Otroški variete: Sugar in risanke

15.15 Nadaljevanke: Rosa selvaggia, 16.15 Colorina, 17.15 Senora
18.15 Branko in zvezde
18.30 Dok.: Človek in Zemlja
19.00 Filmske novosti
19.30 Risanke: Transformers
20.00 Aktualno: USA Today
20.15 Branko in zvezde
20.30 Film: La febbre del successo (glas., ZDA 1980, r. Richard Fleischer, i. Neil Diamond, Laurence Olivier)
22.45 Šport: Caccia al tredici, 23.15 Accendi i Mondiali, 0.15 Excalibur

TMC

8.30 Nanizanke: Il calabrone verde, 9.00 Provaci ancora Lenny, 9.30 Flamingo Road
10.30 Nad.: Gabriela
11.30 Aktualno: Ženska TV
13.00 Športne vesti
13.15 Variete: Alé, oh-oh
13.30 Dnevnik
14.00 Dok.: Natura amica
14.30 Nanizanka: Il giudice
15.00 Teniški turnir Roland Garros (iz Pariza)
18.00 Nanizanka: Autostop per il cielo
19.00 Rubrika: Mondialissimo

Referendumov o lovu in pesticidih se je na Goriškem udeležilo 2/3 volilcev

Nad 92 odstotkov glasovalo DA

Eno je gotovo, ne glede na takšen ali drugačenn izid referendumov v vsedr-
žavnem merilu, kjer ni bila presežena stopnja, ki določa veljavnost referendumov:
volilci na Goriškem so vnovič dokazali izredno visoko stopnjo državljanske
zrelosti in se množično udeležili glasovanja. Poprečna volilna udeležba v pokra-
jini je bila 66%, najvišja v državnem merilu. Sicer v primerjavi s referendumom
pred tremi leti za kakih petnajst točk nižja. Manj kakor 50% volilnih upravičen-
cev je šlo na volišča le v treh od petindvajsetih občin (Dolenje, Medea, Štever-
jan). V nekaterih občinah je volilna udeležba preseгла 70%. Tak je recimo
primer občine Turjak.

Najnižja je bila udeležba v občini Dolenje, kjer je šlo na volišča le nekaj nad
38 % volilcev. Približno toliko, kolikor znaša poprečje za Sicilijo in Sardinijo.

Iz analize izidov glasovanja je mogoče takoj izluščiti ugotovitev, da so šli na
volišča predvsem tisti volilci, ki so bili jasno opredeljeni za da, oziroma za
odpravo dosedanjih predpisov glede lova in ki se zavzemajo za spremembo
predpisov glede uporabe pesticidov.

Preko 92% glasujočih je namreč na glasovnicah prekrizalo znak da, kakih 7
odstotkov pa znak ne. Razmeroma malo je bilo tokrat belih in neveljavnih
glasovnic. Na podlagi izidov je mogoče sklepati tudi, da kakih 25% volilcev
(dobra četrtina) ni šlo na volišča, bodisi, ker jih stvar ni zanimala, bodisi ker so
prisluhnili pozivom na abstinenco. Ne gre pa niti zamolčati tretjega razloga, ki
je prav ob tem glasovanju morda odločilen: mlačna angažiranost največjih poli-
tičnih strank, kakor, da se jih vprašanja ne tičejo in naj se pač z njimi ubadajo
občani, oziroma volilci sami. Ob tem se seveda postavlja vprašanje, če ni tak
mlačen odnos še povečal razkorak med dnevno politiko in družbo in utegne priti
to do izraza ob prihodnjem glasovanju. V Italiji pa so volitve tako ali drugače že
vsako leto!

Oglejmo si izide glasovanja v pokrajinskem merilu o posameznih referendu-
mih. Podatki so seveda različni tudi z ozirom, da je imel vsak volilec možnost, da
zavrne katero od glasovnic in torej da glasuje samo za eno ali dve vprašanji.
Kakor je bilo pričakovati, je bilo najbolj občuteno tretje vprašanje, tisto o pesti-
cidih. In prav glede tega vprašanja se je izreklo največ volilcev (75.739), najmanj
pa za prvo od dveh vprašanj o lovu — morda tudi zaradi zapletenosti in dolžine
teksta (75.052).

Sicer pa pogledajmo podatke za vsakega od treh referendumov. Glede prvega
vprašanja s področja lova — to je za odpravo dosedanjih predpisov o lovu — se
je izreklo 75.052 volilcev. 68.861 (91,75%) jih je prečrtalo znak da, 6.191 (8,25%) pa
znak ne. Belih in neveljavnih glasovnic je bilo 2447.

Rahlo večja je bila udeležba na glasovanju za drugi referendum o lovu
(prepoved vstopa lovcem na zasebna kmetijska zemljišča). Oddanih je bilo 75.476
veljavnih glasov. Za prepoved, oziroma za spremembo veljavnih predpisov, se je
izreklo 69.677 volilcev (92,32%), proti pa 5.799 (7,68%). Belih in neveljavnih gla-
sovníc je bilo 2.116.

Najbolj občuteno je bilo, kakor smo že zgoraj zapisali, tretje vprašanje. O
omejitvi uporabe pesticidov v kmetijstvu se je izreklo 75.739 volilcev. Za jih je
bilo 70.670 (93,31%), proti pa 5.069 (6,69%). Belih in neveljavnih glasovnic je bilo
1979.

Slovenske občine

Ob splošni oceni izidov, velja nekaj
več pozornosti nameniti rezultatom v
treh slovenskih občinah na Goriškem.
Precej podoben je izid glasovanja v
Sovodnjah in Doberdobu, atipičen pa
v Števerjanu, kjer je bila udeležba
med najnižjimi v pokrajini. Morda bi
lahko tak rezultat pripisali gospodar-
ski strukturi občine, kjer ima kmetij-
stvo, oziroma vinogradništvo, po-
membno vlogo. Enaka ugotovitev vel-
ja tudi recimo za občino Dolenje, ki
je po strukturi gospodarstva zelo
podobna Števerjanu.

Volilna udeležba glede posameznih
referendumov: ref. št. 1 — Doberdob
64,02 %, Sovodnje 63,42 %, Števerjan
44,36 %; ref. št. 2 — Doberdob 64,02 %,
Sovodnje 63,42 %, Števerjan 44,51 %;
ref. št. 3 — Doberdob 64,11 %, Sovod-
nje 63,42 %, Števerjan 44,36 %.

Čeprav so razlike glede udeležbe na
referendumu zelo velike, pa je izid
glasovanja v vseh treh občinah precej
podoben.

Vsekakor vprašanje zasluži podrob-
nejšo analizo.

Izidi glasovanja v občinah na Goriškem

	LOV ŠT. 1		LOV ŠT. 2		PESTICIDI	
	DA	NE	DA	NE	DA	NE
DOBERDOB	608	93	619	86	632	72
DOLENJE	130	22	132	25	123	28
FARA	699	74	718	66	723	60
FOLJAN	1383	137	1390	133	1434	107
GRADEŽ	3682	437	3752	390	3774	385
GRADIŠČE	3307	274	3350	253	3409	203
GORICA	20160	1856	20451	1668	20634	1525
KOPRIVNO	643	80	646	84	674	62
KRMIN	3340	288	3380	287	3391	292
MARIANO	696	72	691	82	705	78
MEDEA	274	38	275	39	280	33
MORARO	303	36	309	33	313	29
MOŠ	712	82	728	81	736	71
ROMANS	1550	164	1540	181	1578	149
RONKE	4885	440	4957	419	5048	328
SOVODNJE	756	86	779	71	789	66
ŠEMPETER	913	88	921	78	936	68
ŠKOCJAN	2950	281	2967	278	3057	222
ŠLOVRENC	601	86	612	78	619	77
ŠTARANCAN	3100	261	3143	235	3232	183
ŠTEVERJAN	248	32	241	38	241	35
TRŽIČ	14996	1000	15125	931	15329	779
TURJAK	1153	128	1163	127	1197	97
VILEŠ	817	59	825	60	831	56
ZAGRAJ	955	77	963	76	985	64
SKUPNO	68861	6191	69677	5799	70670	5069

Vroče soočanje med goriškimi trgovci o načrtu za komercialni megacenter

Po večmesečnih najprej podtalnih
in nato, tik pred upravnimi volitvami,
tudi javnih polemikah je sinoči prišlo
do odkritega soočanja med goriškimi
trgovci glede hipoteze odprtja ti. ko-
mercialnega megacentra na območju
avtoporta pri Štandrežu. Skupščino o
tem žgočem vprašanju je sklicalo
zdrženje Ascom, v katero je včlanje-
na velika večina trgovcev na Goriš-
kem. Uvodoma so predali besedo žu-
panu Scaranu, ki je obenem tudi rav-
natelj tega trgovskega združenja, da
bi pojasnil stanje glede načrta, o kate-
rem so se razvele polemike.

Scarano je obnovil dogajanje od ju-
nija 1988, ko je na pobudo skupine
dvajsetih goriških trgovcev bila usta-
novljena družba IMAG z namenom,
da preuči izvedljivost komercialnega
središča tik izven mesta. Scarano je
zavrnil kritike, ki so letele nanj tik
pred volitvami in obtožili nasprotnike,
da so zadevo instrumentalizirali v vo-
livne namene. Še posebej je zanikal
govorice, po katerih naj bi tudi sam
imel kak ekonomski interes pri zade-
vi. Združenje trgovcev, je pojasnil, se
o centru ni izreklo, pač pa je zelo od-
govorno začelo preučevati zadevo, v
bojazni, da ne bi prišlo do odprtja ka-
kega velikega distribucijskega središ-
ča na pobudo zunanega kapitala. Na-
men zagovornikov centra je torej
predvsem ta, da bi sami goriški trgo-
vci zapolnili prostor na tržišču, ki bi
sicer privabil koga drugega. Kot pri-
mer je navedel Tržič, kjer zunanja fir-
ma odpira večje distribucijsko središ-
če v predelu San Polo. Ta poseg moč-
no škoduje tamkajšnjim trgovcem, ki
pa spričo pritiskov in tržnih pogojev
niso imeli moči, da bi se mu zopersta-
vili.

Takoj po Scaranovem uvodu, ki mu
je poslal samo del dokaj številnega
občinstva, so sledili posegi trgovcev,
ki so proti oz. za megacenter. Med
slednje sodi Emilio Ríavež, ki je dejal,
da je zaradi novih prometnih zvez in
odpiranja na vzhodu pričakovati več
kupcev. Novi center naj bi zato bil za
Gorico priložnost, da privabi del teh

kupcev, ki bi sicer šli drugam, v
podobna središča po Furlaniji ali še
dlje. Strateško točko, je menil, je treba
zasediti, preden jo bodo drugi.

Povsem nasprotno je bilo mnenje
Sergia Rovisa. Uvodoma je zanikal, da
naj bi fronta, ki nasprotuje centru, po-
litično instrumentalizirala zadevo. Gre
zgolj za obrambo interesov trgovcev v
mestu, ki bi zaradi novega središča iz-
gubili del tradicionalnih odjemalcev,
tako domačih kot onih, ki prihajajo z
onstran meje. Menil je, da ni potrebe
po odpiranju takih središč, pač pa je
treba valorizirati staro mestno jedro,
obnoviti poslopja in trgovske lokale,
urediti parkirišča in promet. O zadevi,
naj bi vsekakor odločali demokratično
z referendumom med trgovci.

V podporo tej zahtevi je posegel
tudi Elvio Franco. Menil je, da novo
središče ne bi moglo računati na do-
datno tržišče, pač pa bi odvzelo del
kupcev drobni trgovini v centru. To
tudi zato, ker vsekakor ne bi središče,
ki bi ob veliki jestvinski blagovnici
zajemalo vrsto manjših trgovin, bilo
kos cenam, ki jih lahko nudijo resnič-

no velika in drugače organizirana di-
stribucijska središča, kakršno je na pri-
mer v Palmanovi. Zato bi se moralo
usmeriti na kakovost blaga in torej
odjemati kupce mestnemu središču.
Nikar torej odpiranja centrov izven
mesta, pač pa je treba ovrednotiti
mestno jedro z ureditvijo novih parki-
rišč in struktur, ki naj bi privabile še
več kupcev.

V podporo zamisli o centru je spre-
govoril podpredsednik družbe IMAG
Claudio Orzan, ki je dejal, da je treba
upoštevati nove navade kupcev. Ti se
že danes poslužujejo avtomobila in se
brez težav odpeljejo nekaj desetlin ki-
lometrov dlje, če imajo tam večjo izbi-
ro, ugodnejše cene in vse, kar lahko
nudi sodobno komercialno središče.
To je danost, s katero je treba danes
računati. Obstajata dve možnosti: ali
bodo nekaj takega sposobni uresničiti
goriški trgovci sami - pri tem je po-
zval vse k sodelovanju - ali pa bo pri-
šel kdo drug in bo s svojo gospodar-
sko močjo strl malo trgovino.

Vneta razprava se, ko poročamo, še
nadaljuje.

Trije ranjeni dva v nesrečah in eden na delu

Tri osebe so se v nedeljo zvečer oz.
včeraj morale zateči po zdravniško po-
moč v bolnišnico, dve zaradi promet-
nih nesreč tretja pa zaradi nezgode na
delu.

V nedeljo se je okrog 18.30 na stran-
ski poti med Majnico in Sočo ponesre-
čil 24-letni Paolo Miceu, Ul. sv. Miha-
ela 23. Z motorjem je trčil v avto, ki je
vzvil v nasprotni smeri. V bolnišnici
so ugotovili, da mu je dobesedno odr-
galo kos mesa s stopala. Takoj so ga
operirali. Zdravil se bo 30 dni v orto-
pedskem oddelku.

Včeraj okrog 8. ure se je v trčenju
med motorjem in avtomobilom v Ul.
Garibaldi v Gradišču ponesrečil 18-
letni Andrea Oriecuia iz Gradišča, Ul.
Aquileia 53. Po prvi pomoči so ga od-
slovili iz bolnišnice s prognozo okre-
vanja v nekaj tednih.

Štirideset dni se bo v ortopedskem
oddelku zdravil 21-letni Roberto Si-
monte, ki je včeraj popoldne okrog
14.30 padel z zidarskega odra v Gra-
dišču. Zdravniki so mu ugotovili zlom
komolca na desni roki in gležnja na
levi nogi.

Podpisi

Zeleni golobice bodo v odgovor na
izide referendumov že danes med 18.
in 19.30 zbirali podpise za razpis de-
želnih referendumov, od katerih dva
zadevata lov. Podpise bodo zbirali pri
ljudskem vrtu, v primeru slabega vre-
mena pa v pasaži na Korzu.

razna obvestila

Glasbena matica Gorica - podružni-
ca v Sovodnjah vabi na zaključni nastop
gojencev, ki bo v Kulturnem domu v So-
vodnjah v četrtek, 7. junija, ob 20. uri.

KD Briški grč in A. Paglavac prire-
ja 21., 22. in 23. julija izlet na Triglav.
Vse, ki se ga nameravajo udeležiti, vabi-
jo v četrtek ob 20.30 v gostilno na Jazbi-
nah na pogovor o izvedbi izleta.

kino

Gorica

CORSO Zaprt.

VERDI Zaprt.

VITTORIA 17.30-22.00 »I desidero di una
donna vogliosa«. Prepovedan mladini
pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Zaprt.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Caldi contatti«.
Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.00 in 20.00
»Dobro jutro Vietnam«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

All'orso bianco - Korzo Italia 10 - tel.
531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Rismondo - Ul. Toti 52 - tel. 410701.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Gelindo Colon-
nello iz splošne bolnišnice v cerkev Srca
Jezusovega in na glavno pokopališče, ob
11. uri Enrico De Feo iz splošne bolnišni-
ce na glavno pokopališče, ob 13.15 Luc-
iano Russian iz splošne bolnišnice v Zag-
raj, ob 13.30 Pepe Rožič iz splošne bol-
nišnice v Števerjan.

V 88. letu starosti se je nenadoma
poslovil od nas

Pepe Rožič

Pogreb bo danes, v torek, 5. junija
1990, ob 13.30 iz mrliške vežice sploš-
ne bolnišnice v Ulici Vittorio Veneto
v Gorici na pokopališče v Števerjan.

Maura, Marija in Klelija Rožič

ter drugo sorodstvo

Gorica, Števerjan, 5. junija 1990

Izdaja jo SKRD Jadro v Ronkah Izšel je tretji zvezek revije Jadro 1990

Rojaki v Laškem bodo te dni prejeli novo številko revije Jadro, ki jo izdaja istoimensko slovensko kulturno rekreativno društvo. To je že tretji zvezek publikacije, ki se obrača do Slovencev, ki živijo v Trzinu, Ronkah, Štancu, Škocjanu in drugih občinah na Trzinu, ki so zanimivi pa je tudi za druge bralce. Poleg kopice drobnih in zanimivih vesti z ožjega Trziškega območja, poleg čestitk starejšim rojakom in iskrenih želja mlajšim članom skupnosti ob različnih delovnih, študijskih in drugačnih uspehih, prinaša ta številka (tiskana) na tridesetih straneh še vrsto člankov poljudno zgodovinske narave, s področja etnografije in toponomastike, zapis o obisku skupine otrok v Metliki, lani, ob 20-letnici pobratenja med občinami Ronke in Metlika, daljši odlomek iz spisa lani umrlega Mirka Stanta Trnjeva pot in nekaj pesmi istega avtorja, sicer po rodu iz Mirna.

Renco Frandlič se v sestavku Zakaj ne bi priznali slovenščine tudi v Trzinu in Trzinu sklicuje na zakonski osnutek Maccanico in opozarja na krivico, ki je bila s tem storjena slovenskemu življu v teh krajih, kjer so bili Slovenci že pred prvo svetovno vojno vključeni v razna društva, kjer so delovale slovenske šole itd in kjer se še danes, čeprav v težavnih okoliščinah, odvija živahna kulturna dejavnost.

Med informativnimi sestavki bi kazalo posebej opozoriti na rubriko Govorijo ali razumejo slovensko. Gre za seznam trgovin in podjetij na območju Trziča, Ronk in Štancu, kjer kupca ali stranko nagovorijo tudi v slovenščini. Koristna je tudi rubrika o pridobljenih slovenskih knjigah in

publikacijah v knjižnici Javnega večnamenskega kulturnega središča.

Naj ob koncu tega zapisa povzamemo del uvodnega sporočila tretjega zvezka Jadr, kjer se odbor društva priporoča za najširše sodelovanje: "Laškemu bralcu ni enostavno nekaj ponuditi, zato bi bilo nadaljnjemu razvoju tega glasila močno v prid, če bi bralci sami društvu sporočali svoja spoznanja, izkušnje in morebitne predloge za izboljšanje in bogatenje revije. Tako bi naše glasilo res postalo del bralcev in bi v njem lahko našli vse to, kar jih najbolj zanima in kar lahko posredujemo drugim".

Klopi prenašalci »bolezni Lyme«

Zdi se, da so klopi, drobceni zajedalci, ki pa se, ko se naselijo na živali in tudi na človeku, spremenijo v precejšnjo nadlego, na pohodu. Ugotovljeno je bilo, da so klopi tudi prenašalci raznih bolezni. Ena od teh je okužba z enoceličnimi mikroorganizmi, znana z imenom "bolezen Lyme", po kraju v ZDA, kjer so to bolezen prvič ugotovili pred kakimi dvajsetimi leti.

Glavni prenašalci so pač klopi. V Furlaniji Julijski krajini veljata za okuženi področji zlasti Kras in Karnija.

Pokrajinska uprava in pokrajinski odbor za lov pripravljata v sredo, 6. junija ob 19.30 strokovno predavanje na to temo. Govoril bo prof. Giusto Trevisani s Trziške univerze.

Predavanje bo v pokrajinski sejni dvorani.

Maturanti višjih srednjih šol iz Gorice in Trsta Teden dni so bili na zanimivem in poučnem izletu po Jugoslaviji

Tudi letos so se dijaki slovenskih višjih srednjih šol s Trziškega in Gorškega udeležili šestdnevnega poučnega izleta po Jugoslaviji, ki je potekal od 23. do 28. aprila.

Omogočil ga je Republiški komite za vzgojo in izobraževanje Slovenije.

Poleg tega, da smo imeli dijaki možnost podrobneje spoznati kulturne in zgodovinske znamenitosti Jugoslavije, ki so nam bile do danes še neznane, se nam je ponudila priložnost medsebojnega spoznavanja in navezovanja tesnejših prijateljskih stikov z vrstniki, ki obiskujejo različne šole na Primorskem.

Sedaj pa nekaj besed o našem maturantskem izletu.

Po enodnevnih nočnih plovbi ob dalmatinskih otokih smo dospeli v Dubrovnik, kjer nas je pogrelo dubrovniško sonce in ohladilo modrozeleno dubrovniško morje. Etape našega poučnega pa tudi razvedrilnega izleta so bila mesta Mostar, Sarajevo, Jajce, Bihač ter naravne lepote Plitviških jezer.

Vsako mesto, s svojimi znamenitostmi (muzeji, cerkve, spomeniki...) nam je nudilo precej jasno sliko čudovite in privlačne države, ki je, in tega ne smemo pozabiti, konglomerat različnih kultur, narodnosti in jezikov.

Kot zanimivost: v Bihaču se nam je pridružil nov, mali in "kosmat" potnik, ki nam je s svojim lajanjem in mahanjem repa poživil in "skrajšal" pot domov.

Ob zaključku se prav pristrčno zahvaljujem, tudi v imenu ostalih dijakov, profesorjem-spremljevalcem, ki so nas tako stoično "prenašali", vodiču, gospodu Draganu, njegov nasmeh bo prav gotovo ostal v spominu marsikateri dijakinje še veliko časa, pedagoga Evgenu Dviciu in nenazadnje simpatičnemu čeprav redkobesednemu šoferju.

Vsem prijateljem-udeležencem maturantskega izleta pa voščim prijeten študij in uspešen zaključek "šolske kariere".

INGRID DEVETAK
(5. razred trgovskega
zavoda "Cankar")

Na sliki (foto Semolič): udeleženci maturantskega izleta na Plitviških jezerih.

Danes v Gorici Felice Mortillaro

Na Goriškem bo danes na obisku profesor Felice Mortillaro, docent za delovno pravo na univerzi v Perugi, sicer pa tudi skoraj tri desetletja glavni ravnatelj združenja Federmeccanica. Na srečanju s predstavniki Združenja industrijcev bo razpravjal o vsebini in stališčih predloga za obnovo kolektivne delovne pogodbe ter o novem zakonu o odpustih v majhnih podjetjih.

Srečanje je namenjeno članom Združenja industrijcev.

Ob zaključku letošnje uspešne sezone

Lepa telovadna akademija Športnega združenja Dom

Osemnajsta telovadna akademija, ki sta jo v veliki dvorani goriškega Kulturnega doma priredili Domovi sekciji za športno ritmično gimnastiko in športno gimnastiko, je povsem dosegla svoj namen. Sporočilo prirediteljev, ki so želeli prikazati razvijano dejavnost v okviru športnega združenja ter potrditi tesne stike, ki jih imajo s sorodnimi organizacijami v zamejstvu in Sloveniji, je številno občinstvo ugodno sprejelo in s tem izreklo pohvalo vsem, ki so skrbeli za najmlajše Domete predstavnike, predvsem trenerjem obeh sekcij.

Petkov spored so uvedle ritmičarke šole 9. Korpuse iz Nove Gorice in članice twirlinga novogoriškega Hita. Na odru so se nato zvrstili mladi predstavniki TVD Partizan-Bežigrad iz Ljubljane ter Dometi telovadci, ki so bili tudi v tej sezoni deležni dobrih tekmovalnih uspehov.

V duhu prijateljstva med narodi je potekal nastop ritmično-baletne skupine štandreskega društva Velox. Pravljico brez konca so še obogatile članice animacije, pripravniče in selekcije ŠG in SRG pri SZ Dom.

Na slikah (zgoraj): mladi telovadci ljubljanskega TVD Partizana in goriškega Doma ter članice ritmično-baletne skupine Velox iz Štandreža. (Foto Pavšič)

TRŽAŠKA HRANILNICA CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE v Gorici

nova podružnica

V Drevoredu XXIV. maja 1 je sedaj CRT bližja svojim goriškim klientom. Še en uresničen cilj, ki konkretno priča o nenehni rasti zavoda.

obnovljena prizadevanja

Široka ponudba modernih in izpopolnjenih storitev, ki sloni na občutni uporabi tehnoloških struktur in poklicne pripravljenosti.

tradicionalna kompetentnost

Za vsako bančno potrebo se Trziška hranilnica - Cassa di Risparmio di Trieste — predstavlja z izkušnostjo, solidnostjo in zanesljivostjo velikega zavoda, katerega kompetentnost je že postala tradicija.

Nova podružnica u
Drevoredu XXIV. maja 1

crt

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE

V VEDNO VEČJI MERI BANKA DRUGEGA TISOČLETJA.

Zadnja tekma »modrih« pred začetkom svetovnega nogometnega prvenstva

Jugoslavija v »spolitizirani« tekmi klonila razigrani nizozemski ekipi

JUGOSLAVIJA - NIZOZEMSKA 0:2 (0:0)
STRELCA: Rijkard v 53. min., Van Basten v 86. min.

JUGOSLAVIJA: Ivković, Vulić, Hadžibegić, Spasić, Baljić, Jozić, Katanec (Brnović), Stojković, Susić (Prosinečki), Savičević, Stojković, Vujović (Pančev).

NIZOZEMSKA: Van Breukelen, Rutjes, R. Koeman, Van Tigelen, Wouters, Van Aerle (Blind), Rijkard, E. Koeman (Witschge), Gullit, Van Basten, Kieft.

SODNIK: Kaupé (Avstrija).

GLEDALCEV 15.000.

ZAGREB — Jugoslavija je v zadnji prijateljski tekmi za pripravo na svetovno prvenstvo dvakrat izgubila: proti Nizozemski in proti »domaćemu« zagrebškemu občinstvu. Nizozemci so jo premagali z dvema zadetkoma »italijanskih asov« Rijkarda in Van Bastna, občinstvo z nedopustnimi zvijgi.

Jugoslavija je tekmo v Zagrebu v bistvu igrala »v gosteh«. Občinstvo je že z izžvižganjem jugoslovanske himne in imen nastopajočih reprezentantov dejansko spolitiziralo srečanje. Reprezentanca, v kateri je večina igralcev srbske narodnosti in v kateri v nedeljo ni bilo prostora za nobenega ljubljence zagrebških navijačev, je očitno razjarila »hrvaške nacionaliste« (ta termin so včeraj uporabljali domala vsi italijanski poročevalci s srečanja), ki so na tribunah uprizorili pravcati protisrbski show. Le-ta je dosegel višek ob drugem res lepem zadetku Nizozemcev, ki je požel toliko aplavzov, kot če bi ga bil Van Basten dosegel v Amsterdamu, ne pa v Zagrebu. Trener jugoslovanske reprezentance Ivica Osim je bil seveda po tekmi potrj zaradi takšnega obnašanja »navijačev«. »Bilo je, kot če bi igrali v San Siru,« je komentiral. Na vprašanje, zakaj je vodstvo jugoslovanske nogometne zveze izbralo Zagreb za to srečanje, pa je vodja nogometnih reprezentanc Jugoslavije Miljan Miljanić obrazložil, da je za to izrecno zaprosila nizozemska nogometna zveza, ker se je reprezentanca oranžnih tulipnov pripravljala prav v hrvaškem glavnem mestu.

Toliko o izvenšportnih nedeljskih dogajanjih na Maksimiru. Le-ta so nedvomno v določeni meri pogojevala tudi športno predstavo, kar velja seveda pred-

vsem ali izključno za modre. Igrati v takem sovražnem ambientu gotovo ni pozitivno vplivalo na jugoslovanske nogometaše. Kljub temu so v prvem delu zaigrali še kar solidno, pa čeprav se niso še otreli starih hib. Obrambni par Hadžibegić-Jozić je bil že spet večkrat negotov in nezanesljiv. Na sredini igrišča razpolaga Osim s tehnično vrhunskimi igralci, kot so Susić, Stojković, Savičević in Prosinečki, ki pa niso primerni za zastavljanje nasprotnih akcij že na sredini igrišča. Drugo šibko točko predstavlja napad: Osim se ni dobil napadalca, ki bi lahko kolikor toliko solidno zaključeval številne uspešne akcije vezne vrste.

Tako Jugoslavija kot Nizozemska sta pred nedeljskim zadnjim prijateljskim nastopom pred mundialom izgubili: Jugoslavija v Ljubljani proti Španiji, Nizozemska na dunajskem Praterju proti Avstriji. Zagrebška tekma naj bi jima torej služila zato, da bi z dobro igro in

zadovoljivim rezultatom pridobili na samozavesti. Po tistem, kar se je dogodilo na tribunah in na terenu, je od nedelje lahko bolj samozavestna le Nizozemska. »Oranžni« so v primerjavi z dunajsko predstavo zaigrali kot prerojeni. »Modrim« so vsilili svoj ritem igre, ustvarili so številne nevarne akcije in le vratarju Ivkoviću se morajo Jugoslovani zahvaliti, da niso doživeli še hujšega poraza. Med Nizozemci se je spet proslavil Ruud Gullit: po mnenju nogometnih izvedencev se vrača v vrhunsko formo, ob njem pa sta »zrastla« tudi ostala Milanova Nizozemca, Rijkard in Van Basten. Po tistem, kar je pokazala v Zagrebu, je torej reprezentanca trenerja Beenhakkerja postavila svojo kandidaturo za enega od ožjih favoritov za končno zmago v Italiji, seveda, če bo odpravila nekatere pomanjkljivosti v obrambi.

Po drugi strani čaka trenerja Osima še precej dela, ki ga bo sedaj lahko nadaljeval v mirnejšem okolju, v Italiji...

Po neodločenem izidu proti Cosenzi v zadnjem kolu nogometne B lige Triestina bo proslavila obstanek proti Španiji

TRST — Triestina bo proslavila obstanek v italijanski nogometni B ligi s prijateljsko tekmo proti Španiji. V nedeljo so varovanci trenerja Giacominija v zadnji prvenstveni tekmi ohranili mesto med drugoligaši, potem ko so igrali neodločeno s Cosenzo, jutri pa bodo v zadnjem nastopu letošnje sezone »trenirali« nogometno reprezentanco Španije pred bližnjim mundialom. Tekma s Španijo se bo začela ob 20. uri, vstop pa bo prost.

Nedeljska tekma je bila vse prej kot zanimiva. Po zlata vredni točki, ki jo je osvojila teden dni prej v Cagliariju, je Triestini za obstanek v B ligi zadostoval neodločen rezultat. Enak izid je prijal tudi Cosenzi, ki je z zmago v predzadnjem kolu proti Avellinu naredila odločilni korak na poti proti »rešitvi«. Ob takih predpostavkah je bilo povsem razumljivo, da ekipi ne bosta igrali na nož. Igra na tržaškem stadionu Pino Grezar je bila zato vse prej kot napeta in borbeno. O tem priča že dejstvo, da sta trenerja Giacomini in Di Marzio poslala na teren postavi, v katerih je bilo na vsaki strani po šest branilcev in štirje vezni igralci. Edini omembe vreden dogodek srečanja je bil prosti strel Mure (Cosenza), ki je zadel prečko.

Tudi po nedeljskem zadnjem kolu drugoligaškega prvenstva pa še ni dokončno znano, katera ekipa bo skupaj z že prej izpadlimi Catanzarom, Comom in Licato romala v C-1 ligo. Na kritičnem 17. mestu so se namreč z istim številom točk (34) znašle kar štiri enajsterice: Cosenza, Barletta, Messina in Monza. Na podlagi rezultatov medsebojnih srečanj sta si Cosenza in Barletta zagotovili obstanek, Messina in Monza pa bosta morali odigrati dodatno srečanje, ki bo odločilo, katera ekipa se bo izognila izpadu.

IZIDI ZADNJEGA KOLA: Ancona - Como 4:0, Avellino - Pescara 1:1, Brescia - Padova 2:1, Catanzaro - Barletta 0:0, Licata - Reggina 2:3, Messina - Cagliari 1:0, Monza - Torino 2:0, Pisa - Parma 2:2, Reggiana - Foggia 2:2, Triestina - Cosenza 0:0.

KONČNA LESTVICA: Torino 53 točk, Pisa 51, Cagliari 47, Parma 46, Ancona 43, Reggina 42, Reggiana 40, Foggia in Pescara 39, Brescia in Padova 37, Avellino in Triestina 35, Cosenza, Barletta, Messina in Monza 34, Licata 28, Como 27, Catanzaro 25.

Torino, Pisa, Cagliari in Parma so napredovali v A ligo; Licata, Como in Catanzaro so nazadovale v C-1 ligo, četrto ekipo, ki bo izpadla v C-1 ligo, bo odločilo dodatno srečanje med Messino in Monzo.

Uvodno tekmo mundiala bo sodil Vautrot (Fr.)

Francoski sodnik Michel Vautrot bo sodil uvodno tekmo letošnjega svetovnega nogometnega prvenstva med Argentino in Kamerunom. Tako je odločila mednarodna sodniška zveza, ki je tudi objavila seznam sodnikov za prvih 12 tekem mundiala. Tekmo med Italijo in Avstrijo (9. 6. v Rimu) bo sodil Brazilc Wright, uvodno tekmo Jugoslavije z ZRN (Milan, 10. 6.) pa Daneec Mikkelsen. Seznam sodnikov za prvih 12 tekem je sledeč:

Argentina - Kamerun (Milan, 8. 6.): Vautrot (Fr.), stranska Mauro (ZDA) in Listkiewicz (Pol.);

Sovjetska zveza - Romunija (Bari, 9. 6.): Cardellino (Ur.), Soriano Aladren (Sp.) in Silva Arce (Čile);

Italija - Avstrija (Rim, 9. 6.): Wright (Braz.), Perez Hoyos (Kol.) in Silva Valente (Port.);

Arabski emirati - Kolumbija (Bologna, 9. 6.): Courtney (Ang.), Snoddy (S. Ir.) in Takada (Jap.);

ZDA - Češkoslovaška (Firenze, 10. 6.): Röttlisberger (Švi.), Schmidhuber (ZRN) in Van Langenhove (Bel.);

Brazilijska - Švedska (Turin, 10. 6.): Lanese (It.), Jouini (Tun.) in Vautrot (Fr.);

ZRN - Jugoslavija (Milan, 10. 6.): Mikkelsen (Dan.), Listkiewicz (Pol.) in Mandi (Brn.);

Kostarika - Škotska (Genova, 11. 6.): Loustau (Arg.), Jacome Guerrero (Ekv.) in Maciel (Par.);

Anglija - Irska (Cagliari, 11. 6.): Schmidhuber (ZRN), Fredriksson (Šve.) in Röttlisberger (Švi.);

Belgija - Južna Koreja (Verona, 12. 6.): Mauro (ZDA), Courtney (Ang.) in Snoddy (S. Ir.);

Nizozemska - Egipt (Palermo, 12. 6.): Soriano Aladren (Sp.), Lanese (It.) in Maciel (Par.);

Urugvaj - Španija (Videm, 13. 6.): Kohl (Avstrija), Spirin (SZ) in Kirschen (NDR).

Arabski emirati zmagali v Imoli

IMOLA — Nogometna reprezentanca Arabskih emiratov je v nedeljo v prijateljski tekmi s 3:1 premagala ekipo Imole, ki je prav pred kratkim napredovala v italijansko C-2 ligo. Dva gola je zanje dosegel desno krilo Thani, enega pa Bakheet, ki je v drugem polčasu zamenjal Moaba.

Arabski emirati igrajo v skupini z Jugoslavijo, ZRN in Kolumbijo. Prvo tekmo bodo odigrali v soboto, 9. junija, proti Kolumbiji.

Vest izvedel po radiu

BOLOGNA — Branilec Kolumbije, 20-letni Geovanis Cassiani, je povedal, da je vest o vpoklicu v reprezentanco zvedel po radiu, samo nekaj ur pred dokončnim zaključkom seznama. Cassiani je imel srečo: vpoklicani Trellez, ki igra v Švici, se ni pravočasno predstavil na treningu.

Ivanišević in Seleševa (Jug.) v četrtfinalu Roland Garrosa

PARIZ — Jugoslovanska teniška igralka Monika Seleš in Goran Ivanišević sta se uvrstila v četrtfinale odprtega teniškega prvenstva Francije.

Seleševa je v osmini finala po dobri uri igre odpravila Peruanko Lauro Gilsemaister (16. na svetovni lestvici ATP) s 6:4, 6:0. Srečanje se ni začelo najbolje za 16-letno Novosadčanko. Nasprotnica je povedla s 4:1, zatem pa je Monika zaigrala kot prerojena, osvojila je 11 iger zaporedoma in s tem tudi zmago. Po ne prav briljantnem začetku v Parizu (v prvem kolu je izgubila set, drugo srečanje je zmagala po dveh tie-breakih) kaže, da mlada Jugoslovanka prihaja v pravišno formo, kar daje mnogo upati za njene nadaljnje nastope.

Včerajšnji dan je v ženskem turnirju prišlo do nemajhnega presenečenja. češoslovakinja Jana Novotna je izločila lepo Argentinko Gabrielo Sabatini s 6:4, 7:5.

Pari ženskega četrtfinala so tako naslednji: Graf (ZRN) - Martinez (Šp.), Novotna (ČSFR) - K. Maleeva (Bol.), Fernandez (ZDA) - Capriati (ZDA), Seleš (Jug.) - M. Maleeva (Švi.).

Goran Ivanišević se je znebil Šveda Niklasa Kroona v treh setih (6:2, 6:4, 7:5). Tudi tokrat se je proslavil predvsem s servisom (12 asov) in z učinkovito igro na črti. Še na 18-letni Splitčan se bo v četrtfinalom pomeril s trdoživim Avstrijcem Thomasom Musterjem, nosilcem skupine št. 7, ki je včeraj premagal Argentince Martina Jajteja s 7:6 (7:4), 6:3, 6:2.

V četrtfinale so se uvrstili še domačin Thierry Champion z zmago nad Čehoslovakom Karlom Nováčekom s 6:4, 4:6, 3:6, 7:6, 6:3, Francoz Henri Leconte z uspehom nad Sovjetom Andrejem Česnokovom (št. 8) s 6:4, 6:3, 4:6, 2:6, 6:3 in Šved Jonas Svensson, ki je premagal Argentince Guillerma Perez-Roldana z 2:6, 6:4, 6:2, 6:2. V četrtfinalu bodo igrali takole: Svensson (Šve.) - Leconte (Fr.), Agassi (ZDA) - Chang (ZDA), Gomez (Ekv.) - Champion (Fr.).

Kankkunen (lancia) takoj za Sainzom (toyota)

ATENE — Po 2. etapi avtomobilskega rallyja akropole je Finec Kankkunen (lancia) skoraj dohitel Španca Sainza (toyota), od katerega ga ločita le dve sekundi. Izredno je vozil tudi Fiorio (lancia), ki je nadoknadil kar 14 mest in je sedaj na 11. mestu z zaostankom 16'32". Nekaj težav z vozilom je imel Auriol, tako da je s težavo držal korak z najboljšimi. Slabo pa se je godilo Ericssonu, ki je zaradi okvare izgubil precej minut. Tako barve Toyote pred napadi Lancie in ostalih v bistvu brani le Sainz.

VRSTNI RED PO 2. ETAPI: 1. Sainz (Šp.) toyota 2.11'33"; 2. Kankkunen (Fin.) lancia po 2"; 3. Eriksson (Šve.) mitsubishi 28"; 4. Biasion (It.) lancia 30"; 5. Auriol (Fr.) lancia 45"; 6. Vatanen (Fin.) mitsubishi 2'48"; 7. Ericsson (Šve.) toyota 7'31"; 8. Rayneri (It.) lancia 13'04"; 9. "Jigger" (Gr.) lancia 15'38"; 10. De Martini (It.) audi 16'12"; Fiorio (It.) lancia 16'32"; 12. Alen (Fin.) subaru 17'37".

Danes bo na vrsti 3. in obenem najdaljša etapa: tekmovalci bodo prevozili skupno 655 km s 17 posebnimi vožnjami na makadamu (230,480 km).

Suvereno je prestal najtršo preizkušnjo letošnjega 73. Gira Bugno tik pred končno zmago

GALLARATE — Gianni Bugno je suvereno prestal Dolomite in ga sedaj do končne zmage na letošnjem 73. Giru loči praktično le še 38 km današnje etape na kronometer. Italijanski kolesar je tako kot v petek in soboto tudi v nedeljski gorski etapi povsem nadzoroval dogajanje na dirki. Venezuelcu Sierri je dovolil 120 km dolgi pobeg, sam pa je še osvojil sprint skupine najboljših.

Včerajšnja etapa je bila povsem ravninska, primerna torej za sprinterje, ki so priložnost izkoristili. Zmagal je Baffi, za katerega je bila to druga etapna zmaga na letošnjem Giru. Brez polemik pa ni šlo. Mario Cipollini je z veliko ihto obtoževal Baffija, da ga je pri sprintu oškodoval in celo z roko odrinil, tako da je moral uporabiti zavore, sicer bi se zaletel v varnostno ograjo ob progi.

VRSTNI RED 17. ETAPE: 1. Sierra (Ven.), ki je 223 km od Morene do Aprice prevozil v 7.16'58" s povprečno hitrostjo 30,620 km na uro; 2. Volpi (It.) po 52"; 3. Boyer (Fr.) 1'26"; 4. Bugno (It.) 2'10"; 5. Chioccioli (It.); 6. Mottet (Fr.); 7. Ugrumov (SZ); 8. Končev (SZ); 9. Lelli (It.); 10. Echave (Šp.); 11. Giovannetti (It.); 12. Puljnikov (SZ); 13. Lejarreta (Šp.); 14. Bagot (Fr.) vsi v Bugnovem času; 15. Chiappucci 2'23".

VRSTNI RED 18. ETAPE: 1. Baffi (It.), ki je prevozil 180 km dolgo progo od Aprice do Gallarateja v

4.45'48" s povprečno hitrostjo 37,789 km na uro; 2. Cipollini (It.); 3. Abduržaparov (SZ); 4. Anderson (Avstral.); 5. Strazzer (It.); 6. Rosola (It.); 7. Bontempi (It.); 8. Fidanza (It.); 9. Van Poppel (Niz.); 10. Allocchio (It.); 11. Martinello (It.); 12. Moreda (Sp.); 13. Scremin (It.); 14. Peliconi (It.); 15. Bruggmann (Švi.) vsi v Baffijevem času.

SKUPNA LESTVICA: 1. Bugno (It.) v 89.00'38" s povprečno hitrostjo 37,306 km na uro; 2. Mottet (Fr.) po 4'13"; 3. Giovannetti (It.) 6'40"; 4. Echave (Šp.) 9'37"; 5. Chioccioli (It.) 10'06"; 6. Puljnikov (SZ) 10'30"; 7. Lejarreta (Šp.) 13'11"; 8. Ugrumov (SZ) 13'12"; 9. Chozas (Sp.) 14'24"; 10. Lelli (It.) 15'08"; 11. Sierra (Šp.) 15'57"; 12. Philipot (Fr.) 20'17"; 13. Lecchi (It.) 21'19"; 14. Theunisse (Niz.) 23'07"; 15. Chiappucci (It.) 23'55".

Strazzer etapa Belli še v vodstvu

GALLARATE (Varese) — Včerajšnja etapo (Sondrio - Gallarate, 151 km) na kolesarski dirki po Italiji za amaterje je osvojil Massimo Strazzer, ki je v sprintu prehitel Fabia Baldato (oba Veneto).

Na skupni lestvici vodi Belli (Lombardija) v času 31.31'11", drugouvršeni Gotti (Lombardija) pa ima 1'11" zaostanka. Flavio Milan iz Furlanije-Juljske krajine je na 10. mestu po 4'15".

ENI

Comitato Olimpico Nazionale Italiano
Italijanski olimpijski komite

ŠTIRI PRILOŽNOSTI

Totomondiale

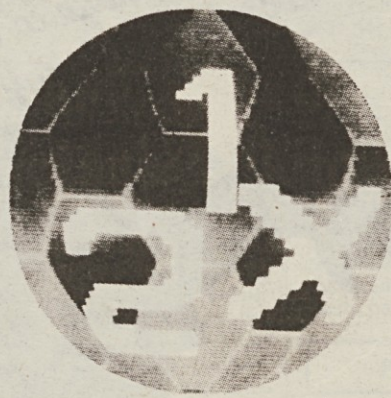
DA POSTANEŠ MILIJARDER

8. JUNIJA (igra se do četrta, 7.)

13. JUNIJA (igra se do torka, 12.)

17. JUNIJA (igra se do sobote, 16.)

7. JULIJA (igra se do petka, 6.)

Totocalcio
»V SLUŽBI ŠPORTA«

totip			totocalcio		
1. —	1. Valcontero	2	Ancona - Como	1	
2. —	2. Cadillac Ranch	1	Avellino - Pescara	X	
3. —	1. Irresponsabile	X	Brescia - Padova	1	
4. —	2. Fiorano Om	1	Catanzaro - Barletta	X	
5. —	1. Falco Grigio	1	Licata - Reggina	2	
6. —	2. Dobbiaco	1	Messina - Cagliari	1	
7. —	1. Edoforte	2	Monza - Torino	1	
8. —	2. Imponent Horse	2	Pisa - Parma	X	
9. —	1. Iala Effe	X	Reggiana - Foggia	X	
10. —	2. Gaminella Mp	2	Triestina - Cosenza	X	
11. —	1. Educato Fa	X	Vicenza - Prato	1	
12. —	2. Imperator Blue	X	Pontedera - Pro Vercelli	1	
			Cittadella - Pro Sesto	2	
KVOTE			KVOTE		
12	37.826.000 lir		13 (1.783 dobitnikov)	3.676.000 lir	
11	1.410.000 lir		12 (28.110 dobitnikov)	231.900 lir	
10	108.000 lir				

PRIHODNJE KOLO (igra se najkasneje do četrta, 7. junija): Argentina - Kamerun (prvi polčas), Argentina - Kamerun (končni rezultat), Italija - Avstrija (1. p.), Italija - Avstrija (k. r.), SZ - Romunija, Arabski emirati - Kolumbija (1. p.), Arabski emirati - Kolumbija (k. r.), Brazilija - Švedska, ZRN - Jugoslavija (1. p.), ZRN - Jugoslavija (k. r.), Anglija - Irska (1. p.), Anglija - Irska (k. r.), Belgija - Koreja.

V skupini C bodo tekmovala Brazilija, Škotska, Švedska in Kostarika

Brazilija eden glavnih favoritov

Brazilska državna reprezentanca je edina, ki je sodelovala na vseh svetovnih preizkušnjah. Njena uspešnost pa se kaže tudi v tem, da na posebni lestvici dosedanjih nastopov zaseda najvišje mesto, saj je ob treh svetovnih naslovih beležila več prestižnih uvrstitev.

Spričo navedenega je jasno, da tudi na italijanskem svetovnem prvenstvu imajo Brazilci precejšnje možnosti, da se vključijo v boj za končno zmago. Čeravno ne razpolagajo z nekaterimi nadpovprečnimi posamezniki, kot je to veljalo doslej, je trener Lazaroni znal ustvariti dokaj homogeno ekipo, ki je na račun spektakularne igre bistveno okrepila obrambo, ki je predstavljala najbolj ranljivo točko predstavnikov »futebola bailada«.

V južnoameriški državi sambe in karnevala se je uveljavilo veliko izrednih nogometnih talentov. Že v začetku stoletja je v Braziliji zaslovel igralce, ki so mu dali vzdevek »El Tigre«. Šlo je za Arthurja Friedenreicha, ki je igral do 43. leta starosti in v svoji karieri dosegel kar 1.329 golov. V tridesetih letih sta se izkazala Tim in Leonidas Da Silva. Svetovna javnost sicer očitno bolje pozna nekatere igralce, ki so zasloveli v petdesetih letih, ko je bila brazilska reprezentanca v bistvu nepremagljiva. Djalma in Nilton Santos, Didi, Vavá so bili najpomembnejši predstavniki te generacije. Njihova imena pa sta kmalu »zasenčila« legendi brazilskega in svetovnega nogometa: Manoel Mané Francisco Dos Santos, ali bolj poznani kot Garrincha, in nepozabni Edson Arantes do Nascimento, svetovno znani Pelé, največji nogometni fenomen vseh časov. Na spisku brazilskih asov ne smejo izostati nekateri igralci, ki so se proslavili v italijanskem prvenstvu. Gre za Amarildo, Altafinija, Juniorja, Falcaoja in Zica.

Državna reprezentanca Brazilije zasleduje v Italiji četrty naslov svetovnega prvaka

»Tetracampeao« v brazilskem jeziku pomeni štirikratni svetovni prvak: to je cilj, ki so si ga zastavili Lazaronijeve varovanci. Ekipo razpolaga z igralci z izredno taktično sposobnostjo in to

predvsem zaradi izkušenj, ki so si jih nabrali v raznih evropskih ekipah. Izredno visoka inflacijska stopnja je namreč »usmerila« najboljše igralce predvsem v Italijo, Španijo, Francijo in na Portugalsko, kjer je zaslužek iz-

redno visok. Najvidnejši predstavnik teh nogometnih izseljencev je Careca, kapetan reprezentance, ki je prav pri Napoliju pokazal, kako se da združiti brazilsko iznajdljivost z evropsko taktičnostjo.

Glavna skrb selektorja Sebastiaoja Lazaronija pa je bila namenjena obrambi. Brazilski trener si je omislil nekaj povsem novega v pojmovanju južnoameriškega nogometa: vlogo »libera«. Taktično spremembo sam Lazaroni takole utemeljuje: »Za primer denimo, da si bosta v finalu stali nasproti Italiji in Braziliji. Baggio se približuje našemu vratarju, zasleduje ga Aldair. Njegova naloga je, da ga za vsako ceno zaustavi. Če mu to ne uspe z dovoljeno potezo, ga mora zadržati za majico ali kaj podobnega. Spomnimo se, da je na španskem mundialu Gentile na tak način zaustavil Zica. In kdo je zmagal mundial? Brazilija ali Italija?«

Tako torej se bo Brazilija obnašala na italijanskem mundialu. V detajlu lahko rečemo, da Lazaronijeva shema predvideva dva branilca na krilih, ki bosta imela tudi ofenzivno nalogo (Jorginho in Branco ali Mazinho). Središnja branilca bosta Aldair in Gomes, vlogo »libera« pa bo odigral Mauro Galvao, ki bo ščitil vratarja Taffarela.

Sredina igrišča zares ne bi smela predstavljati težav Lazaroniju, saj razpolaga z vrsto odličnih in iznajdljivih igralcev. To so Alemão, Silas, Dunga, Valdo, Bismarck in Geovani. Še večja pa je izbira v napadu, saj so igralci kot Careca, Bebeto, Romario in Müller povsem zanesljivi.

Čeravno je taktika, ki jo je uvedel Lazaroni, naletela tudi na marsikatero kritiko, velja omeniti, da je brazilska izbrana vrsta lani, po dvajsetih letih, ponovno zmagala pokal Amerike.

DOSLEJ NA SP: 1930 (6.), 1934 (14.), 1938 (3.), 1950 (2.), 1954 (5.), 1958 (1.), 1962 (1.), 1966 (11.), 1970 (1.), 1974 (4.), 1978 (3.), 1982 (5.), 1986 (5.).

KVALIFIKACIJE ZA SP: Venezuela - Brazilija 0:4, Čile - Brazilija 1:1, Brazilija - Venezuela 6:0, Brazilija - Čile 2:0.

Na sedmih svetovnih prvenstvih so bili doslej vedno izločeni v kvalifikacijah Škotska upa v uvrstitev v drugo fazo

Škotski reprezentantje so prepričani, da se jim bo sreča tokratnasmehnila. Dejstvo je, da so predstavniki dežele »varčevalcev« sodelovali na sedmih svetovnih nogometnih preizkušnjah, vsakič pa so bili izločeni v prvi fazi. Škotski nogometaši prihajajo v Italijo s precej močno postavbo, ki se je izkazala že na kvalifikacijah, ko je zasedla 2. mesto za Jugoslavijo.

Najboljši predstavniki te reprezentance so vsekakor vratar Jim Leighton (igra pri Manchesteru), branilca Willie Miller in Alex McLeish (oba Aberdeen), vezni igralec Paul McStay in napadalec McJohnston in Ally McCoist.

Škotski trener Andy Roxburgh, ki je dober poznavalec svetovnega nogometa, se je odločil za predčasno bivanje v Italiji, v želji, da bi se igralci čimprej vživeli v novo stvarnost in primerneje kljubovali določenim psihološkim težavam, ki se bodo prej ali slej pojavile.

Na uspehe te reprezentance računa tudi škotska nogometna federacija, ki je med najstarejšimi na svetu. Danes se v tej državi z nogometom ukvarja 5.700 klubov z 200.000 igralci. Drugi zanimivi podatek zadeva gledalce, številno katerih se v zadnjih letih stalno večja. To je rezultat večjega priliva denarja v »nogometno industrijo«. Predvsem sloviti klubi, kot so Rangers, Celtic in Aberdeen, razpolagajo z zadostnimi finančnimi sredstvi, da lahko zadržijo doma najboljše igralce, ki so do pred kratkim redno nastopali v angleških ekipah.

Kar zadeva tehnično-taktično plat reprezentance, gre omeniti, da trener Roxburgh ima dokaj težav v obrambi. V kvalifikacijskih srečanjih je namreč škotska vrsta dosegla 12 zadelcev, prav toliko pa jih je prejela, kar ne daje zadostnih zagotovil spričo tako zahtevne naloge, kot je svetovno prvenstvo. Trener je v zadnjem času delal predvsem na tem, da je od branilcev zahteval večjo odločnost in manj prodorov v napad, kar je sicer v njihovi navadi.

Škotska igra je izrazito britanskega tipa: agonizem, hitrost in dobra fizična pripravljenost. Doslej, kljub delnemu uspehu na svetovnih preizkušnjah, pa so se v svetu proslavili nekateri odlični igralci. Spomnimo se Denisa Lawa, Billyja Bremnerja, Jimmyja Johnstoneja in Kennyja Dalglisha.

Tudi s spominom na te igralce bo škotska vrsta prvič v svoji zgodovini skušala premostiti prvo fazo in zabeležiti zgodovinski rezultat. Pogoji za to

so. Sam trener pravi, da je v C skupini nepremagljiva le brazilska vrsta, srečanje s Švedsko pa bo odločalo o drugem mestu.

DOSLEJ NA SP: 1954 (15.), 1958 (14.), 1974 (9.), 1978 (11.), 1982 (15.), 1986 (19.).

KVALIFIKACIJE ZA SP: Norveška - Škotska 1:2, Škotska - Jugoslavija 1:1, Ciper - Škotska 2:3, Škotska - Francija 2:0, Škotska - Ciper 2:1, Jugoslavija - Škotska 3:1, Francija - Škotska 3:0, Škotska - Norveška 1:1.

Švedska in njeni »potujoči« nogometaši

Švedska državna reprezentanca, ki se po dvanajstih letih ponovno vrača na prizorišče svetovnega prvenstva, bo lahko predstavljala presenečenje letošnjega mundiala. Mladi trener rumeno-modrih, 41-letni Olle Nordin je namreč znal zelo dobro združiti »potujoče« igralce z domačimi nogometaši. To je švedski selektor potrdil že s prvim mestom v kvalifikacijski skupini.

Ob tem ne gre pozabiti, da bo prav Švedska gostiteljica evropskega nogometnega prvenstva, ki bo leta 1992, in zaradi tega se reprezentanca na vso moč trudi, da bi ob tej priložnosti razpolagala s kakovostno ekipo, ki bi se lahko potegovala za sam naslov.

Rekli smo, da več kot polovica švedskih reprezentantov nastopa za tuje klube po Evropi. Napadalec Mats Magnusson igra na Portugalskem, v Italiji nastopajo Glenn Peter Stromberg, Robert Prytz in Anders Limpar, Johnny Ekstroem služi kruh v Franciji, Stefan Peterson in Peter Larsson pa igra na Nizozemskem, več je igralcev, ki nastopajo v Angliji. To dejstvo predstavlja dokaj zahtevno nalogo za trenerja Nordina, ki je imel malo časa na razpolago, da je treniral z vsemi reprezentanti.

Jonas Thern

Možnosti, da se bo Švedska v Italiji proslavila med boljšimi reprezentancami, niso majhne. Več je namreč nogometnih poznavalcev, ki napovedujejo, da bodo Stromberg in tovariši otežili nalogo sami Braziliji.

Dosedanji nastopi na SP so Švedski zagotovili precejšnje zadoščenje. Gotovo največje so doživeli leta 1958, ko so pred domačim občinstvom morali v

Če je kdo, ki se lahko veseli nastopa na tem svetovnem prvenstvu, potem je to reprezentanca Kostarike, male srednjeameriške države, ki si je mesto med 24 najboljšimi državami sveta priborila tudi zaradi izključitve Mehike v kvalifikacijskih srečanjih.

Nogomet v tej državi je sicer v zadnjem desetletju opravičil vidni kakovostni napredek in to tudi na mednarodnem prizorišču. Omenimo naj, da je Kostarika sodelovala na olimpijskih igrah leta 1980 in 1984 in na svetovnem prvenstvu FIFA za igralce do 16. leta starosti.

Največji problem za varovance jugoslovanskega trenerja Bore Milutinovića je pomanjkanje mednarodne izkušnje. Kostarika je namreč v zadnjih letih odigrala zelo malo srečanj z ekipami iz Evrope in Južne Amerike, kar bo lahko imelo svoj negativen vpliv na mundialu. Sicer je to na neki način tudi razumljivo, saj si je država prvič zagotovila mesto v finalnem krogu svetovnega prvenstva. Njen največji in najbolj prestižni navijač pa je sam predsednik Kostarike, sicer Nobelov nagrajenec za mir Oscar Arias.

Zmaga na kvalifikacijah je stala mesto dvema trenerjema. Njima je sledil 54-letni Marvin Rodriguez, ki je z ekipo dosegel vrsto uspehov in si zagotovil mesto na italijanskem mundialu.

Juan Cayasso

lu. Rodriguez, preden je postal državni selektor, je z ekipo Saprissa zmagal pet državnih naslovov. Nič čudnega torej, da je v reprezentanco vključil največ igralcev iz tega kluba, kar pa ni bilo v sozvočju s tamkajšnjo nogometno federacijo, ki je Rodriguezu zamenjala z Boro Milutinovičem. O njem povejmo, da je mehiški reprezentanci leta 1986 zagotovil 4. mesto, kar so vsi smatrali za enkratni nogometni uspeh. Tudi zaradi tega so Milutinovića poklicali v Videm, kjer je za nekaj časa bil tehnični direktor Udineseja, a brez velikega uspeha.

Sestava reprezentance, kljub Milutinovičevemu prihodu, bo ostala v bistvu enaka tisti, ki je zmagala na kvalifikacijah. Med reprezentanti bo tudi vratar Luis Gabelo Connejo, ki je značilen zaradi svoje vernosti, ko pred vsakim srečanjem kleče moli sredi vrat. Na sredini igrišča velja omeniti Juana Cayassa, ki mu strokovnjaki pripisujejo izredno velike igralne sposobnosti in velik smisel za gol. Večina igralcev pa sodi v srednjižnji kakovostni razred, kar tej reprezentanci ne daje velikega upanja za vstop v osmino finala. Sicer v Kostariki upajo, da bo Bora Milutinovič znal ponoviti »čudež« izpred štirih let, ko je mehiško izbrano vrsto popeljal do samega vrha svetovnega nogometa.

KVALIFIKACIJE ZA SP: Kostarika - Panama 1:1, Panama - Kostarika 2:0, Gvatemala - Kostarika 1:0, Kostarika - Gvatemala 2:1, Kostarika - ZDA 1:0, ZDA - Kostarika 1:0, Trinidad/Tobago - Kostarika 1:1, Kostarika - Trinidad/Tobago 1:0, El Salvador - Kostarika 2:4, Kostarika - El Salvador 1:0.

Stran pripravil
RUDI PAVŠIČ

Še vedno odmeva uspeh naših odbojkarjev v Cuneu Trinko in Erjavec izredna

Če odbojkarji goriške srednje šole Ivan Trinko nadaljujejo s tradicijo uspešnih nastopov v okviru mladinskih iger, so učenec nižje srednje šole Fran Erjavec iz Rojana na kvalifikacijskem turnirju v Cuneu, kot smo že poročali, res izredno prijetno presenetili. Vsekakor lahko rečemo, da je uvrstitev obeh naših šol na vsedravnno finale (od 29. 9. do 5. 10. v Rimu), na katerem bodo nastopile štiri najboljše šole v Italiji, doslej največji uspeh našega šolskega športa nasploh, odbojke pa še posebej.

»S prvim mestom v Cuneu«, nam je dejal trener Trinko prof. Aleksander Kodrič, »smo že dosegli odlični rezultat. V Rim pa ne bomo odpotovali brez dodatnih možnosti za še večji uspeh. Ne vem, kdo so naši nasprotniki, sicer bo na tej zahtevni preizkušnji odvisno predvsem od nas samih, kaj bomo dosegli.«

Meddeželna faza v Cuneu, na kateri je sodelovalo 8 ekip, za goriške dijake ni predstavljala najtežje ovire. Po uspešnem začetku, ko so z 2:0 (15:5, 15:2) odpravili šolo iz Novare, so proti Veroni naleteli na najtežjega nasprotnika in so se morali pošteno potruditi, da so ga premagali z 2:0 (15:8, 16:14). V tretjem srečanju proti Imperii so vknjižili treji uspeh in ekipo iz Ligurije odpravili z 2:1 (14:16, 15:5, 15:9). Odločilno srečanje proti prvuvrščeni postavi iz druge skupine, Sondriu, je za predstavnike šole Trinko pomenilo le nekaj več kot dober trening (15:6, 15:2).

Trener Kodrič je podčrtal, da so mladi odbojkarji pokazali zvrhano mero poštvalnosti, posebno v nekaterih kritičnih trenutkih srečanja proti Veroni. Sicer se je tudi ob tej priložnosti, kot že na državnem finalu under 14 v Beneventu, izkazal Boris Šfiligoi, ki je bil v središču zanimanja predstavnikov nekaterih društev, ki nastopajo v A ligi. Dijak goriške srednje šole prav gotovo sodi med najbolj obetavne odbojkarje mlajše generacije v Furlaniji-Juljski krajini.

Ekipo šole Ivan Trinko so sestavljali: Boris Šfiligoi, Erik Figelj, Matej Makuc, Gianni Mania, Matej Pintar, Danjel in Manuel Soban, Evgen Komjanc, Niko Di Battista, Danjel Radetti in Andrea Farra.

Postava šole Ivan Trinko s trenerjem Aleksandrom Kodričem.

V Cuneu so istočasno zaposlene tudi dijakinje nižje srednje šole Fran Erjavec, ki so v svoji skupini najprej premagale vrstnice Novare z 2:0 (15:5, 15:8), nato Imperio z 2:1 (9:15, 15:3, 15:9) ter v odličnem srečanju za nastop v finalu še Pavio z 2:0 (15:10, 15:7). V finalu se je Erjavec srečal z zmagovalcem skupine A, Trentom. Omeniti moramo, da so tako pri fantin kot tudi dekletih v vsaki skupini nastopile po štiri šole. V Cuneu so poleg deželnih prvakov F-JK nastopili še prvaki Piemonta, Ligurije, Lombardije in Tridenta.

Glede sklepne srečanja s Trentom, ki se je končalo z 2:0 (15:13, 15:10) nam je prof. Franko Drasič, ki je spremljal in vodil učenke Frana Erjavca, dejal: »Ženska finalna tekma je bila vsekakor bolj razburljiva in kakovostna kot pri fantih, ker Goričani resnično niso naleteli na enakovredne nasprotnike. Spoprijeli sta se dve tehnično zelo dobri ekipi. Končna zmaga je bila odvisna od psihične vzdržljivosti igralke. V prvem nizu sta se velika tekmečeca nenehno menjavala v vodstvu. Pri stanju 13:11 za Trento je kazalo, da je vse izgubljeno. Šele potem so naša dekleta pokazala izredno tehnično zrelost. Izkoristile so namreč dejstvo, da je morala najboljša napadalka

Trenta zaradi rotacije v obrambno linijo. Z izredno zanesljivim servisom, brez napak, so polovile nasprotno slabo točene žoge ter izbojevale še potrebne 4 točke. Po izgubljenem prvem nizu so se nasprotnice zmedle. V nadaljevanje srečanja je bilo delo zelo olajšano. Mlade odbojkarice Frana Erjavca so bile stalno v vodstvu. Žilave nasprotnice so se približala na 11:9, a več niso zmogle. Ob zaključnem zvižgu je na igrišču zavladalo nepopisno veselje, saj so se dekleta šele tedaj zavedle, da so izbojevale najmanj 4. mesto v Italiji. To je za našo nižjo srednjo šolo, ki šteje samo 52 učencev in učenek, izreden uspeh in enkratno zadoščenje. Največjega zadoščenja smo bili deležni - je dodal prof. Drasič - na zaključnem nagrajevanju ob prisotnosti deželnega tajnika CONI in šolskega skrbnika iz Cuneu. Napovedovalec je namreč številnim gledalcem povedal, da sta prvi mesti v ženski in moški konkurenci izbojevali dve slovenski šoli iz Gorice in Trsta. Za šolo Fran Erjavca so v Cuneu igrali: Aleksandra Azman, Paola Gregori, Irina Vitez, Katja Vodopivec, Marjana Debeljuh, Ivana in Katja Milič, Kristina Bezenšek, Tjaša Jogan in Poljanka Dolhar.

Odbojarski troboj Slovenije, Hrvatske ter ZSSDI Tako med fanti kot dekleti ZSSDI zasedlo drugo mesto

V nedeljo je bil na sporedu že tradicionalni moški in ženski odbojarski turnir za igralke in igralce letnika 75 in mlajše, na katerem so nastopile reprezentance Slovenije, Hrvatske in ZSSDI. Organizacija tekmovanja je letos pripadla Sloveniji, tako da so fanje igrali v Izoli, dekleta pa v Smededli pri Kopru.

Moško ekipo ZSSDI, katero je vodil Valov trener Markič, so sestavljali goriški igralci, žensko, pod vodstvom trenerja Peterlina, pa Tržačanke. Ženska reprezentanca je bila sicer okrnjena, saj se turnirja niso moge udeležiti Borove igralke, ki so bile zaposlene s svojim klubom, prisotne pa so bile predstavnice vseh ostalih tržaških društev.

Tako v moški kot v ženski konkurenci je bilo takoj razvidno, da reprezentanca Hrvatske tehnično zaostaja za ostalima dvema in je tudi izgubila obe srečanja. O prvem mestu je tako pri fantih kot pri dekletih odločal dvoboj med Slovenijo in ZSSDI. Pionirji Slovenije zaenkrat bodisi tehnično kot taktično prekašajo zamejske vrstnike in sestavljajo zelo perspektivno ekipo, kateri so se sicer Goričani zagrizeno upirali, vendar so morali priznati njeno premoč. Sloveniji so klonile tudi tržaške igralke, vendar gre glavni razlog za poraz iskati v dejstvu, da je ekipa na tem turnirju prvič igrala skupaj in da se mlade odbojkarice praktično niso »ujele« v polju. Upamo si tudi trditi, da bi bila ekipa v popolnem sestavu vsaj enakovredna reprezentanci Slovenije, pa čeprav je ta, podobno kot moška vrsta pred turnirjem, imela tridnevne skupne priprave. Izidi:

MOŠKI

Slovenija - ZSSDI 2:0 (15:9, 15:11)
ZSSDI - Hrvatska 2:0 (15:7, 15:11)
Slovenija - Hrvatska 2:0 (15:11, 15:12)
LESTVICA: 1. Slovenija; 2. ZSSDI; 3. Hrvatska.

ZSSDI: Maraž, Brisko, Devetak, Gravnar, Paoletti, Florenin, Komic, Uršič, Koršič, Kovic, Mužič, Korečič.

ŽENSKÉ

Slovenija - Hrvatska 2:0 (15:8, 15:11)
Slovenija - ZSSDI 2:0 (15:9, 15:9)
ZSSDI - Hrvatska 2:0 (15:10, 15:10)
LESTVICA: 1. Slovenija; 2. ZSSDI; 3. Hrvatska.

ZSSDI: Kralj, Pertot, Kosmač, Bandi, Černe, Caharija, Legiša, Starc, Daniela in Kristina Bogatec, Spacal, Brišnik. Po tekmovanju je vse prisotne pozdravil tajnik odbojarske zveze Slovenije Edvard Velkaverh, ki je poudaril pomem takih tekmovanj. Povedal je še, da bi odbojarska zveza Slovenije to vsakoletno srečanje rada razširila tudi na območje Alpe-Jadran. Prihodnje srečanje reprezentanc Hrvatske, Slovenije in ZSSDI bo že septembra, vendar tokrat za kadete in kadetinke, kar odgovarja kategoriji under 18. To tekmovanje bo tudi nadomestilo dosežanje mednarodno članskega tekmovanja za pokal prijateljstva. Sledilo je skupno nagrajevanje. Prvuvrščeni ekipi sta dobili pokal, ostale pa spominke plakete. Nagrajene so bile tudi najboljše igralke turnirja, med temi tudi Kristina Bogatec kot najboljša obrambna igralka. (lnka)

DEŽELNI POKAL

SLOGA KOIMPEX - KENNEDY 0:3 (4:15, 8:15, 7:15)

SLOGA KOIMPEX: Ciocchi, Fabrizi, Grgič, Kosmina, Lupinc, Marucelli, Mijot, Sosič, Škerk, Žbogar.

V četrtfinalu deželnega pokala sta se že tretjič v tej sezoni srečala videmski Kennedy in Sloga Koimpeks. Kot v obeh prvenstvenih tekmah so slavile Videmčanke, vendar so tokrat prišle do uspeha neprimerno lažje kot med sezono. Slogačice so sicer nastopile brez Ukmarjeve in Milkovičeve, kar je nedvomno ošibilo njihov napad. Vsekakor igralke s svojim nastopom niso zadovoljile, saj so bile brez prave motivacije, poznala pa se jim je preutrujenost po dolgi sezoni, tako da je odlični Kennedy točki osvojil brez hujšega naprežanja. Povratna tekma bo že jutri. Po tem izidu pa je tudi že jasno, da se bo v polfinalu uvrstil Kennedy, kateremu je dovolj, da osvoji en sam set. (lnka)

Ženski odbojarski pokal Kljub porazu borovke upajo

VBC SAVONA - BOR FRIULEXPORT 3:2 (15:13, 15:7, 7:15, 7:15, 15:10)

BOR FRIULEXPORT: Gregori, Azman, Čok, M. in P. Krapež, Legović, Neubauer, Vitez, Vodopivec, Zubalčič.

Borovke so na prvi tekmi meddeželne faze prvenstva under 16 v Savoni sicer doživele tesen poraz, vendar je rezultat kljub vsemu nedvomno pozitiven, saj našim igalkam dopušča lepe možnosti, da z dobrim nastopom v povratni tekmi, ki bo v nedeljo v Trstu, premostijo tudi to oviro in tako dodajo letošnjim enkratnim dosežkom še en velik uspeh.

Nedeljsko gostovanje v Savoni so v Borovem taboru pričakovali s precejšnjo zaskrbljenostjo, saj je znano, da je dežela Ligurija odbojarsko razvitejša od naše, poleg tega pa je nastopanje v starejši kategoriji še dodatna težava za naše 14-letnice. Ekipo iz Savone sestavljajo visoke in fizično močnejše igralke, kar je v začetku tekme nekoliko pogojevalo igro naših, kasneje pa se je izkazalo, da so po tehničnem znanju borovke bile celo boljše pripravljene od domačink. Po nerodno izgubljenem prvem setu, je Savona v drugem že povedla z 10:0 in kazalo je na katastrofo Bora. Tedaj pa so »plave« odločno reagirale, močno znižale zaostanek in čeprav seta niso mogle več dobiti, so pa pridobile samozaupanje in nato razmeroma lahko osvojile dva zaporedna niza in povsem zmedle nasprotnice z poštvalno obrambo in učinkovitimi protinapadi.

V »tie-breaku« je nato zopet slavila izkušenejša domača ekipa, borovke pa so si kljub temu ustvarile dobro izhodišče za povratno tekmo, saj so po točkah bile celo boljše (60:59). Savona pa so zapustile z zavestjo, da so častno zastopale Borovo slovensko in tudi deželno odbojko. (Igor)

6. krog

Zmagovalec nagradne uganke, ki je bila postavljena v zadnjem 6. KROGU, je Franko Koren iz Ricmanj. Pravilno je odgovoril, da ima jugoslovanska teniška igralka Monika Seleš komaj 16 let.

Franku čestitamo in ga vabimo, da se čim prej oglasi na Pontecu v Trstu, Ul. Trento 15, kjer ga že čaka lepa športna torba znamke KRONOS.

V nedavno zaključeni sezoni 1989/90 v italijanski ženski namiznoteniški B ligi Krasu ni uspel preboj, Bor še v skrbeh

Še nikoli v zgodovini Krasa - v njegovem 19-letnem neprekinjenem nastopanju v najvišji ligi - ni bila usoda prvoligaške ekipe tako povezana z uspehom druge ekipe, kot se je to zgodilo v sezoni 1989/90. Drugoligaška ekipa si je sredi prvenstva morala prevzeti na rame nemajhno breme. Po uvodnih tekmah v A ligi, ko je postajalo zmeraj bolj očitno, da prva ekipa ne bo zmogla, je Krasovo vodstvo začelo računati na preboj drugoligaške ekipe. Čeprav koncept ekipe v B ligi predvideva nastop mlajših kategorij, je vodstvo v ekipo vključilo izkušeno seniorko Sonjo Milič, ki je zamenjala igralko Eleno Colja. Občasno pa je igrala tudi Sonja Doljak, nekdanja članica A ekipe.

Okrepjena postava Krasa Corium (Sonja Milič, Biserka Simoneta, Martina Ravbar) je svoje novo poslanstvo, da zagotovi svojemu društvu še naprej obstanek v A ligi, odlično opravljala prav do zadnjega kola. V začetnem in povratnem delu so krasovke premagale vse ekipe (v skupini B je nastopalo sedem postav). V zadnjem povratnem 14. kolu pa jim je upanje za preboj vzel bocenski Recoaro, povratnik iz A lige. To je bila »najdaljša« tekma, ki je odločala o statusu Krasa v najvišji ligi. Velika odgovornost drugoligaške ekipe je tedaj kot Demoklejev meč visela nad izidom zadnjega srečanja. Psihološka napetost je bila velika, celo prevelika za nekdanjo državno prvakinjo Sonjo Milič. Vendar pa je v odločilni tekmi prišlo tudi do prijetnega preseñenja, za katerega je poskrbela Biserka Simoneta. Najmlajša krasovka je strla odpor najboljše nasprotnikove igralke in članice državne reprezentan-

ce Oberrauchove. Prav v tem vidijo pri Krasu zameetek nadaljnjega razvoja namiznoteniškega odseka. Z mladimi in prizadevnimi igralci si Kras obeta novih vzponov, čeprav željni uspehi ne bodo prišli tako hitro. Pomembna je dobra osnova - opreti se na lastne sile. Razveseljivo je, da podmladka pri NTO Kras (zaenkrat) ne primanjkuje.

Protagonistke Krasove ženske B lige v sezoni 1989/90 so bile: Sonja Milič, Biserka Simoneta, Martina Ravbar (Sonja Doljak, Elena Colja). (J. J.)

V ženski B ligi pa imamo še eno našo postavbo, in sicer Bor Farco. Kratek pregled njene tekmovalne sezone pokaže, da je bil letošnji izkupiček uspehov več kot pozitiven.

Vsekakor nastope te tržaške namiznoteniške ekipe lahko razdelimo v štiri kategorije. To so: sodelovanje v prvenstvu B lige, kvalifikacija za nastop na državnem prvenstvu, državno prvenstvo samo in pa udeležba na raznih turnirjih.

V B ligi so se Bersanova, Posegova in Cergolova srečale s šestimi nasprotniki, od katerih so tri premagale v obeh tekmah, enega v eni, proti dvema pa so izgubile tako prvi kot tudi povratni srečanja. Tako se je zgodilo, da je zmanjkala za zanesljiv obstanek v tem prvenstvu ena sama zmaga, ki je bila verjetno najlažje dosegljiva v povratnem srečanju s Karneidom, toda zgodilo se je drugače. Drugoligaški status borovk je zdaj odvisen od tega, kako bo federacija za prihodnjo sezono sestavila posamezne B-ligaške skupine in torej upanje na obstanek še ni izgubljeno.

V kvalifikacijah za državno prvenstvo je bila glavno orožje Tržačank

Borovi namiznoteniški igralci: od leve Nastja Milič, Ivana Flego, Tjaša Ruzier, Ana Bersan, Mitja Petelin, Gaja Galvani, Lara Posega, Jadranka Cergol, Marko Petelin, v ozadju trener Marino Filipas.

dvojica Posega - Bersan, ki je na štirih turnirjih kar dvakrat zmagala. Poleg tega sta obe tekmovalki skupaj s Cergolovo med posameznicami zbrali v tej sezoni na teh turnirjih eno drugo mesto, pet tretjih in še nekaj visokih uvrstitev.

Krono tem uspehom je dal nastop na državnem prvenstvu s kar tremi osvojenimi bronzastimi kolajnami in enim še vedno odličnim petim mestom.

Če k temu dodamo še nepričakovano in pomembno zmago Bersanove ob koncu sezone na močnem turnirju na Reki, potem res ni več nobenega dvoma, da je treba dati dekletom Bora Farco in njihovemu trenerju Marinu Filipasu za dosežene uspehe vse priznanje. (boj)

LESTVICA B SKUPINE

1. Recoaro Agostini Bocen 22 točk
2. KRAS CORIUM 20
3. Karneid Bocen 16
4. Bor Farco 14
5. Azzurra Gorica 10
6. Rencio Bocen 4
7. Fincantieri Trst brez točk

Moška C liga

Krasovci so prijetno presenetili. Kar jim je za las ušlo v lanskem prvenstvu, so dosegli v letošnji sezoni. Cristian Mersi, Igor Milič, Marjan Milič (Boris Štoka, Matjaž Šerčer) so namreč dosegli napredovanje, tako da bo Kras prvič v svoji zgodovini imel ekipo v B-2 ligi.

LESTVICA SKUPINE E

1. CMM Trst 28 točk
2. Fincantieri Trst 20
3. KRAS 18
4. Cassa Rurale Villazzano 16

Na sliki Janka Kovačiča z leve Martina Ravbar, Biserka Simoneta, Matjaž Šerčer, Sonja Milič ter Sonja Doljak.

Na nedeljskem košarkarskem finalnem turnirju za Pokal Šumi v Repnu

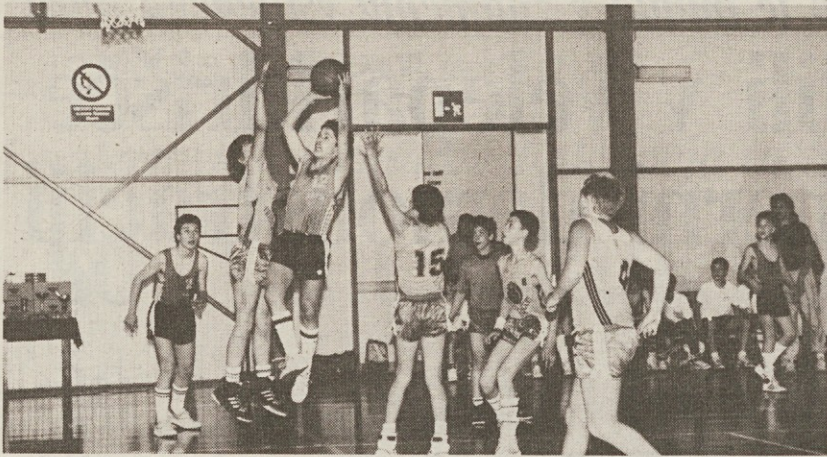
Za dve točki selekcija ZSSDI ob 1. mesto

V finalnem turnirju Pokala Šumi za igralce letnika 1977 in mlajše se je selekcija ZSSDI uvrstila na odlično drugo mesto. V finalu za prvo mesto je izgubila proti osnovni šoli Simon Jenko iz Kranja le za dve točki.

Finalni turnir, ki ga je organiziralo Združenje slovenskih športnih društev, je odlično uspel. V občinski telovadnici v Repnu so se poleg naše združene ekipe, sestavljene iz igralcev Bora, Kontovela, Sokola in Poleta, zbrali še košarkarji iz Žalca, Kranja in Ljubljane.

V prvi tekmi je selekcija ZSSDI z lahkoto premagala ekipo iz Žalca. Naši so odlično začeli. Že po prvih šestih minutah so vodili za 13 točk (izid 19:6), prednost pa so stalno večali in dosegli v tretji tretjini tudi maksimalno vodstvo 29 točk (65:36). Naši so pokazali res lepo košarko. Z agresivno obrambo so prestregli veliko žog in tako so večkrat napad zaključili z hitrimi protinapadi. Tudi proti postavljeni obrambi so bili precej uigrani, kar kaže trdo in vestno delo na treningih.

Za finale za prvo mesto se je v repenski telovadnici zbralo res lepo število gledalcev. Združena ekipa ZSSDI je igrala proti ekipi iz Kranja, ki je v jutranji tekmi premagala osnovno šolo France Bevč iz Ljubljane. Naši so tekmo slabo začeli. Bili so predvsem ner-

S finalne tekme S. Jenko Kranj - ZSSDI

(Foto Križmančič)

vozni, nekoliko pa so podcenjevali tudi nasprotnika, saj so na četrtfinalnem turnirju v Novem mestu visoko premagali isto ekipo.

V drugi tretjini pa so z agresivno presing obrambo po celem igrišču, nadoknadili ves zaostanek. Konec tekme je bil zares dramatičen. V 28. min. je ekipa iz Kranja vodila za 8 točk (izid 54:46). Z delnim izidom 10:2 so

naši izenačili - v tem delu je Marko Uršič dal 8 točk - in imeli tudi zadnjo žogo, ko je manjkalo 14 sekund do konca tekme. Po zgrešenem metu je sodnik žvižgal našim dvomljivo osebno napako in tako je najboljši igralec Kranja Milič, imel na razpolago prosta meta 1+1. Po zgrešenem prostem metu so gostje ulovili odbito žogo in v zadnji sekundi dosegli odločilni koš. Naši si poraza niso zaslužili, saj so vsi

pokazali dobro tehnično znanje, medtem ko je igra nasprotnikov slonela le na dveh košarkarjih. Vseeno bi pohvalili vse naše košarkarje, ki so v tem zadnjem mesecu res pridno trenirali in dokazali, da se lahko enakovredno kosajo z igralci iz Slovenije. To je dokaz, da se pri naših društvi res dobro in kvalitetno dela, saj razpolagamo s skupino res dobrih igralcev.

(A. KOVAČIČ)

ZSSDI - ŽALEC 67:52 (37:13; 47:30)
ZSSDI: Spadini 6, Uršič 12, Širca, Umek, Oberdan 6, Jogan 9 (1:2), Pozar 5 (1:2), Taučer, Škerk 22, Colja 4 (0:2), Sancin 1 (1:2), B. Starc 2.
S. JENKO KRANJ - F. BEVK LJUB-LJANA 62:52

FINALE ZA 3. MESTO

F. BEVK - ŽALEC 67:58

FINALE ZA 1. MESTO

S. JENKO KRANJ - ZSSDI 58:56

(23:12; 35:33)
ZSSDI: Spadoni 4 (0:3), Umek, Uršič 18 (6:9), Oberdan 10 (4:9), Colja 1 (1:2), Jogan 7 (3:4), Pozar 2 (2:2), Taučer 7 (1:2), Škrk 5 (1:2), Buda 2, B. Starc, M. Starc.

PON: Jogan (21), Oberdan (26), Colja (29).

KONČNI VRSTNI RED

1. Simon Jenko Kranj; 2. ZSSDI; 3. France Bevč Ljubljana; 4. Peter Špralc Jur Žalec.

Košarkarski turnir Dom 90

Novogoričani zasluženo prvi

V soboto se je zaključil na odprtem igrišču slovenskega Dijaškega doma v Gorici zanimiv dvodnevni košarkarski turnir Dom 90, ki ga je priredila košarkarska sekcija SZ Dom. Na četverboju so nastopili poleg domačinov še igralci Igc Staranzano, ki so v letošnji sezoni zasluženo dosegli prestop v D ligo, igralci Albe Poligrafice S. Marco iz Krmina in KPK-ja (Kluba prijateljev košarke) iz Nove Gorice. V velikem finalu sta se med seboj pomerili ekipi KPK-ja in Doma Gometal, ki sta v petek odpravili Igc Staranzano, oziroma Albo iz Krmina. To je bilo nedvomno najkakovostnejše srečanje, kar smo jim lahko sledili na tem turnirju. Ekipi sta si bili vseskozi enakovredni, obe pa sta izstopali predvsem v obrambni igri, kjer je bila igra sicer ostra, vendar povsem korektna. Po 40 razburljivih minutah so zasluženo slavili gostje iz Nove Gorice, ki so v ključnih minutah zagrešili manj napak v napadu.

V malem finalu je z minimalnim vodstvom slavila ekipa Albe iz Krmina, potem ko je le nekaj minut pred koncem vodila še s sedemnajstimi točkami prednosti.

Pokale so prejele vse ekipe, prireditelji pa so nagradili še najučinkovitejšega strelca turnirja, ki je bil igralec Albe Marco Picech (49 točk), za najboljšega igralca turnirja pa so sodniki proglasili Mirana Klanjščka (KPK). Pred zaključno družabnostjo je v imenu košarkarske sekcije Doma vse udeležence pozdravil njen predsednik Dario Peric, ki je poudaril pomembnost takšnih turnirjev, kjer je moč navezati nove še plodnejše košarkarske stike.

POLFINALNI SREČANJI

DOM GOMETAL -

ALBA POL. S. MARCO 66:64 (40:38)

KPK - IGC STARANZANO 87:63

(44:28)

FINALE ZA 3. MESTO

ALBA POL. S. MARCO -

IGC STARANZANO 84:83 (48:40)

FINALE ZA 1. MESTO

KPK - DOM GOMETAL 64:59 (29:25)

KONČNA LESTVICA: 1. KPK Nova Gorica, 2. Dom Gometal, 3. Igc Staranzano, 4. Alba Pol. S. Marco. (af)

Veliko zanimanje za tekmo za 3 točke

Današnji tekmi »Okoli sveta« za najmlajše in za »Tri točke«, ki ju prireja Košarkarska sekcija SD Polet s sponzorjem Interauto, je naletela na veliko zanimanje. Prijavilo se je namreč skupno skoraj 90 tekmovalcev.

Obe tekmi bosta na odprtem igrišču Prosvetnega doma na Opčinah, za najmlajše ob 16.30, za starejše ob 19.00. V primeru slabega vremena bosta tekmi na Poletovem kotalkališču v pokritem prostoru za najmlajše, za starejše pa v repenski telovadnici z istim urnikom.

Tekmovanje v Padovi

Osebn rekord Igorja Sedmaka

Čeprav kakšnih posebno pomembnih tekmovalcev za atlete Bora Infordata v preteklem tednu ni bilo, so bili nastopi za nekatere, ki gradijo formo za državno prvenstvo, v vsakem primeru potrebni, čeprav je bilo po rezultate potrebno potovati kar daleč. Igor Sedmak je na nedeljskem mednarodnem tekmovalstvu v Padovi v dobri konkurenci v troskoku postavil osebni rekord 15,05 m. Claudia Coslovich je prejšnji teden na mednarodnem mitingu v Bocnu, postavila rezultat 43,46 m v metu kopja. To je letos že tretji Claudiin nastop, v katerih je postavljala rezultate med 43 in 44 m, kar kaže na to, da je osnova sicer solidna, vendar pričakovane kvalitete prestopa za zdaj še ni. Tako Igor kot Claudia bosta že ta četrtek nastopila na velikem mednarodnem mitingu v Zagrebu. Od najmlajših je bil prejšnji teden aktiven samo David Bogatec, ki je na pokrajinskem finalu mladinskih iger v teku na 80 m zmagal z zelo dobrim rezultatom 11"2. Davidov rezultat bi bil lahko celo boljši, če ne bi bilo hudega naliva. Naš maratonec Ivan Vogrič je na krajšem maratону v Kostanjevici na Dolenjskem osvojil 8. mesto. (I. P.)

V finalnem delu prve košarkarske divizije

Prva zmaga sokolovcev

LEGA NAZIONALE - SOKOL 84:93 (44:44)

SOKOL: Busan 13, Pertot, Terčon 10, Klanjšček 4, Velussi 13, Gruđen, Caharija 9, Papis 16, Sedmak 8, Ušaj 20.

Sokol je proti ekipi Lega Nazionale osvojil prvo zmago v play-offu za prestop v promocijsko ligo. V prejšnjem kolu je namreč nerodno izgubil proti moštvu La Talpa.

Srečanje je bilo precej dopadljivo, saj sta ekipi igrali hitro in agresivno. V uvodnih minutah je Sokol odločno povedel in si priigral prednost 15 točk. Nasprotniki pa so predvsem s točnimi meti ta zaostanek počasi nadoknadili in izid ob koncu prvega polčasa je bil neodločen. V nadaljevanju sta ekipi igrali precej enakovredno, dokler se ni Pavel Busan opogumil in zadel kar tri zaporedne trojke in še dva koša, tako da je v dveh minutah dosegel kar trinajst točk. Tedaj je bilo tekme praktično konec, saj so sokolovci s sproščenim igro in dobro obrambo obdržali prednost do zaključnega sodnikovega žvižga. (Niko)

Nogometni turnir v Zagreju

Uspeh krasovcev

Šesta izvedba nogometnega turnirja Gruđen-Bean v Zagreju se je končala s polnim uspehom Krasove enajsterice.

Udeležba na uspelem turnirju je bila kakovostna in številna: med seboj se je namreč pomerilo osem ekip z videmske, goriške in tržaške pokrajine, ki so bile razdeljene v dve skupini. V prvi skupini sta se do polfinalnih tekem prebili ekipi Pierisa in Aurisine, v drugi skupini pa sta se uveljavili Kras in Celtic Videm.

Do finalne tekme in zmage se je Krasova enajsterica prebila z naslednjimi izidi: KVALIFIKACIJE: Celtic Udine - Kras 0:0; Kras - Sagrado 1:0; Junior Aurisina - Kras 1:5. POLFINA-

Na članskem košarkarskem turnirju G. Sarti v organizaciji Don Bosca

Prestišna zmaga Jadranove vrste

JADRAN TKB -

LATTE CARSO 105:97 (48:45)

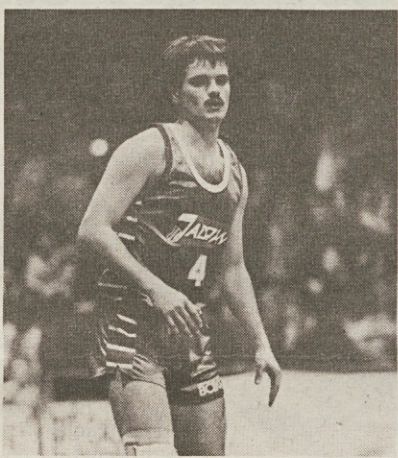
JADRAN TKB: Oberdan 9 (2:2), Čuk 24 (11:14), Pregarc 15 (5:5), Stanisa, Starc 25 (9:11), Sosič 6 (0:1), Pertot, Rauber 24 (4:5), Škerk, Smotlak.

ON: 21. PON: Čuk (40). PM: 31:38.

TRI TOČKE: Starc 3, Oberdan 1.

S povsem drugačno igro kot na polfinalnem srečanju proti Tecnoluceju so jadranovci na tekmi za prvo mesto članskega turnirja Don Giacomo Sarti, ki ga je priredilo društvo Don Bosco, zasluženo premagali tretjeligaša Latte Carso in tako osvojili prvo mesto na tem turnirju.

Jadranovci so na tem srečanju igrali dobro. Samozavestno in odločno so se vrgli v boj. Ni bilo več podcenjevanja nasprotnika. Naši pa si kaj takega ne bi mogli niti privoščiti, saj so igrali proti tekmeču, s katerim se bodo pomerili v ligi v prihodnji sezoni. Igrali so torej proti enakovrednemu nasprotniku, kar je bilo tudi videti na igrišču. Srečanje je bilo namreč zelo izenačeno in napeto, kot kažejo tudi delni izi-

Na sliki: Klavdij Starc je zelo pozivil Jadranovo igro na turnirju Don Bosca.

di (v 5. min.: 6:9, v 10. min. 25:22, v 15. min. 36:32, v 25. min. 54:54, v 30. min. 69:72, v 35. min. 84:81). V 29. min. igre

Pred dnevi v Športno-kulturnem centru v Zgoniku v organizaciji ŠK Kras

Tradicionalni telovadni nastop otrok

Pred dnevi je bilo v Športno-kulturnem centru v Zgoniku vse živo.

ŠK Kras je v sodelovanju z učiteljskim zborom zgoniške občine organiziral že tradicionalni nastop otrok. Pomerili so se ob koncu vadbene sezone v mnogoboju. Tekali so na kratke proge, metali žogico, skakali v daljino z mesta in izvajali zahtevnejši poligon. Skratka, pokazali so svoje telesne sposobnosti, smisel posnemanja in veselje pri raznolikem gibanju. Četverboja se je udeležilo 30 malčkov, nagrajeni so bili prvi trije vsakega razreda po spolu, razen pri veličkih, kjer je edina deklica nastopala z dečki. Tekmovalno vzdušje je bilo prijetno. Otroci so se med sabo stalno bodrili in se med igro primerno sprostili.

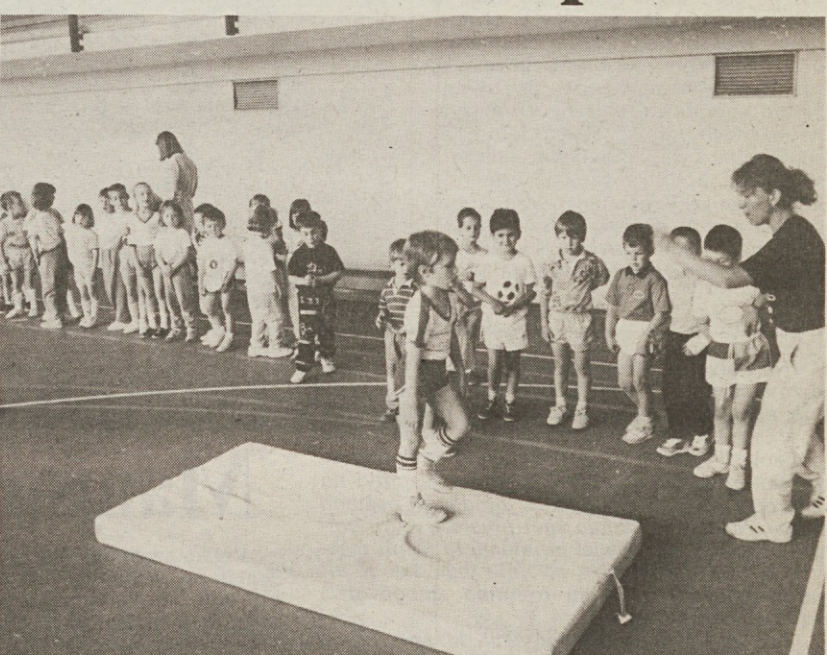
REZULTATI: DEČKI: 1. Gregor Colja, 2. Jason Doroteo, 3. Mirko Kante. DEKLICE: 1. Giorgia Buzzai, 2. Sara Marzi. SREDINČKI, DEČKI: 1. Matteo Pipan, 2. Uroš Fabjan, 3. Lorenzo Milič. DEKLICE: 1. Francesca Matkovič, 2. Erika Šuc, 3. Katrin Štoka. VELIČKI: 1. Martina Milič, 2. Mitja Šuc, 3. Gregor Budin, 4. Devan Milič. (s.m.)

IGOR TUL

Jutri v Doberdolu občni zbor Mladosti

Telesnokulturna problematika na goriškem Krasu, predvsem kar zadeva nogometno stvarnost, bo predmet razprave na občnem zboru Športnega združenja Mladost iz Doberdola, ki bo jutri, v sredo, s pričetkom ob 20.30 na sedežu Kulturnega društva Jezero.

Nogomet predstavlja središčno dejavnost kraškega združenja, ki pa je v zadnjih letih, ob sodelovanju z Agorrestom, pokazal dokajšnje zanimanje tudi za mladinsko žensko odbojko. Ob tem ne gre pozabiti na pomembno vprašanje pomanjkanja primernih pokritih vadbenih prostorov, kar predstavlja tamkajšnjim športnim delavcem nemalo ovir.

Z nastopa otrok v Zgoniku

(Foto Križmančič)

obvestila - obvestila

uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju. Vabljeni člani in simpatizerji.

KOŠARKARSKA SEKCIJA

ŠD POLET

sporoča, da je v teku vpisovanje za tekmi "Okoli sveta" (letnik 1979 in mlajši) in za "Tri točke" (odrasli), ki bo danes, 5. junija, na odprtem igrišču Prosvetnega doma na Opčinah ob 16.30 za najmlajše in ob 19. uri za odrasle. Vpisnina je 3.000 lir za odrasle ter 1.000 lir za minibasket. Interesenti se lahko prijavijo do 5. junija na uradu SZ Jadran v Prosvetnem domu na Opčinah (vsak dan, razen ob nedeljah) od 10.30 do 12.30, tel. (040) 213403.

ZSSDI obvešča, da bo danes, 5. t. m., ob 21. uri v Koči pod Rupo v Repnu seja balinarske komisije. Govor bo o organizaciji zaključnega večera z nagrajevanjem udeležencev letošnjega zamejskega balinarskega prvenstva.

ZSSDI sklicuje v četrtek, 6. t. m., v Športno-kulturnem centru v Zgoniku (Trst) ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju 20. redni občni zbor.

Dnevni red: otvoritev občnega zbora, potrditev sprejema SZ Olympia, tajniško poročilo, razprava in pozdravi, ureditev članstva v Združenju in razno.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5.-din, naročnina za zasebnike mesečno 70.-din, polletno 390.-din, letno 780.-din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglas: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglasi: 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

torek, 5. junija 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Obletnica napada na milijonsko množico je minila v znamenju vsiljenega miru Tienanmen preuredili v veleparkirišče da bi se izognili sleherni demonstraciji

PEKING — Obletnica pokola na Tienanmenu je minila v znamenju napetega in vsiljenega miru. V nedeljo je približno tisoč študentov največje pekinške univerze Beida sicer protestiralo, vendar brez pravega elana, predvsem pa brez zadostne podpore s strani kolegov. Tisoč študentov pomeni v Beidi približno 10 odstotkov celotnega števila študentov, zato je povsem razumljivo, da so že v poznih nočnih urah zaključili protest.

Nekateri študentje so včeraj ugotovili, da njihovih kolegov, ki so v nedeljo nagovarjali množico, ni bilo na lekcijah, zato domnevajo, da so jih aretirali. Na celotnem območju univerze Beida, ki je prava mestna četrt, so oblasti postavile patrulje oboroženih policijskih agentov, kar je marsikomu osvežil spomin.

Tudi v pekinškem mestnem središču je bilo nemogoče obujati spomin na tragične dogodke izpred enega

leta. Trg Tienanmen so namreč preuredili v veleparkirišče, do katerega so imeli dostop funkcionarji, ki so se udeležili simpozija v palači ljudske skupščine, predstavili pa so tudi Azijske igre, zato je bilo čisto dovolj mimohoda.

Policija je sicer že v jutrajih urah odstranila vse pregrade, ki so jih postavili pred dnevi, vendar je ostalo mestno središče v rokah oborožene policije. To so posebne enote militarizirane policije, ki so jo ustanovili šele pred nekaj meseci. Agentom so izročili vojaško orožje po dogodkih v Bukaresti, saj so kitajske oblasti izredno pozorno analizirale romunsko »revolucijo« in ukrepale tako, da bi se na Kitajskem izognili podobnemu prelivanju krvi. Prav zaradi tega so se odločili za množično uporabo policije, ki jo je bilo včeraj na Tienanmenu veliko več, kot kdaj prej.

Pekinski taksisti na Tienanmenu na predstavitvi Azijskih iger (Telefoto AP)

V Italiji bi radi ponovno odprli vprašanje uporabe jedrske energije

RIM — Vprašanje jedrske energije je v Italiji še vedno odprto. Tega mnenja sta ministra za industrijo Battaglia in za okolje Ruffolo. »Omejevanje ogljikovega dioksida v boju proti pojavu tople grede, je navedel Battaglia, bo ponovno odprl vprašanje jedrske energije.« Seveda z novo varnejšo tehnologijo, ki bo rešila tudi vprašanje radioaktivnih odpadkov.

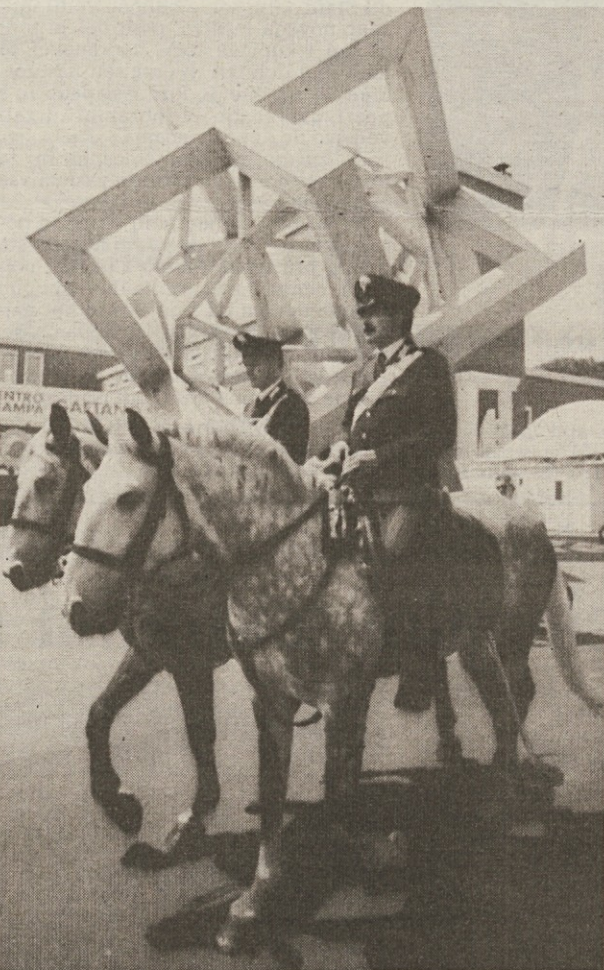
Minister Ruffolo pa si je celo upal trditi, da se ni nihče dokončno odločil jedrske energije, referendum je le ugotovil, da ljudje zaradi varnostnih razlogov nasprotujejo dosedanjim jedrskim reaktorjem. Ko bi zadostili varnostnim zahtevam in rešili vprašanje radioaktivnih odpadkov, bi lahko ponovno uvedli jedrske elektrarne. Ruffolo pa je moral priznati, da do sedaj še nihče ni rešil vprašanja odpadkov.

Tudi zrak med štirimi stenami lahko škoduje

RIM — V tujini obstaja obsežna strokovna literatura o tem, kako gospodinjstva vplivajo na onesnaževanje okolja, v Italiji pa so šele pred kratkim objavili nekaj podobnega. Poročilo resnici na ljubo ne vsebuje vznemirljivih novosti, saj med drugim piše o škodljivosti nekaterih kemičnih sestavin, ki so jih pristojna ministrstva že zdavnaj prepovedala. Tudi podatek o škodljivosti radona, radioaktivnega naravnega plina, ni najnovejši, saj so na primer Američani že pred dobrim desetletjem ugotovili, da je ta plin tako rekoč povsod, vendar postane škodljiv le v visokih koncentracijah. Prav zato strokovnjaki priporočajo redno temeljito zračenje prostorov.

Najbolj zanimiv podatek, ki so ga zbrali italijanski strokovnjaki, se nanaša na klimatizacijo prostorov. Ugotovili so namreč, da je »umetna svežina« nevarna za človeka, če ni pravilno vzdrževana. Včasih je dovolj slabo pritrjen ventil ali umazan filter, da se nam v dihalih nabirajo škodljive snovi. Najslabše vzdrževane klimatizacijske naprave imajo v velikih tovarnah, kjer le poredkoma zamenjajo filtre in očistijo cevi, poleg tega pa je temperatura včasih tako nizka, da morajo delavci odpirati okna, zato da se zrak vsaj za silo segreje. S tem povzročajo veliko energetske porabe. Zdravstvene ustanove potrošijo vsako leto 500 - 600 milijard za zdravljenje bolezenskih stanj, ki jih povzroča nesmotna klimatizacija. V poletnem času se odsotnost zaradi najrazličnejših obolenj, ki so neposredno povezana s klimatizacijo prostorov, poveča tudi za 50 odstotkov.

Blišč nogometnega cirkusa senčijo grožnje o stavkah

RIM — Za svetovno nogometno prvenstvo se začneja poluradna »premiera«. Papež Wojtyła je namreč včeraj sprejel delegacijo 70 sodnikov, ki bodo vodili nekatere nogometne tekme, predsednik vlade Andreotti pa bo danes obiskal italijansko reprezentanco. Papež je pred sodniki poudaril vrednote in pomen športa, ki ga v nobenem primeru ne sme zasenčiti slaba po zasluzku, saj je ena od njegovih glavnih nalog krepitev medsebojnega spoznavanja in spoštovanja. Državni reprezentanci pa so med tem številni politični predstavniki poslali voščila.

V rimskem tiskovnem centru, ki ga tuji novinarji kar ne morejo prehaliti, pa je te dni začela delovati tudi kuhinja. Dvajset kuharjev in dvesto natakarjev bo vsak dan pripravilo več kot 1.500 obrokov, kavarna poleg jedilnice pa je opremljena z najsodobnejšimi pripomočki, tako da bodo v njej brez težav lahko pripravili tudi do 10 tisoč kavic na dan.

Blišč nogometnega cirkusa pa so te dni zatemnili oblaki stavk, z njimi grozijo sedaj tudi bančni uradniki, in neuravnovesenci, ki napovedujejo najrazličnejše atentate. Tiskovni urad v Turinu je prav včeraj dobil telefonski poziv, s katerim je neznanec opozoril, da je v poslopju bomba. Bančniki, ki se z novo delovno pogodbo ne strinjajo, pa so se organizirali v slogu cobasov in napovedali, da bodo svoj protest zaostriili prav v dneh, ko bo »mondiale« na višku. Ni še znano, ali jih bodo pristojne oblasti prisilile na delo.

Na sliki (AP): rimska koreografija ob svetovnem nogometnem prvenstvu.

Spolnost in služba: ženske nadlegujejo svoje moške kolege

FIRENCE — Kako je z ženskami, ki jih na delovnem mestu nadlegujejo kolegi? Dobro. Tako dobro, da so si zahvale rokave in stopile v protiofenzivo. Do takih zaključkov so se dokopali izvedenci za statistična vprašanja florentinske sekcije AIED (vsedržavnega združenja za demografsko izobraževanje), ki je pravkar sklenila anketo o spolnosti na delovnih mestih.

Po novih smernicah spolnega obnašanja, naj bi na delovnem mestu kraljevale sedaj ženske, čeprav zaenkrat izključno v svojstvu osebkov, ki omrežijo kolege. Do nedavnega je veljalo pravilo, da je »moški lovec«. Izkoriščal je svoj stalež in tipal razpoložljivost kolegic, največkrat kar nasilno, vsekakor pa s subtilnimi tehnikami, s katerimi so menda vse ženske prišle kdaj v stik. V ženskah se je vsekakor sprožil zapleten psihološki mehanizem, po katerem so se spravile na moško stran ceste in tudi same izkoristile moško strategijo. Po pričevanju kolegov moškega spola, naj bi kolegice večkrat poskusile srečo z njimi in jim brez dlak na jeziku sporočile, da bi rade poglobile prijateljstvo. To pa moške sploh ne moti, trdi AIED.

Umrli je hollywoodski kralj spodnjih hlačk

LOS ANGELES — V svojem losangeškem stanovanju je v soboto umrl 76-letni Frederick Mellinger. Vam ime ne pomeni prav nič? Očitno si niste nikoli privoščili kake njegove modne kreacije, to je par vijoličastih spodnjih hlačk ali nedrčke, kakršne je nosila Betty Grable. Mellinger je bil znan vsaj tako kot Giorgio iz Beverly Hillsa, le da njegovih umotvorov niso prodajali širom po Evropi. K njemu so zahajale hollywoodske zvezde in ameriška smetana, taka, ki se oblači kot dame v Dynastiju. Mellinger je pričel svojo kariero kot krojač, nato pa se je tako uveljavil, da si je lahko privoščil nebotičnik v barvah njegovih hlačk: z rožnato zunanostjo in vijoličastimi interjerji. Do smrti je ostal zvest svojemu načelu, da je treba risati žensko perilo predvsem za moške, ki ga bodo gledali in ne samo to.

Na Balkanu so zmeraj bolj žgoči odnosi med državami predvsem v luči razmer pri posameznih narodih, narodnostih, pa tudi manjšinah v sosednjih deželah. Koreniti premiki, ki so začeli oblikovati nove tokove evropske zgodovine, se kajpak odsevajo zlasti na Balkanu, za tudi manjšinah v področju, ki je bilo pogosto v zgodovini pošteno vroče. Na dan prihajajo spet prastari, stari, polpretekli, pa tudi novejši problemi, ki so jih reševali v glavnem umetno, na liniji tega, kdo je bil na določenem področju trenutno zmogovalec, oziroma močnejši.

Eno izmed pekočih vprašanj, ki sili zadnje čase v ospredje, je makedonsko vprašanje, to je spet vprašanje, ki spada tako rekoč v jugoslovansko interesno sfero; glavnina makedonskega naroda je namreč v Jugoslaviji, njegova pomembna dela pa sta v Grčiji in v Bolgariji. V teh dveh državah niso Makedonci, roko na srce, nikoli uživali resnične enakopravnosti, zdaj pa je njihov položaj še slabši. Tudi v Bolgariji, da sicer je prišlo v tej državi do pomembnih družbenih premikov, pri katerih pa žal ni znamenj novih odnosov z manjšinami.

Grčija in Bolgarija ne priznavata Makedoncev kot naroda, pa tudi ne njihove zgodovine, jezika in kulture. Zato kajpak ne priznavata obstoja makedonske manjšine v teh dveh državah. Odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo so bili v zvezi z Makedonci, kakor piše skopska Nova Makedonija, zmeraj »grenki«, stiki z Grčijo pa so se zadnje čase zaostriili zavoljo dovoljenj, ki jih dajejo Jugoslavlani za grške prevoze po jugoslovanskem ozemlju. Teh dovoljenj je baje premočilo, pravijo Grki. Seveda pa je to fasada, v ozadju je makedonsko vprašanje, ki je dobilo nekaj novih konotacij.

Balkan ponovno sod smodnika Manjšine hočejo svoje pravice

Veliko se zadnje čase piše in govori o Makedoncih po Evropi, pa tudi na drugih celinah, saj gre spet za narodnost, ki ima veliko ljudi v emigraciji; imajo jih za hitro prilagodljive, marljive in sposobne delavce. BBC je pred dnevi pripravila o Makedoncih posebno oddajo, v kateri je zatrdila, da gre zdaj celo za »najbolj občutljivo« evropsko narodnostno vprašanje. V oddaji je bilo tudi pojasnjeno, da gre za edini narod v Evropi, ki ga ne priznavajo prav tisti, ki so mu najbližji, se pravi sosedje. Toda problem Makedonije ima tudi znotraj-jugoslovanske pregebe.

Nanoj namreč pritiskajo tako srbski kot albanski dejavniki; pritiski so se zadnje čase po mnenju mnogih Makedoncev spremenili v grožnje. Nasprotniki so torej tako doma, kakor v tujini. Vasil Tupurkovski, član jugoslovanskega predsedstva, je na nedavnem protestnem zborovanju pri Gervelji (na tisoče ljudi je zaprlo mejo z Grčijo) opozoril, da mora jugoslovanska diplomacija spremeniti svoj »blag« odnos do Grčije, hkrati pa na številnih sestankih v Skopju te dni svarijo, da Makedonce ogrožajo tudi notranji »sovražniki«. Podobno se dogaja v zvezi z Bolgarijo.

Iz Egejske Makedonije (v Grčiji), odkoder je Tupurkovski doma, prihajajo nova in nova poročila o preganjanju Makedoncev, Bolgari pa še

zmeraj vztrajno trdijo, da je Makedonija »zibelka« bolgarske države. V Bolgariji so pred dnevi prepovedali obisk makedonske narodnostne organizacije »Ilinden«, v kateri je bilo več tisoč članov in simpatizerjev. Skratka, nacionalizmi se bohotijo povsod; v balkanskih deželah je to še bolj izrazito. Nove stranke, ki se rojevajo (tudi v Makedoniji) imajo v glavnem nacionalne konotacije in programe, pri katerih pogosto ni ločnice med nacionalnostjo in nacionalizmom.

Makedonci, ki so v tujini, nameravajo poslati posebno delegacijo na bližnje zasedanje KVSE v Kjobenhavnu, na katerem bodo obravnavali problematiko narodov in manjšin. Baje ji bodo naložili, da spregovori tako o stiskih v Jugoslaviji, kakor seveda o popolnem zapostavljanju v sosednjih državah.

Pred dnevi je Aleksander Dubček, sloviti nosilec češkoslovaške politične pomladi, dal listu Unità intervju, s katerim je zadel v črno, ko je rekel, da so »nacionalne (ali nacionalistične) eksplozije« navadno takrat, ko so hude državne krize (predvsem seveda gospodarske) in se spreminja politična klima, ali pa tedaj, ko je v neki državi razmeroma visok standard, niso pa urejene socialne razmere. Položaj v Makedoniji je danes domala tragičen. Več kot 90 odstotkov podjetij je pred stečajem. Makedonija, pravijo

ponekod v Skopju, se v bistvu prebujajo, da bi prišla do svoje celovite identitete.

Slišati je domislilo o »makedonski pomladi«, ki se rojeva v »jugoslovanski jeseni«. Toda na pestem in občutljivem balkanskem prizorišču so še druge predstave. Eno najtežjih predstavljajo odnosi med Madžarsko in Romunijo: sicer številno madžarsko manjšino v Romuniji so v času Ceausesca neusmiljeno preganjali, danes pa Madžari zahtevajo samoodločbo, ki se ji Romuni upirajo. Po drugi strani pa si v Moldaviji, ki je v SZ, prebivalci pa so večinoma Romuni, vse bolj nestrno prizadevajo za priključitev k Romuniji. To so v glavnem področja, ki so jih po prvi ali pa drugi svetovni vojni pripojili drugim državam »zaradi izgubljenih vojn«, kakor pravijo.

Moldavijo pa so priključili Sovjetski zvezi leta 1939 spet na temelju zloglasnega dogovora med Hitlerjem in Stalinom. Skratka, mrghi umetnih rešitev, ki jih sedanje globoke družbene spremembe spravljajo na dan. Balkan je spet nekaj prototip napetih stanj.

Na dlani je, da bo vse to, vsaj v načelu rešljivo takrat, ko bodo resnično odprte meje in ko bodo ustvarjeni pogoji za nemotene stike med manjšino in matico. Preobrat v družbenih razmerah, ki ga zdaj doživljamo, je po svoje dober obet. Seveda pa to ne bo uresničljivo čez noč, saj so primeri sila različni in kajpak še močno pogojeni zgodovinsko, kulturno in ekonomsko. Velja pa vsekakor prislunhati nekaterim spoznanjem v zvezi s pripravami na drugo helsinško konferenco: na prvi so, kakor vemo, proglasili nespremenljivost meje (da bi vsaj določen čas zagotovili mir in varnost v Evropi), na drugi pa bi bilo bržkone prav, je slišati, da bi vsaj navrgli perspektivo o njihovi odpravi.

MIRO KOCJAN